49892/B

STOERCK

Carati
22/12/05

37. B. 1599 o

ANTONII STÖRCK,

SACRÆ CÆSAR. REG. APOST. MAJESTATIS CONSILIARII AULICI, ARCHIATRI, ET IN NOSOCOMIO CIVICO PAZMARIANO PHYSICI,

LIBELLUS SECUNDUS,

QUO CONFIRMATUR:

CICUTAM

NON SOLUM USU INTERNO TUTISSIME EXHIBERI, SED ET ESSE SIMUL REMEDIUM VALDE UTILE IN MULTIS MORBIS, QUI HUCUSQUE CURATU IMPOSSIBILES DICEBANTUR.

VENETIIS, MDCCLXII.

TYPIS BENEDICTI MILOCCO, IN VIA MERCAT. SUB SIGNO DIVI THOMÆ AQUINATIS.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

PRÆFATIO.

QUO ſæpius Cicutam ægris exhibeo, eo majorem ſemper in hac planta virtutem & efficaciam admiror. Innumeri fere ſunt morbi, in quibus optime convenit, conducit. Nihilominus nequaquam opus eſt, ut multa Cicutæ encomia hic recitem, cum ipſa experimenta, accuratiſſime inſtituta, loquantur.

Gratulabar mihi frequenter, & gaudebam multum, dum vidi, ægros ab aliis pro perditis habitos jamque fato relictos, mea Cicuta revixiſſe, & convaluiſſe integerrime.

Quidne homini ſanitate charius?

Impendam propterea omne tempus, quod mihi a labore neceſſario ſuperfuerit, ad eruenda & detegenda talia remedia, quæ morbos graves & curatu ſumme difficiles debellarent, fugarent.

Nec inani felicis ſucceſſus ſpe alor. Nil tamen, quod temerarium foret, audebo: ſed omnia & in brutis & in me experiar, antequam ea homini ægrotanti præbuero. Et hac ratione ero tutus, ſecurus.

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la Fede di Reviſione ed Approvazione del P. F. *Serafino Maria Maccarinelli* Inquiſitor Generale del Santo Officio di *Venezia* nel Libro intitolato *Antonii Storck Libellus ſecundus, quo confirmatur Cicutam non ſolum uſu interno exhiberi &c.* non v'eſſer coſa alcuna contro la Santa Fede Cattolica; e parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro, niente contro Principi e buoni coſtumi, concediamo Licenza a *Benedetto Milocco* Stampatore di *Venezia*, che poſſa eſſere ſtampato, oſſervando gli ordini in materia di Stampe, e preſentando le ſolite Copie alle Pubbliche Librarie di Venezia e di Padova.

Dat. li 5. Marzo 1762.

(Marco Foſcarini Cav. Proc. Rif.
(Alviſe Mocenigo 4. Cav. Proc. Rif.
(Polo Renier Rif.

Regiſtrato in Libro a Carte 125. al Num. 556.

Giacomo Zuccato Segr.

Addì 15. Aprile 1762.

Regiſtrato nel Magiſtrato Eccell. degli Eſecutori contra la Beſtemmia.

Franceſco Gadaldini Segr.

CA-

CAPUT I.

VAriæ inter Medicos & Botanicos ortæ ſunt lites de Cicuta, quam ego ad extractum faciendum adhiberem.

Deſcriptionem ex *Moriſono* dedi ſatis claram. Hinc tantum paucis nunc adnoto: meam Cicutam eſſe *Cicutam majorem, vulgarem, maculatam, fœtentem.*

Linæus eam habet ſub nomine *conii* ſeminibus ſtriatis. Vide ſpecies plant. pag. 243. n. 1. *Mathiolus* eam deſcribit pag. 772. *C. Bauchin.* pag. 160. *Tabern.* pag. 1170.

Cicutariam majorem, vulgarem eam vocat *Cluſius* hiſt. 2. p. 200.

Ad extractum faciendum optime colligitur antequam pandantur flores. Radix autem ad extractum non adhibetur, verum reliqua tota planta.

Succus expreſſus in vaſe terreo vitrato, lento igne, & ſæpius agitando coquitur ad ſpiſſi extracti conſiſtentiam.

Rogo autem, ne Pharmacopœi nimium ſint ſolliciti in depurando hoc ſucco; amo enim potius, ut ſit craſſum, fere pulpoſum extractum.

Ex decocto herbæ ſiccæ poteſt quidem parari extractum, dum ex recenti haberi non poteſt. Verum longe minus efficax eſt.

Doleo ſummopere, centenas aliquot libras extracti Cicutæ ex herba ſicca parati, me inſcio, Vienna in alias regiones eſſe tranſmiſſas; etenim effectus neque adeo bonus, neque ita velox eſſe poteſt, ut ab extracto ex ſucco, recenter expreſſo, parato.

Hæc herba omnibus Pharmacopœis erat ſuſpecta, viroſa; hinc ſub initium nolebant ſufficientem, quam petii, copiam parare. Dum vero viderunt, pilulas in omnes regiones deſiderari, defecit eis herba recens.

CAPUT II.

CASUS PRIMUS.

Ancilla, 22. annorum, a primis ſuæ ætatis annis ſcirrhoſis glandularum circa aures & maxillam tumoribus laboravit; quinquennio autem abhinc oriebatur tumor magnus, qui ſe ex gena ſiniſtra per totum ejuſdem lateris collum uſque ad claviculam extendit, & ſemper lapidis inſtar durus & indolens fuit.

Ultimo triennio hicce tumor mole caput viri ſenſim adæquavit. Glandulæ ſubaxillares quoque induratæ ſunt. Præterea dextrum colli latus quindecim ſcirrhi, quorum minimus ovo gallinaceo par erat, occuparunt: mamma utraque ſcirrhoſa quoque facta eſt.

Quamvis hæc fœmina eſſet valde defœdata, luem tamen veneream contraxit. Deferebatur ideo ad noſtrum Noſocomium.

Decoctis antivenereis & purgantibus, dulci mercurio

curio miſtis, morbum tunc aggreſſus fui; unde quædam luis venereæ ſymptomata mitiora fiebant. Quum autem hæc cura nimium tarda mihi videbatur, dedi mercurium ſublimatum corroſivum, in ſpiritu frumenti ſolutum, præter decoctum ſaturatum & copioſum radicis bardanæ. Hac ratione morbus venereus ſpatio quinque ſeptimanarum optime curatus eſt. Verum circa tumores ſcirrhoſos nil mutatum fuit; niſi quod in mamma dextra major dolor adverteretur.

Curata igitur lue venerea, ad ſcirrhos diſſolvendos volui tranſcendere; aſt fœmina noluit amplius in Noſocomio morari, firmiſſime perſuaſa, quod nullum foret medicamentum, quod tumores adeo magnos & annoſos ſolveret. Quapropter dimittebatur. Verum vitæ lubricæ aſſueta, ſibi ſufficienter cavere non potuit: unde in crimine deprehenſa, ad carceres ducebatur.

Incidit tunc in febrem continuam, & denuo ad noſtrum Noſocomium translata eſt. Sumtis remediis antiphlogiſticis, intra quindecim dies ex hoc morbo convaluit. Amavit poſtea potius remanere in Noſocomio, quam iterum ad carceres deduci. Hinc optimam nactus ſum occaſionem Cicutæ vires experiundi.

Externe in principio nil adplicui, ut viderem, an uſu ſolo interno in hos pertinaces tumores Cicuta quid poſſet. Propinavi mane & veſperi pilulas quatuor, quarum quælibet habuit pondere grana duo.

Poſt quinque dies jam omnes tumores erant magis mobiles, & tumor magnus ex latere colli ſiniſtro tangebatur multo mollior. Vidi igitur, Cicutam ſolo uſu interno eſſe admodum efficacem, & præſtare talia, quæ a fortiſſimis mercurialibus nequaquam poterant effici.

Ut tamen curationem facerem celeriorem, externe omnes tumores emplaſtro de Cicuta texi; & huic impoſui cataplaſma ex herba Cicutæ paratum, auxique doſin pilularum.

Decimo die tumor magnus erat multo minor, mollior; idem in utraque mamma vidi. Reliqui autem ſcirrhi, quamvis molliores, minores tamen facti non ſunt; & erant in ſuperficie inflammati, dolentes.

Decimo ſeptimo die tumor in parte colli ſiniſtra erat multo minor: mamma utraque mollis, mobilis: reliqui plurimi ſcirrhi in ſuppurationem abire cœperunt. Ægra ſumſit ſex pilulas mane, & totidem veſperi, quarum quælibet habuit grana quatuor.

Vigeſimo quarto die quidam ſcirrhi jam erant in pus ſoluti; cutis tamen arte non ſcindebatur, quoniam rupturæ erat proxima. Colli tumor, & mammæ erant multo minores. Sequentibus diebus quidam tumores rupti ſunt, & fuderunt pus bonum, copioſum; nihilominus emplaſtrum de Cicuta & cataplaſma ſedulo applicata ſunt.

Trigeſimo ſexto die in aliquibus locis omnis tumor abfuit, & quibuſdam in partibus cutis rupta jam iterum cœpit coaleſcere: colli & mammarum ſcirrhoſi tumores $\frac{2}{3}$ erant diminuti.

Dedi dein quater per diem pilulas quinque, granorum quatuor, nec amplius auxi doſin. Et hac ratione uſu emplaſtri, & cataplaſmatis de Cicuta, & uſu extracti Cicutæ ſpatio trium fere menſium hæc fœmina integre curata fuit. Collum & mammæ redierunt ad ſtatum naturalem; & fœmina, antehac turpis & difformis, ſat formoſa facta eſt. Menſes debito tempore, & ſufficienti copia ſemper fluxerunt; & iis fluentibus,

medi-

medicamenta cum euphoria continuata ſunt.

Bis toto curationis tempore datum eſt purgans antiphlogiſticum, quoniam alvus erat ſegnis. Uſu extracti Cicutæ nullæ prorſus in corpore turbationes obſervatæ ſunt: ægra ſemper appetiit, robuſta fuit, nec de ullo dolore conquerebatur.

Lætabar multum, dum vidi morbum adeo rebellem & pertinacem ſola Cicuta facillime eſſe curatum. Et quum toto curationis tempore hæc ægra honeſte & pie ſe geſſit, promiſitque talis vitæ perpetuam continuationem, feci, ut adhuc in Noſocomio ſui criminis abſolveretur, & donaretur libertate.

CASUS SECUNDUS.

FOemina, 36. annorum, ad noſtrum Noſocomium ſuſcipitur propter mammæ ſiniſtræ tumorem ingentem, & duritiem valde dolentem.

Dum mammam bene conſideravi, inveni eam capite infantis multo majorem, duram, immobilem, in tubera livida, ſubmollia & admodum dolentia elevatam: venæ erant varicoſæ, & brachium ſiniſtrum tumuit, & præ dolore non potuit moveri.

Externe tunc molliſſima linteamina applicui, ut omnis affrictus evitaretur: interno pro remedio dedi extracti Cicutæ mane & veſperi grana duodecim, præter infuſum hederæ terreſtris.

Quarto die, quo hæc egra his remediis utebatur, mamma tota fuit mollior; aſt tubera erant majora, & ichorem ſudarunt. Dolores præterea fuerunt magni, & noctes debebant opio pacari.

Septimo die eadem erant ſymptomata; dedi tunc mane & veſperi extracti Cicutæ grana octodecim. Nono die tria mammæ tubera rupta ſunt, & exiit materies ſubfuſca, copioſa, fœtens; & mammæ moles concidit, & dolores remiſerunt. Undecimo die

die copioſus ichor fœtidus effluxit; dolores autem erant mites, color mammæ rutilus, nullus aderat livor. Dedi mane & veſperi ſcrupulum unum extracti Cicutæ.

Decimo quarto die ulcera dederunt copioſiſſimum ichorem; mammæ moles fuit minor; ægræ autem vires multum diminutæ ſunt; ſubinde advertebatur horror per totum corpus, & ſubſequebatur pulſus celerior, ſitis, & calor. Diminui igitur doſin extracti, & tantum grana decem mane, & totidem veſperi exhibui; verum dedi præterea corticis peruviani ſelecti drachmam unam omni trihorio diei. Decimo ſexto die horrores erant minus frequentes; ichoris loco prodiit pus; vires autem manſerunt adhuc debiles, & ægra ſitivit. Iiſdem remediis adhucdum continuavi.

Vigeſimo primo die nullus amplius horror advertebatur; vires auctæ ſunt, & rediit appetitus; pus ex mamma profluens, erat bonum; mammæ color fuit fere naturalis. Tumor autem ſuperſtes, erat adhuc valde durus, nequaquam vero dolens. Eadem ratione adhuc per ſex dies continuavi; verum omnia manſerunt in eodem ſtatu. Unde vigeſimo ſeptimo die dedi iterum mane & veſperi grana octodecim extracti Cicutæ, & bis per diem drachmam unam corticis peruviani; externe autem tunc applicui cataplaſma ex lacte & Cicuta paratum, & mammæ cavitates linteis carptis, infuſo Cicutæ madidis, repletæ ſunt.

Trigeſimo ſexto die vires erant bonæ, color mammæ naturalis, in ulcere pus bonum, appetitus magnus, ſomnus tranquillus. Abſtinui a cortice peruviano, & ſola Cicuta iterum uſus fui. Dedi mane & veſperi ſcrupulum unum extracti cum aliquot unciis infuſi flor. ſamb. fol. veron. heder. terreſt. Quinquageſimo die moles mammæ fuit mul-

to

to minor, pus bonum; dolor autem erat ſubinde adeo acutus, ut noctes, dato licet opio, inquietæ fuerint. Verum obſervavi poſt magnos tales dolores copioſiſſimum ſerum ex ulcere fluxiſſe, & tumoris molem eſſe imminutam.

Dedi tunc drachmam extracti Cicutæ per diem, externis fomentis ex Cicuta ſedulo continuavi.

Sexageſimo quarto die mammæ ulcus copioſiſſimum ſerum fudit; labia autem, quæ hucuſque erant valde rebellia, craſſa, calloſa, reflexa, cœperunt emolliri, fundi, & partim pure conſumi; vires manſerunt bonæ. Auxi extracti doſin; & exhibui quotidie grana octuaginta. Mammæ ulcus copioſiſſimo ſero ſemper ſtillavit; pus autem bonum tunc viſum non eſt; verum neque fœtor obſervabatur. Septuageſimo die ægra ſiccitatem pectoris, & tuſſiculam inanem conquerebatur; mammæ autem & labiorum moles multo minor fuit; dolores per vices erant admodum vehementes, & vires iterum decreſcebant, & aderat ingens fœtor. Denuo igitur ad corticem peruvianum confugi, & dedi quotidie unciam dimidiam corticis, & drachmam dimidiam extracti Cicutæ. Præterea juſſi, ægra biberet copioſum ſerum lactis, aut decoctum ſaturatum radicis althææ, glycyrrhizæ. Labia texi emplaſtro de Cicuta; ulcus autem implevi infuſo leni Cicutæ, cujus libræ uni addebantur drachmæ duæ aceti lithargyrii. Vires ſenſim iterum auctæ ſunt, tuſſicula deſiit, nimius ichoris fluxus minuebatur, & pus in ulcere bonum comparuit; dolores autem ſubinde erant vehementes, & ſomnus debebat opio conciliari.

Octuageſimo quarto die ægra ſat bene ſe habuit, labia ulceris erant minora, mobilia, doloris expertia; ulcus mammæ mundum, durities minor, dolores exigui, vires ſufficientes, appetitus

bonus

bonus. Dedi tunc ſcrupulos duos extracti Cicutæ per diem, & drachmas duas corticis peruviani præter copioſum ſerum lactis, & decoctum emolliens; externa remedia non ſunt mutata.

Nonageſimo die mammæ moles fuit multo minor, labia læte rubebant, & erant flaccida, ulcus dedit pus bonum. A cortice peruviano tunc abſtinui, & dedi drachmam integram extracti Cicutæ.

Centeſimo die omnia iterum erant meliora, pus bonum, vires ſufficientes, noctes tranquillæ. Dedi dein ſcrupulos quatuor extracti Cicutæ, & reliqua omnia ſedulo continuata ſunt.

Centeſimo decimo quarto die labia erant ſordida, copioſum ſerum ex ulcere fluxit; verum mammæ moles fuit minor, dolores pauci, vires bonæ. Dedi drachmam unam & dimidiam extracti Cicutæ per diem; toti autem ulceri & labiis impoſui cataplaſma ex Cicuta paratum. Intra quatuor dies ex labiis magna fruſta ceciderunt, ulcus dedit copioſiſſimum ichorem: unde mammæ & labiorum tumor citiſſime diminutus fuit. Verum ægræ vires proſternebantur, & nova iterum febricula orta eſt, & ſæpius advertebantur horripilationes. Hinc dedi iterum corticis peruviani unciam dimidiam per diem, & ſcrupulum unum extracti Cicutæ: labiis impoſui emplaſtrum de Cicuta, & ulcera replevi linteis carptis infuſo leni Cicutæ & aceto lithargyrii madidis. Præterea ſerum lactis copioſum, & decoctum radicis althææ & glycyrrhizæ datum eſt.

Centeſimo trigeſimo die paucum ex ulcere ſerum prodiit; pus autem bonum aderat & copioſum; labia erant parva, rutila, indolentia, vires meliores. Eadem tamen corticis doſi continuavi; Cicutæ autem extracti drachmam dimidiam exhibui; remedia externa adhuc eadem adhibebantur.

Cen-

Centeſimo trigeſimo ſexto die omnia erant meliora, vires bonæ, noctes tranquillæ. Corticis peruviani doſin tunc diminui, & dedi drachmas duas; extracti autem Cicutæ dedi drachmam unam cum copioſo ſero lactis; externa remedia continuata ſunt.

Centeſimo quadrageſimo ſecundo die ægra bene habuit, labia fundebantur, & mera ſpongioſa ſubſtantia videbatur ſupereſſe. Reliqui tunc corticem peruvianum, & ſolo extracto Cicutæ, & copioſo ſero lactis uſus ſum; externe eadem remedia applicui.

Centeſimo quinquageſimo die omnia iterum erant meliora, minora, pus in ulcere bonum, vires bonæ; dedi ſcrupulos quatuor per diem de extracto Cicutæ, & externe cataplaſma ex ſola Cicuta applicui. Centeſimo ſexageſimo die labia fuerunt exigua, fere cuti æqualia; durities fere omnis evanuit, vires conſtabant, dolores vix obſervabantur. Dedi drachmam unam & dimidiam extracti quotidie, & cataplaſma ex Cicuta ſedulo appoſui per diem; noctu autem emplaſtrum de Cicuta.

Centeſimo ſeptuageſimo die ulcus erat planum; omnis enim tumor, omnis durities abiit, labia erant penitus conſumpta. Per triduum adhuc applicui cataplaſma ex Cicuta, & eamdem extracti doſin continuavi. Dein vero, quum omne durum eſſet conſumptum, & quoniam copioſum ſerum ex ulcere, quamvis puro, fluxit, externe tantum applicui lintea carpta leniſſimo infuſo Cicutæ madida; interne autem dedi ter de die drachmam dimidiam corticis peruviani, & mane ac veſperi grana ſex extracti Cicutæ; juſſi præterea, ut copioſum ſerum lactis ægra biberet.

Glandulæ ſubaxillares, quæ etiam erant ſcirrhoſæ, eodem fere tempore evanuerunt; tria tantum ſupererant tubercula, piſo fere æqualia. Brachium,

quod

quod prius præ dolore moveri non poterat, jam erat ſatis mobile, & vires bonæ.

Sexto die cœpit ex margine ulceris cuticula alba prodire, quæ ſe ſe ſenſim verſus centrum extendit, promiſitque ulceris conſolidationem. Decimo quarto die uſu eorumdem tum externorum, quam internorum remediorum, ulcus tenui cuticula jam fere clauſum erat; verum hæc cuticula hinc inde iterum rumpebatur, & exſtillavit ſerum acre. Dedi igitur purgans ex rhei drachma dimidia, ex ſcammonii granis octo, & ex quindecim granis ſalis polychreſti. Alvus inde ſexies copioſe mota eſt, & ægra bene habuit. Altero a purgatione die eamdem iterum doſin corticis peruviani & extracti Cicutæ exhibui, & externe adhuc leniſſimum Cicutæ infuſum applicui. Nata eſt firmior cuticula, quæ tamen hinc inde adhuc erodebatur a materie acri tranſſudante. Hinc poſt octiduum idem purgans ægræ iterum datum fuit. Dein vero corticem peruvianum & Cicutæ extractum in eadem doſi continuavi, & externe applicui unguentum nutritum.

Spatio viginti dierum firma nata eſt cicatrix, & mammæ nullum ſupererat veſtigium; atque omnes, qui hanc fœminam viderunt, credebant mammam fuiſſe reſectam. Abſtinui dein ab omni medicamento, & fœminam per 14. dies in Noſocomio retinui, ut viderem, an denuo malum reverteretur. Verum ægra optime movit brachium, & ulcus manſit firmiſſime clauſum. Dedi dein adhuc idem purgans, & poſt tres dies ſaniſſimam dimiſi.

Dum mihi egit gratias, rogavit ſimul, ut darem licentiam me adeundi, dum quid in mamma adverteret; conceſſi hoc facillime; verum jam ſex menſes præterlapſi ſunt, & fœmina non rediit.

Do-

Dominus *Haffner*, egregius mei Noſocomii Chirurgus, ſumma cum ſedulitate, attentione, & experientia huic fœminæ ſuccurrit, & remediis externis ſecundum rationem, & ſymptomata optime applicatis, plurimum ad curationem contulit.

CASUS TERTIUS.

HOmo, 27. annorum, a longo tempore fœdum cancroſum ulcus in regione lumbali ſiniſtra habuit; hoc ulcus repſit continuo in latum & profundum, & jam cœpit lumborum vertebras arrodere. Præterea fungi cancroſi undequaque propulularunt.

Poſtquam diverſi & optimi Chirurgi remedia maxime convenientia incaſſum tentaſſent, æger noſtrum Noſocomium acceſſit.

Doctiſſimus Chirurgus *Haffner* remediis primo lenioribus, dein cauſticis, tandem ferro & igne conabatur fungoſum cancrum conſumere, ulcus depurare, & claudere. Ego remedia, ſanguinis maſſam depurantia, quæ maxime conducerent, præſcripſi. Subinde per unum alterumve diem quidquam nobis videbamur proficere; verùm mox prius malum rediit, & quandoque fuit deterius. Unde omnia fruſtra tentari vidimus. Cortex peruvianus, qui alias mira præſtitit in ulceribus putridis, magna doſi & longo tempore datus, nil effecit. Quapropter cataplaſma ex Cicuta externe appoſuit Dominus *Haffner*; & ego juſſi, æger aſſumeret mane & veſperi grana novem extracti Cicutæ, & copioſum decoctum hordei, vel ſerum lactis biberet.

Æger antehac erat macilentus, debilis, & cachecticus, & circa veſperas habuit horrorem, febrem, & dein ſudorem copioſum, defatigantem.

Ve-

Verum nunc intra aliquos dies cœpit appetere, quiete dormire, & in ulcere pus bonum comparuit.

Octavo die juſſi drachmam dimidiam extracti Cicutæ aſſumeret, externe cataplaſma ſedulo renovatum eſt. Duodecimo die ulcus erat purum, fungi cancroſi mobiles, flaccidi, nullo modo dolentes, circa vertebras quædam oſſium fragmenta ſeparabantur. Decimo ſeptimo die nulla amplius ad veſperas horripilatio obſervabatur, æger bene dormivit, nec ſudavit, & vires quotidie auctæ ſunt, in ulcere erat pus laudabile, e fungis circa ulceris margines copioſum ſerum fluxit. Vigeſimo die ex vertebris arroſis plurima granula oſſea ſeparata ſunt; hinc inde in ulcere incipiebat formari cicatrix: quoniam autem fungi erant flaccidi, nullo modo dolentes, & quoniam nimis lente conſumebantur, & hac ratione ulceris conſolidationem impediverunt, Dominus *Haffner* eos cultro reſcidit. Æger nullum inde dolorem ſentiebat; medicamenta interna externaque continuata ſunt. Vigeſimo quinto die undequaque ex ulceris margine naſcebatur cuticula, & hac ratione ulcus in ſanationem vergebat, color aderat læte ruber, pus bonum, paucum. Vires ægri erant bonæ, appetitus bonus, noctes tranquillæ, alvus liberrima. Externa internaque remedia continuata ſunt. Trigeſimo die ulcus jam fere totum erat clauſum, nec ulli amplius fungi creſcebant; æger optime habuit. Quadrageſimo die ulcus firmam habuit cicatricem, & æger ſanus videbatur. Nihilominus adhuc per quatuordecim dies mane & veſperi dedi grana ſex extracti Cicutæ, & multum ſerum lactis, ut hac ratione omne acre & cancroſum ex ſanguine ſepararentur. Poſtea dedi purgans, & hominem ſanum dimiſi.

C A-

CASUS QUARTUS.

FOemina, 36. annorum, ulcus fœdum in tibia dextra a pluribus annis habuit; adhibita remedia interna externaque ulcus quidem ſubinde fere ſanarunt; dum autem proximum erat conſolidationi, ſubito iterum ruptum eſt; copioſus & acerrimus ichor effluxit, & crevit caro fungoſa. Balnea diverſiſſima mineralia prodeſſe quandoque videbantur; verum mox iterum prius malum rediit. In noſtro Noſocomio diverſa tentavimus, quæ acre ſanguinis corrigerent, externe carnes fungoſas conſumerent, ac dein ulcus conſolidarent. Verum nullum habebamus ſucceſſum. Nam licet ulcus uno alterove die integre clauſum eſſet, nulla tamen firma cicatrix inducebatur: unde brevi iterum ortus eſt pruritus, & tranſſudavit ichor, propulularunt carnes fungoſæ, & ulcus in pejus ivit.

Adhibebatur igitur ſolum infuſum Cicutæ pro fomento externo, & noctu ulcus emplaſtro de Cicuta tegebatur; interne præter ſerum lactis datum eſt nihil. Contigit tunc, ut carnes fungoſæ ſponte ſeparatæ fuerint; dein ulcus intra viginti octo dies firmiſſima cicatrice obductum fuit, & pes poterat optime moveri. Datum tunc eſt purgans, & relinquebatur fœmina per octiduum in Noſocomio abſque omni medicamento; cum dein ulcus optime clauſum videretur, ex Noſocomio dimiſſa fuit.

CASUS QUINTUS.

VIR, 62. annorum, annoſum & fœdum ulcus habuit in regione abdominis dextra, quod erat unam ſpithamam longum, & ſeptem pollices latum, profundumque adeo, ut fere in cavum abdominis penetrarit. Ad thoracem ſiniſtrum

ſtrum fere æque magnum ulcus fuit, quod copioſum, fœtens & acre ſerum fudit, & coſtas arroſit.

Dato purgante, Dominus *Haffner* fomentum ex Cicuta applicuit in utroque ulcere. Quoniam æger ſimul tuſſi laboravit, datum ei eſt decoctum ex radice & foliis althææ, cui addebatur oxymel ſimplex, & ſtibium diaphoreticum non ablutum.

Intra paucos dies utrumque ulcus longe purius fuit, & bonum pus comparuit; & æger, antea debilis, videbatur recuperare vires. Circa decimum diem ex coſtis carioſis multa fragmenta ſeparabantur, & ex ulceris margine cœpit naſci cuticula alba. Ulcus abdominis fuit minus profundum, & dedit bonum pus. Decimo quarto die præbui iterum purgans; dein cum eodem decocto althææ continuavi. Decimo ſeptimo die utrumque ulcus longe purius, & minus latum fuit; ex coſtis ſemper quædam fragmenta ſeparata ſunt.

Trigeſimo ſecundo die ulcus thoracis erat clauſum, & tuſſis fere omnis ceſſavit; ulcus abdominis vero erat adhuc ſatis magnum. Id tamen quoque circa quinquageſimum diem ſolo uſu externo Cicutæ ſanatum eſt. Dabatur dein adhuc purgans, & bonus ſenex ſanus ex Noſocomio dimittebatur.

Narravit tunc, quod per decem circiter annos hæc ulcera habuerit, quod fere omnes ſuos reditus in ſanationem conſumſerit; quod tentata innumera remedia prorſus nil juverint, & quod ſub finem, omnibus fere viribus exhauſtus, ut ultimos finiret dies, eſſet ad Noſocomium translatus.

CASUS SEXTUS.

FOemina, 28. annorum, quatuor annis mammam ſiniſtram geſſit magnam, lapidis inſtar duram. Circa aeris & tempeſtatis mutationes vehementes in hac parte dolores ſenſit; quum autem hi dolores ſemper ſponte ceſſarunt, & quum color

lor mammæ manſit naturalis, nec tumor motum brachii impedivit, nullum applicuit remedium, neque ulli homini hanc mammam oſtendit. Denique ſub finem menſis Februarii 1760. morbo acuto afficiebatur, unde ad noſtrum Noſocomium tranſlata eſt.

Intra viginti ſex dies ex hoc morbo ſat gravi cœpit convaleſcere. Dum vero e lecto ſurrexit, & ambulavit, ſenſit dolorem continuum, rodentem, lancinantem in mamma dextra; cum tamen hicce dolor non erat adeo vehemens, eum per plures dies celavit. Dein vero præ nimia doloris vehementia non potuit dormire, & amiſit appetitum ac vires; monſtravit propterea mammam Domino *Haffner*, & is me hac de re monuit.

Invenimus mammam duriſſimam, purpuream, nigris & lividis ſtriis variegatam; intumuit ſimul brachium ejuſdem lateris, dolores erant enormes, rodentes, lancinantes, venæ erant nigræ, varicoſæ. Pulſus celer, parvus, cor continuo palpitavit.

Externe illico applicuimus fomentum ex Cicuta; pro interno autem remedio dedi emulſum leniter nitroſum, opiatum. Eadem nocte mitigabatur dolor, & ſequebatur ſomnus ſat tranquillus trium horarum. Poſt ſomnum erant dolores iterum ingentes, & ex uſu fomenti nil adhuc in mamma mutatum fuit. Ut alvus ſolveretur injectum eſt enema, & dein continuabatur emulſum paregoricum, nitroſum. Nox inſequens fuit longe tranquillior, & dolores in mamma videbantur admodum mites, neque tamen color, neque durities, neque tumor mutatus fuit.

Tertio die quoniam pulſus ſat bonus deprehenſus eſt, dabantur mane & veſperi grana octo extracti Cicutæ, ſuperbibendo aliquot uncias decocti althææ. Sera autem veſpera, ut nox eſſet tran-

quilla, datum eſt remedium paregoricum. Nox tota erat quieta, & ægra ſomno multum reficiebatur. Mane dolores fuerunt exigui, mamma erat mollior, & melius tulit rudiorem adtactum. Brachium autem præ dolore & tumore nequaquam poterat moveri.

Duodecimo die jam nullæ amplius ſtriæ nigræ, aut lividæ aderant; venæ varicoſæ erant vix non in ſtatum naturalem contractæ, dolores fuerunt pauci, & tumor brachii quoque diminutus eſt. Data tunc ſunt grana decem extracti Cicutæ mane & veſperi, fomentum ex Cicuta ſedulo applicatum eſt; veſpertinum autem paregoricum omittebatur, quoniam ægra, a doloribus minus vexata, jam ſponte cœpit dormire.

Vigeſimo die color mammæ fuit fere naturalis; verum durities erat ingens, neque mamma erat mobilis, accreta videbatur; brachii tumor fuit multum imminutus, & ægra potuit digitos & manum citra dolores movere. Dedi tunc extracti Cicutæ grana triginta duo per diem, & fomentum ſedulo continuatum eſt, noctu tegebatur mamma emplaſtro de Cicuta.

Vigeſimo tertio die mamma iterum rubuit, aderant ingentes dolores, qui ab eo tempore ſe ſe inſinuabant, quo appoſitum eſt noctu emplaſtrum de Cicuta. Removi igitur emplaſtrum, & ſolo iterum fomento & Cicutæ extracto uſus ſum; veſperi dedi paregoricum, ut nox eſſet quieta.

Trigeſimo die mamma iterum habuit colorem naturalem, dolores fuerunt exigui. Dedi per diem quadraginta grana extracti Cicutæ, & fomentum continuatum eſt.

Quadrageſimo die brachium totum detumuit, & ſat bene poterat moveri; mamma fuit minor, mollior, & mobilior. Quinquageſimo die omnia ite-

iterum in mamma erant meliora; verum fœmina a cibis abhorruit, & oris amarorem conquerebatur, & crura paulisper intumuerunt; conceſſi propterea, ut ab extracto Cicutæ per aliquot dies abſtineret, juſſique, ut infuſum florum ſambuci copioſum biberet; fomentum autem ex Cicuta continuatum eſt.

Quinquageſimo quarto die dedi purgans ex rheo, pauco ſcammonio, & ſale polychreſto. Alvus inde quater mota eſt, & altero die viguit appetitus, & crurum tumor fere omnis diſparuit; mamma fuit mobilis, nec doluit ab adtactu; per vices tantum advertebantur lancinantes & vagæ punctiones. Fumo leniter aromatico feci dein crura fricari; ad mammam vero fomentum ex Cicuta ſedulo appoſitum eſt. Sexageſimo die, quoniam ægra optime habuit, & crura erant naturalia, & appetitus bonus, dedi iterum extracti Cicutæ mane & veſperi grana ſex; & copioſum infuſum florum ſambuci.

Sexageſimo ſexto die mamma in multa minora tubercula diviſa videbatur, nec ullus aderat dolor. Dedi tunc mane & veſperi grana decem extracti Cicutæ, fomentum ſedulo continuatum eſt.

Octuageſimo die mammæ moles fuit admodum exigua, brachium potuit citra omnem dolorem moveri; ægra ſufficientes vires, & bonum appetitum habuit, noctu quiete dormivit.

Nonageſimo primo die pauca adhuc in mamma durities ſupererat, quæ in omnem partem poterat volvi; ægra autem ob continuam fomenti applicationem jam erat impatiens, neque ingratum odorem amplius poterat ferre; hinc illud removi, & ejus loco emplaſtrum de Cicuta applicui, dedique mane & veſperi grana quindecim extracti Cicutæ. Emplaſtrum jam nullos dolores excitavit;

omnia quotidie in melius mutata ſunt, & centeſimo vigeſimo quinto die mamma erat flaccida, pendula, nec minima tangebatur durities.

Diſceſſit tunc hæc ægra ex Noſocomio; juſſi autem, ut aliquandiu adhuc pilulis de Cicuta in parva doſi uteretur; ut hac ratione malum tam facile non rediret.

CASUS SEPTIMUS.

VIrgo, 21. annorum, cancrum apertum in mamma ſiniſtra habuit, præterea tuſſivit frequenter, & conquerebatur in thorace ſiniſtro continuum ardorem, & dolorem erodentem. Tota ſanguinis maſſa erat corrupta, & ægra ſimul ſcabie laboravit, & erat penitus emaciata, & veſpertino tempore quotidie ſenſit horrorem, & dein calorem, tandem ſudorem fœtidum. Ulcus copioſo ichore fœtente manavit.

Peſſimis his in circumſtantiis tentavi Cicutam, & ſtatim dedi mane & veſperi octo grana extracti Cicutæ, externe fomentum ex eadem Cicuta applicui; præterea autem debebat ægra copioſum ſerum lactis, aut lac purum, dupla aquæ copia dilutum, bibere. Spatio duodecim dierum ægra melius habuit, minus tuſſivit, exacerbationes veſpertinæ, & ſudores nocturni fere ceſſarunt, vires auctæ ſunt, in ulcere cancroſo tenue pus comparuit, fluxus ichoroſus imminutus eſt, nec advertebatur fœtor. Verum manſit in thorace ardor, & dolor erodens. Dedi tunc quater per diem grana octo extracti Cicutæ, & reliquis remediis continuavi.

Trigeſimo die mammæ moles fuit multo minor, vires ſatis bonæ, ulcus purum, appetitus magnus; ſomnus autem, ob continuum ardorem ſub mamma, erat ſine opio turbatus, anxius.

Sca-

Scabies incipiebat exſiccari, & ægra potuit extra lectum eſſe. Exhibui ſcrupulos duos extracti per diem. Quadrageſimo ſexto die ægra ſat bene habuit, mammæ moles fuit multo minor, & ulcus cœpit diminui. Remanſit autem ardor & dolor erodens in thorace ſiniſtro, quamvis is per vices admodum exiguus fuerit.

Sexageſimo die mammæ durities fere tota evanuit, & ulcus fuit multo minus, purum. Dedi tunc drachmam unam extracti cicutæ per diem, & reliqua continuata ſunt. Octuageſimo die omnis durities diſparuit, & ulcus erat fere integre clauſum. Ardor autem & dolor erodens in thorace ſiniſtro per vices erant admodum ſævi, & propterea noctes quandoque turbatæ ſunt. Vires erant utcumque bonæ; ſcabies integre diſparuit, faciei color fuit fere naturalis; verum ægra manſit macilenta.

Octuageſimo quarto die ſanatum erat ulcus, ægra extra lectum ambulavit, appetiit, & quandoque ſine opio placidiſſime dormivit. Comparuit tunc fluxus menſtruus, qui jam per quinque menſes ſiluit; lætabatur propterea hæc ægra, & ſperavit non abſque ratione, ardorem & dolorem erodentem in thorace ſiniſtro nunc ceſſaturum, quoniam is incepit, dum ſanguis menſtruus retinebatur. Fluxus per binos dies continuavit; tertio autem die ſiſtebatur, & tunc ardor & dolor erodens in thorace ſiniſtro illico auctus eſt, & ægra iterum pejus habuit.

Quarto die ad inferiorem mammæ marginem ortum eſt tuberculum purpureum, & valde dolens. Dominus *Haffner*, ut dolores mitigaret, adplicuit cataplaſma emollientiſſimum. Quoniam autem ægra magnam habuit ſitim, & validam febrim, & pulſum durum, vena ipſi ſecta eſt, &

data ſunt decocta reſolventia, antiphlogiſtica. Paucum inde levamen ſequebatur.

Sexto die ruptum eſt tuberculum, & effluxit copioſus & acerrimus ichor. Stylo tunc inducto in aperturam, invenit Chirurgus ſinum, qui ſub muſculo pectorali repſit fere uſque ad ſuperiorem mammæ marginem, ibique advertebatur coſta arroſa; hinc, quum vires adhuc ſatis bonæ eſſent, ſinum totum, parteſque omnes ſuperjacentes Chirurgus perſcidit, ut videret, quouſque coſta eſſet corrupta. Facta hac ſectione, ægra breve animi deliquium paſſa eſt; unde vulnus ligabatur, & omnia in diem poſterum relinquebantur. Veſperi aderat ingens febris, & magnus dolor; ideo remedia antiphlogiſtica, & emulſa paregorica ægræ data ſunt, & nox fiebat ſatis quieta.

Altero a ſectione die Dominus *Haffner*, aperto iterum vulnere, invenit plures coſtas arroſas, & aperturam aliam, quæ in pectoris cavum penetravit, & per quam, tuſſiendo, ichor fœtidus expellebatur. Injectum tunc eſt in cavum pectoris decoctum hordei cum pauco melle roſaceo, ut ulcus mundaretur, & ut ſeparatio impuri a ſano fieret. Emulſis nitroſis, paregoricis continuatum fuit, & ægra ſat bene ſe habuit. Circa veſperas autem quotidie orta eſt febricula, & noctu ſequebatur ſudor.

Quinto die quoniam apertura in cavum pectoris admodum parva erat, Dominus *Haffner* eam dilatavit, ut illud, quod in cavo continebatur, poſſet facilius effluere, & elui. Octavo die quædam fragmenta oſſea poſt injectionem ex vulnere prodierunt; unde certum erat, coſtas interius eſſe quoque carioſas. Multum igitur corticem peruvianum ægræ dedi, præter decoctum lignorum, & lac vaccinum. Tentavimus tunc injectiones

ma-

magis detergentes, balſamicas. Verum has ægra non tulit, orta eſt febris major, & multus dolor, atque materies ex vulnere prodiens valde fœtuit. Hinc ab his abſtinebatur, & ſolum decoctum hordei cum melle iterum injectum fuit. Separabantur ſubinde quædam oſſea fragmenta, quæ poſt magnam tuſſim per aperturam cum multo fœtido ichore propellebantur. Nihilominus ardor & dolor erodens nequaquam fiebant mitiores; immo in anteriore thorace ſe ſe magis extenderunt; & fœmina, licet magna corticis peruviani doſi quotidie uteretur, debilis fuit, & febris veſpertina aucta eſt. Poſt longum igitur uſum, dum vidimus hæc remedia parum juvare, concluſimus ego & Dominus *Haffner* in cavum pectoris injicere infuſum Cicutæ, & cortici peruviano jungere Cicutæ extractum.

Altero die jam materies ex cavo pectoris prodiens non amplius adeo fœtuit, & dolor, ardorque pauliſper imminuti ſunt. Poſt paucos dies videbantur vires augeri, & appetitus; & ægra noctu ſat tranquille dormivit. Dabatur quotidie uncia dimidia corticis peruviani, & extracti Cicutæ ſcrupulus unus præter copioſum ſerum lactis. Lene ab initio fiebat infuſum Cicutæ pro injectione; quoniam autem vidimus id nec pulmones irritare, nec augere anxietates, & bonum præſtare effectum, id ſaturatum dein adhibuimus.

Spatio quatuordecim dierum multa fragmenta oſſea cum materie tenui, purulenta, ex cavo pectoris prodierunt; ægra multo melius ſe habuit, potuit extra lectum eſſe, & fere ſemper abſque opio quiete dormivit. Attamen ſenſim ab adeo magna corticis doſi abhorruit; unde drachmam dimidiam dedi quotidie extracti Cicutæ, & tantum drachmas duas corticis peruviani.

His

His remediis, & copioſiſſimo ſero lactis, & injectione, quæ bis quotidie fiebat cum ſaturato Cicutæ infuſo, hanc ægram per binos & dimidium menſes conſervavimus, & jam aliquam curationis ſpem in ſinu fovebamus. Contigit autem tunc, ut ægra in pleuritidem peſſimam, & fere lethalem incideret. Nihilominus tamen eruditiſſimus Dominus *Collin*, qui tunc Noſocomii curam geſſit, debitis venæ ſectionibus, applicatis cataplaſmatibus, & præſcriptis optimis remediis, effecit, ut dolor punctorius ceſſarit, & morbus ſputis fuerit optime judicatus. Et ægra poſt hunc morbum iterum vires mediocres recuperavit; materies tamen ex cavo pectoris prodiens multum fœtuit, & ichoroſa fuit. Nequaquam tunc cortex peruvianus, neque Cicutæ extractum, neque ejuſdem infuſum profuit; peſſima febris veſpertina iterum ſupervenit, & ſudor nocturnus miſeram ægram ita defatigavit, ut intra ſeptem ſeptimanas tota extenuata obierit.

Sectione anatomica invenimus pleuram in cavo pectoris ſiniſtro fere conſumtam, & coſtas plurimas in tenues lamellas corroſas. Pulmo ejuſdem lateris hinc inde quoque erat exeſus.

Certo! ſi hoc ulcus externa in pectoris ſuperficie fuiſſet, ubi manus chirurgica potuiſſet accedere, aptiſque fomentis mali progreſſum impedire, & ſeparationem carioſi adjuvare, hæc ægra & a peſſimo cancro, & ab ulcere fœdiſſimo fuiſſet optime curata.

In homine, 23. annorum, ex empyemate in cavo ſiniſtro pectoris jam morituro, me ſuadente, Dominus *Haffner* lato vulnere puri exitum pandit, educitque puris tenuis, fœtidi, libras quinque & dimidiam.

Anceps erat & audax conſilium; verum quoniam

niam æger jam fere ſuffocatus morti fuit proximus, licuit tale quid tentare, quoniam ſæpius vidimus, audaci operatione nos hominum dies longiores, & minus acerbos reddidiſſe.

Educto pure, æger peſſime habuit, extrema fiebant frigida, evanuit pulſus, facies erat tota collapſa, & ſudore gelido, craſſo, madida.

Doluimus ſiniſtrum operationis eventum; nil tamen neglesimus, quod adhuc ægro profuturum videbatur. Spiritu cornu cervi nares, tempora, bene perfricuimus; dedimus deglutiendam unciam unam vini auſtriaci, & guttas ſex ſpiritus cornu cervi; videbatur tunc anima redire, & deprehenſus eſt ad carpum pulſus tremulus. Æger cœpit oculos aperire, & anhelare. Dedimus dein juſculi carnium aliquot uncias, & ægrum ad quietem diſpoſuimus. Verum manſit is anxius, & poſt horæ quadrantem æruginoſa vomuit, & tunc denuo eum moriturum credebamus. Sopito autem per remedium paregoricum vomitu, lenis ſomnus ſequebatur; qui, quamvis nec diu duraverit, nec fuerit tranquillus, ægrum tamen aliquantulum refecit.

Altero die æger cœpit loqui, & oblata patienter aſſumſit. Dominus *Haffner* cavum pectoris decocto hordei, & melle roſaceo bene eluit; ego autem præſcripſi remedia tunc indicata. Intra quatuor dies æger iterum tantas vires habuit, ut ſe ipſum in omnem partem citra animi deliquium potuerit movere.

Dominus *Haffner* ſtylo in pectus penetravit, & advertit coſtas multas eſſe carioſas; tentavit propterea diverſas balſamicas, detergentes, & vulnerarias injectiones; nullam autem magis utilem invenit, quam eam, quæ infuſo Cicutæ facta fuit; hæc enim pus laudabile fecit.

Vi-

Vires ægri auctæ ſunt, rediit appetitus. Nocturnus ſudor, & veſpertina febricula aptis remediis mitigabantur; integre vero ſiſti non poterant. Curationem perfectam ſperare nunquam potuimus; verum erat nobis ſatis, dum hominem, jam fere mortuum, operatione audaci e mortis faucibus detraximus, & dedimus ei vitam longiorem & minus moleſtam.

Injectione ex ſaturato infuſo Cicutæ, & remediis balſamicis, interno uſu adhibitis, & paregoricis, & diæta lactea in ſeptimum menſem hunc ægrum ſat commode conſervavimus; tunc autem tempore verſus autumnum vergente cœpit iterum fortius tuſſire, febricula veſpertina aucta eſt, & intra triginta & unum dies contabuit.

Pulmo reperiebatur plurimum exeſus, & coſtæ carioſæ. Mirum! quod ſaturatum infuſum Cicutæ in cavum pectoris, & ad nudum pulmonem injectum nullas turbas, nullas anxietates &c. excitaverit. Patet inde, Cicutæ virus adeo tetrum non eſſe.

Atque ideo hunc caſum hic inſerui, quoniam cum priori quid commune habet.

CASUS OCTAVUS.

Homo, 27. annorum, a ſex circiter annis geſſit tuberculum ad linguæ radicem, quod per vices multo dolore afficiebatur, & deglutitionem fecit difficilem; ſubinde tamen nullus ibidem dolor obſervatus eſt.

Hoc tuberculum ſenſim accrevit in nucis avellanæ magnitudinem; fuit totum lividum, & acutiſſime ſemper doluit. Demum ruptum eſt, & effluxit ichor acerrimus, fœtidus, & oriebatur ulcus fœdum, latum. Deglutitio fuit admodum difficilis.

Quidam Chirurgi & Medici credebant ulcus eſſe

ve-

venereum; hinc remediis antivenereis curam inchoabant. Decocta plurima, varia purgantia, mercurio miſta, tandem ſpiritum frumenti, in quo mercurius ſublimatus ſolvebatur, æger longo tempore incaſſum aſſumſit; immo malum auctum eſt. Demum ſalivatione miſer penitus extenuatus fuit ſine morbi emendatione.

Quum hæc remedia maxime heroica nil effecerunt, æger fato relinquebatur; datum ipſi eſt teſtimonium, quod curari non poſſit, quodque deberet in domum incurabilium ſuſcipi. Æger tamen undique adhuc auxilium quæſivit, & fere omnium Chirurgorum portas pulſavit; verum vix non ab omnibus ſine ope eſt dimiſſus.

Demum venit ad Dominum *Haffner*, Chirurgum mei Noſocomii; is, re bene conſiderata, ſtatim cogitavit, Cicutam hoc in ægro eſſe adhibendam. Unde hunc hominem altero die, dum ad Noſocomium veni, mihi oſtendit. Feci illico, ut ipſi lectus pararetur, eumque in Noſocomio retinui. Erat autem totus emaciatus, veſperi habebat horripilationes, dein calores; tandem ſudore copioſiſſimo maduit, & ſomnus fuit anxius, inquietus. Ulcus fœdiſſimum fere totam linguæ radicem exeſit, ex ejus margine & fundo variæ fungoſæ excreſcentiæ propulularunt, quæ omnes erant exulceratæ, & fœdiſſimum ichorem fuderunt.

Dolor aderat continuus, ardens, & deglutitio fuit fere impoſſibilis; ulcus in profundum & latum continuo ſerpſit, æger non poterat diſtincte loqui. Uvula, tonſillæ, & totæ fauces jam quoque afficiebantur; nam vidimus ſat profundas eroſiones, quæ acri humore ſtillare cœperunt.

Æger ſæpius tuſſivit, & ex faucibus uſque ad ventriculum magnum ac continuo prurientem ardorem conqueſtus eſt. Ex ore prodiit fœtor deteri-

rimus, qui nobis inſpicientibus ſæpius nauſeam, & horrorem excitavit.

Status ſane hujus ægri erat maxima commiſeratione dignus. Eruditiſſimus Dominus *Collin*, Medicus, qui mecum tunc Noſocomium adivit, hunc quoque ægrum vidit; dubitavimus certo, an in caſu adeo inveterato, & deſperato, Cicuta quidquam poſſet præſtare. Interim tamen, præter hanc, nullum nobis ſupererat remedium, quod jam non fuiſſet tentatum.

Prima erat indicatio, ut ulcus ſordidum purgaretur. Rogavi propterea Dominum *Haffner*, ut leni manu ope ſyringæ aliquoties per diem infuſum Cicutæ, melle roſatum miſtum, ad fauces, & ulcus injiceret, & hac ratione ſenſim ſordes & acrimonias ablueret. Pro medicamento dedi miſturam ſequentem:

℞. Extract. Cicut. gr. x.
Mucilag. gum. traga. dr. ſs.
Syrup. diacod. unc. j.
Aq. flor. ſamb. unc. v.
m. f. *Sumat æger omni bihorio cochleare unum.*

Potus ordinarius erat ſerum lactis; cibus autem juſculum cum pane, panatella, hordeum mundum &c.

Prima nocte æger jam longe tranquillius dormivit. Altero mane ulcus nec ita fœtuit, nec adeo ſordidum fuit. Verum loquendi, & deglutiendi difficultas æque magna manſit. Iiſdem remediis internis, externiſque continuatum eſt.

Tertio die ardor in faucibus, & per totum œſophagum multum remiſit; ulcus erat longe purius, nec ullus fere fœtor obſervabatur. Eamdem adhuc miſturam præbui, extractum Cicutæ ſolummodo auxi, & ſcrupulum integrum immiſcui.

Sexto die jam potuit ſolidiora citra multum dolo-

lo-

lorem deglutire, ulcus cancroſum fuit ſatis purum, faucium ulcera jam incipiebant levi cicatricula obduci, & ardor per œſophagum vix amplius percipiebatur. Iiſdem remediis continuatum eſt. Undecima die circa veſperas fere nullæ aderant horripilationes, nec multus calor, & nocturnus ſudor vix non penitus deſiit. Ulcus cancroſum ichoris loco pus exhibuit, nec aderat multus dolor dum æger ſolida deglutivit, leviſſimus tantum fœtor advertebatur; æger longe diſtinctius loquebatur, vires habuit multo majores, & bonum appetitum; faucium ulcera jam plurima erant clauſa, & ſubinde tantum levis in œſophago ardor perceptus eſt. Iiſdem medicamentis continuatum fuit.

Decimo quinto die ulcus cancroſum optimum habuit colorem, fungoſæ excreſcentiæ erant multo minores, nec amplius ichorem plorarunt, & ex ulceris ambitu tenuiſſima & albicans naſcebatur cuticula, quæ ſpem primam veræ curationis adtulit, & oſtendit cancro ſerpenti limites eſſe poſitos. Fauces erant ſanatæ, abfuit in œſophago omnis ardor, æger habuit bonas vires, nec pejora obſervabantur ſymptomata circa veſperas, nec ſudor nocturnus. Exhibui tunc quotidie mane pilulas octo, granorum duorum, de extracto Cicutæ, & totidem veſperi, & deſuper feci hauriri copioſum ſerum lactis; injectiones ad ulcus continuabantur.

Die vigeſimo omnia iterum erant meliora, ulcus cœpit longe minus fieri, excreſcentiæ fungoſæ plurimæ ſponte ſeparabantur, nullus aderat fœtor, nec ichor, ſed pus bonum. Noctes fuerunt quietæ, vires auctæ ſunt, & viguit appetitus.

Die trigeſimo ulcus fuit ſat purum, plurimæ excreſcentiæ jam erant ſeparatæ, reliquæ autem, ſu-

ſuperſtites, erant flaccidæ, pallidæ, nec ex adtactu dolore afficiebantur; æger vinum purum bibit abſque dolore in ulcere.

Dedi tunc per diem ſcrupulos duos extracti Cicutæ, & copioſum ſerum lactis, & infuſo Cicutæ ulcus ſæpius per diem ablutum eſt.

Trigeſimo quarto die famem ingentem habuit æger, & propterea oblata avidiſſime ſine debita maſticatione abligurivit. Onerabatur inde ventriculus, & poſtero die aderat nauſea, horror, continuus vomendi conatus, præcordiorum anxietas, vertigo, labii inferioris tremulus motus, calor magnus, pulſus inæqualis robore & celeritate, reſpiratio brevis, anheloſa, facies tumida, livida.

Dolebam tunc ſummopere, ſpem curationis hac ratione eſſe diminutam, & ægrum in ſummum vitæ periculum conjectum. Maxime urgens indicatio erat, ut ventriculus ab onere ſuo liberetur; dedi igitur grana viginti pulveris radicis ypecacuanhæ, & granum unum tartari emetici. Vix dato pulvere, ſequebatur illico vomitus materiei crudæ, incoctæ; vomitum potu copioſo aquæ tepidæ faciliorem reddidi. Æger hac ratione ſexies vomuit cibos, avide deglutitos, multumque ſerum flavum, quod acidum ſpiravit. Poſt vomitum mala ſymptomata fere omnia evanuerunt, ſolo juſculo eo die æger nutriebatur, veſperi datum eſt paregoricum.

Nox fuit tranquilla. Mane pulſus æqualis, lentus, parvus deprehendebatur, nec æger quidquam præter debilitatem conqueſtus eſt.

Ulcus tunc iterum erat ſordidum, magis doluit, nec tamen deglutitio inde multum læſa eſt; ſolo infuſo Cicutæ, & melle roſarum ſæpius per diem leniſſima injectione abluebantur ſordes. Grato julapio, diæta convenienti, pauco vino, &

pare-

paregorico veſpertino vires tunc reficere conabar. Die trigeſimo nono æger ſat bene ſe habuit, & ipſe rogavit, ut pilulæ de Cicuta denuo darentur. Dedi tunc per diem ſcrupulos duos extracti de Cicuta, & copioſum ſerum lactis, ad prandium conceſſi vinum. Res quotidie iterum in melius mutata eſt, & ulcus optimam curationis ſpem præ ſe tulit. Quoniam omnia tunc ſecundum vota procedebant, non auxi amplius doſin extracti; lenes injectiones ad ulcus, quæ ſolo infuſo Cicutæ fiebant, ſedulo & ſæpius per diem repetitæ ſunt.

Quinquageſimo die paucæ adhuc aderant fungoſæ, flaccidæ, pendulæ excreſcentiæ, quæ ulceris conſolidationem retardarunt. Has Dominus *Haffner* abſque ægri dolore reſecuit forfice. Sectione nullus prodibat ſanguis. Injectiones diligenter peractæ ſunt, quoniam magnum levamen, & egregiam opem ægro adtulerunt. Loquela fuit liberrima, deglutitio bona, vires integræ, ſomnus optimus, appetitus magnus, alvus naturalis, urina copioſa, bene colorata.

Iiſdem ſtrenue continuatum eſt, & ſexageſimo octavo die ulcus erat cicatrice obductum. Ab injectionibus tunc abſtinebatur; verum extractum Cicutæ eadem doſi adhuc per quatuordecim dies datum eſt.

Dum autem videbamus firmiſſimam eſſe cicatricem, & hominem eſſe integre ſanum, ſenſim omne remedium ſepoſuimus, & conceſſimus, ut in aerem liberum ſe conferret, & ea ederet, quibus antea fuerat aſſuetus. Eum tamen ſaniſſimum adhuc per quatuor ſeptimanas in Noſocomio retinuimus. Dein autem ipſe petiit, ut dimitteretur.

Dominus *Collin* toto curationis tempore hunc ægrum vidit, & mecum obſervavit. Magno nobis ſæpe ſolatio fuit, dum vidimus hunc homi-

nem ab omnibus deſertum, & pro incurabili habitum, ope Cicutæ non tantum a veſpertina febre, a ſudore nocturno, a tabe & cachexia eſſe liberatum, ſed & a peſſimo cancro curatum, & optime reſtitutum. Poſt aliquot ſeptimanas ex relatis audivi, eum iniiſſe matrimonium.

CASUS NONUS.

VIR, 42. annorum, a pluribus annis habuit dolorem vagum arthriticum; noctu hicce dolor calore lecti multum augebatur.

Longo tempore diverſiſſima decocta, aliaque remedia interna & externa adhibuit, nec ullum inde levamen ſentiebat. Neque balnea ſulphurea, aliaque diverſiſſimi generis, longo tempore adhibita, quidquam profuerunt.

Tandem materies vaga figebatur ad humerum dextrum, & ad coxendicem ejuſdem lateris. Unde pedi, & brachio mobilitas demebatur; minuta eſt ejus lateris ſenſibilitas, & acceſſit macies.

Varia iterum interne externeque tentata nihil juverunt, immo auxerunt dolores, & videbantur malum reddere pejus. Neque vis electrica, per trimeſtre ſpatium applicata, in hoc homine quidquam mutavit.

Æſtate præterita, dum ruri degebam, me acceſſit, narravitque mali hiſtoriam. Cauſam, & veram morbi originem ignoravit.

Quoniam ego multis in ægris vidi Cicutam contra dolores rheumaticos, & arthriticos vagos, & fixos multum valuiſſe, credidi eam & in hoc caſu ſtatim eſſe adhibendam. Dedi tunc mane & veſperi quinque pilulas, granorum duorum, & copioſum decoctum radicis bardanæ. Poſt octiduum rediit, & conquerebatur majores ad humerum & coxendicem dolores, & ingratam per totum brachium, & pedem formicationem. Cæteroquin nil

mu-

mutatum eſt. Suaſi tunc, ut mane octo pilulas de Cicuta ſumeret, & totidem veſperi, uique decoctum bardanæ continuaret.

Decimo quarto die dolores erant minores; verum in toto latere affecto, ut & in pede & brachio percipiebatur ſudor pruriens, fœtens, & oriebantur puſtulæ albicantes, pellucidæ, acri ſero plenæ. Senſibilitas jam longe major advertebatur. Appetitus fuit bonus, vires ſat magnæ, fluxit urina copioſa, quæ prodeundo ardorem in urethra excitavit, alvus fuit naturalis.

Tunc æger per diem cœpit viginti pilulas ſumere, & continuavit decoctum radicis bardanæ. Vigeſimo quarto die carnes in brachio videbantur redire, & jam quædam advertebatur mobilitas. Reliqua erant in priori ſtatu; puſtulæ autem ſemper copioſiores comparuerunt, nec deſiit pruritus.

Trigeſimo ſexto die æger per univerſum corpus ingratum ardorem & pruritum conquerebatur, & oriebantur ex ruptis puſtulis cruſtæ craſſæ, & vera ſcabies superveniebat. Verum pes & brachium erant longe mobiliora, ſat robuſta, optime ſenſibilia. Curavi totum corpus infuſo Cicutæ, quod lacte fiebat, bis quotidie lavari. Intra paucos dies cruſtæ plurimæ ceciderunt, puſtulæ autem hinc inde longe frequentiores comparuerunt, & pruritus augebatur.

Quinquageſimo die jam poterat moveri brachium in omnem partem, pes autem ægro videbatur adhucdum gravis, cæteroquin autem erat mobilis, flexilis & omni in loco aderant optima ſenſationis ſigna. Dedi tunc per diem drachmam integram extracti Cicutæ, & loco decocti bardanæ exhibui ſerum lactis; præterea tamen infuſo Cicutæ, lacte facto, corpus quotidie bis lavabatur. Spatio octidui omnis pruritus ceſſavit, diſparue-

runt puſtulæ & omnes cruſtæ, & æger cœpit optime convalere.

Sexageſimo nono die æger potuit ambulare, & brachium in omnem partem movere, neque ex itinere unius & dimidiæ horæ multum defatigabatur. Senſim tunc iterum Cicutæ doſin minui, ſeri lactis vero ingentem quotidie copiam bibere ægrum juſſi, corpus non amplius lavabatur.

Octuageſimo die ſaniſſimus me iterum acceſſit, egitque gratias.

CASUS DECIMUS.

Virgo, 18. annorum, ſpina ventoſa jam a ſeptem annis ad tarſum pedis dextri & ad cubitum brachii dextri laboravit; tentata remedia, alias in ſimilibus morbis maxime laudata, nil profuerunt. Decoctis lignorum copioſiſſimis per multos menſes uſa eſt, & eliciebatur inde copioſus ſudor, malum ſub initium videbatur levari; dein vero tuſſi ſicca vexabatur ægra, cœpitque debilitari, & emaciari, & malum iterum pejus factum eſt.

Data ſunt remedia antiſcorbutica, & multum ſerum lactis, & ulcera inde fere ſanata ſunt. Verum dum maxima curationis ſpes erat, ortus eſt novus circa partes affectas dolor, cœpit iterum ichor acerrimus effluere, & orta ſunt denuo ulcera fœdiſſima. Mercurius ſublimatus corroſivus in ſpiritu frumenti ſolutus, qui alias ſimilibus in morbis optimos effectus præſtat, hic nil effecit. Dedi igitur extractum Cicutæ & copioſum decoctum hordei crudi cum pauco lacte. Exterius ad ulcera & tumores ſolum emplaſtrum Diapompholygos applicui, ut certus eſſem de effectu, quem Cicuta interne data in ſimili morbo haberet.

Intra quatuor dies ulcera alias fœda, & fœtida jam puriora erant, & pus bonum eſſe cœpit, & do-

dolores multo mitiores fuerunt, & ſomnus fuit tranquillior, & appetitus major.

Sexto, ſeptimo, octavo, & nono die copioſum ſerum acre ex ulceribus exſtillavit. Duodecimo die videbantur oſſei tumores multo minores, & color profunde ruber cœpit in naturalem mutari. Decimo quinto die ex ulcere in tarſo pedis dextri tria oſſium fragmenta ſeparata ſunt.

Decimo ſeptimo die ulcus ad tarſum pedis dextri erat purum, & ex margine incipiebat naſci cuticula, quæ ſanationem promiſit, tumor oſſium affectorum circa hoc ulcus fuit multo minor. Verum ad cubitum brachii dextri ulcus & tumor vix mutatus deprehendebatur, & aderat multus dolor, effluxit copioſum ſerum, motus tamen articulationis videbatur paulo facilior. Applicui igitur fomentum ex Cicuta, ulceri autem in tarſo impoſui emplaſtrum de Cicuta.

Vigeſimo quarto die tumor circa articulationem cubitus dextri fuit multo minor; & ulcus purum, effluxitque ſerum copioſum, & materies granuloſa ex oſſibus ſeparabatur. Ulcus ad tarſum pedis dextri multo minus fuit, tumor fere totus concidit, & omnia brevem ſanationem promiſerunt.

Trigeſimo quarto die ex oſſe humeri circa articulationem cubitus dextri longum & magnum oſſeum fragmentum ſeceſſit. Tumor circa articulationem multum diminutus eſt, & ægra jam facile flexit brachium, & ori cibos admovit. Ex ulcere ad tarſum pedis dextri multum iterum ſerum fluxit, & prodierunt valde exigua oſſium fragmenta, & ægra majorem dolorem conqueſta. Interim vires auctæ ſunt, appetitus viguit, & ægra fuit alacrior, pinguior.

Quadrageſimo octavo die ulcus in pedis tarſo erat penitus clauſum, nec ullus fere tumor am-

plius advertebatur, nec dolor. Circa articulationem cubitus brachii dextri omnia erant quoque meliora. Dedi tunc ægræ purgans, quod octo vicibus alvum copioſam, ſubflavam movit. Altero a purgante die ægra quievit, & nil aſſumſit. Sequentibus autem diebus iterum dedi Cicutæ extractum, & copioſum ſerum lactis.

Quinquageſimo ſexto die ægra multo melius ſe habuit, brachium potuit flectere, & in omnem partem movere. Ulcus in tarſo manſit firmiter clauſum. Septuageſimo ſecundo die omnia, quæ alias tumebant, ad ſtatum naturalem redierunt, & ulcus circa cubitum brachii dextri erat fere conſolidatum. Quoniam articulationis motus fuit ſatis liber, nec oſſa amplius tumuerunt, credidi tunc, non amplius neceſſe eſſe, ut hæ partes undequaque fomento involverentur, ulcus tantum linteis carptis infuſo Cicutæ madidis Dominus *Haffner* replevit, deligavit.

Nonageſimo die coaluit ulcus ad cubitum, nec ex nata cicatrice brachii flexilitas impediebatur. Per duodecim dies adhuc præbui huic ægræ Cicutam, & copioſum ſerum lactis, dein dedi purgans; & quoniam vidimus hanc eſſe integre ſanam, & ulcera eſſe optime ſanata, dimiſimus eam e noſocomio.

CASUS UNDECIMUS.

HOmo, 35. annorum, fœdiſſima ulcera ſerpentia ad tarſum utriuſque pedis, & intra ſcapulas a binis annis habuit. Præterea corpus totum puſtulis prurientibus, & acerrimo ſero plenis erat obſitum. Ulcera ichorem acerrimum plorarunt continuo, partes vicinas arroſere, & omnia ad oſſa uſque & tendines conſumſerunt.

Variis uſus remediis, & balneis, nullum fere levamen percepit; aut ſi ulcera videbantur ſanationi

tioni proxima, mox iterum in peſſimum ſtatum mutata ſunt. Æger inde debilitatus eſt, cœpit extenuari, & incidit in ſudores nocturnos. Demum me in conſilium vocavit, & quum multiplici experientia edoctus fui, Cicutam ſanguinis acrimoniam corrigere, & ulcera ſimilia ſanare, præſcripſi pilulas de extracto Cicutæ, & decoctum radicis bardanæ.

Spatio octo dierum pruritus per univerſum corpus fere omnis ceſſavit, & plurimæ puſtulæ evanuerunt, neque ulcera adeo copioſum ichorem dederunt.

Vigeſimo die æger fuit multo robuſtior, ſudor nocturnus non amplius advertebatur, & ex margine ulceris naſcebatur alba cuticula, quæ cicatricem formaret.

Dedi tunc purgans antiphlogiſticum. Dein juſſi, ut æger Cicutæ extractum & decoctum bardanæ iterum continuaret. Jam ſumſit quotidie drachmam dimidiam extracti Cicutæ.

Trigeſimo ſexto die æger ſat bene valuit, & ulcera erant fere clauſa. Tendines nudi antea in ulceribus comparuerunt; naſcente tamen cicatrice, eorum motus non fuit impeditus.

Quadrageſimo octavo die ulcera erant cicatrice tenui obducta; hæc ut firmior fieret, applicui unguentum nutritum. Dedi iterum purgans antiphlogiſticum. Sexageſimo die ulcera videbantur firmiſſime conſolidata, & homo erat optime ſanus. Suaſi tamen, ut mediocri doſi Cicutam adhuc per tres ſeptimanas ſumeret, & biberet deſuper infuſum florum ſambuci; dein præſcripſi iterum purgans, ut hac ratione & ſanguis, & primæ viæ ab omni acri & crudo eſſent liberæ.

Ex uſu Cicutæ hicce homo longe meliorem in facie colorem obtinuit, muſculi omnes, alias flac-

cidi, nunc erant firmi, fortes, & totus homo fiebat ex pinguedine quadratus.

CASUS DUODECIMUS.

FAber ferrarius fœdiſſimo morbo cutaneo, qui ab elephantiaſi non multum abludebat, jam a decem annis laboravit. Omnium fere Medicorum, Chirurgorum, balneatorum, & argyrtarum opem imploravit, remedia maxime heroica longo tempore aſſumſit, & balnea diverſa mineralia, & vaporum applicuit; verum vix unquam levabatur, potuit tamen ſuos labores peragere.

Neque fœda hæc ſcabies in facie aut manibus comparuit, ſed iis tantum in partibus, quæ veſte tegebantur. Unde potuit cum aliis ejus ſociis converſari, nunquam tamen in eodem lecto cum iis decubuit.

Quum autem tentatis fortiſſimis medicamentis vidit, malum nequaquam emendari, noluit amplius conſilium medicum petere, & reliquit rem ſoli naturæ, & omnia, quæ palato arriſere, comedit, ſtrenue bibit, neque tempeſtatis viciſſitudines evitavit. Pejus inde non habuit. Contigit autem, ut hyeme præterlapſa frigori ſubito expoſitus in pleuritidem inciderit. Translatus eſt propterea ad noſtrum Noſocomium.

Vena debebat iteratis vicibus ſecari; verum cutis erat adeo dura, & tenax, ut Chirurgus non potuerit penetrare niſi magna vi, & multa adtentione. Sanguis vena miſſus, erat vere pleuriticus. Decoctis emollientibus, expectorantibus, mellitis, nitroſis, morbus ſat gravis ſpatio quatuordecim dierum ſputo judicabatur.

Decimo octavo die dedi purgans, & tunc homo videbatur iterum ſaniſſimus. Malum tamen cutaneum acuto hoc morbo nequaquam mutatum eſt. Putavi tunc Cicutam hoc in morbo pertinaciſſimo

eſſe

eſſe tentandam. Suaſi igitur, ut adhuc maneret in Noſocomio, promiſique ſanationem. Exhibui illico grana decem extracti Cicutæ tempore matutino, & totidem veſperi, & ſimul dabatur copioſum decoctum radicis bardanæ, & glycyrrhizæ. Præterea autem bis quotidie lotum eſt totum corpus anatica parte aquæ, & lactis tepidi, in cujus menſuris duabus ſolvebatur uncia una ſaponis veneti.

Spatio decem dierum multæ ſquammæ ceciderunt, rugæ fuerunt molliores, & leniſſima advertebatur tranſpiratio. Cutis antea aſpera, rugoſa, fœdiſſime ſquammoſa, dura, cornea fere, & inſenſibilis, nunc ex adtactu paulo rudiori doluit.

Undecimo die jam cœpit dimidiam drachmam extracti Cicutæ ſpatio viginti quatuor horarum exhibere, decoctum bardanæ, glycyrrhizæ, & lotiones continuatæ ſunt.

Decimo ſeptimo die fere omnes ſquammæ jam erant ſeparatæ, & rugæ cutis ſenſim applanatæ ſunt. Æger autem vagos calores & anxietates conquerebatur, pulſus tamen fuit æqualis, non febrilis, vires bonæ, appetitus magnus, urina prodiit copioſa, acris, & alvus quotidie ter vel quater ſponte fluxit fœtida, bilioſa. Æger e levi adtactu iis in partibus, ubi ſquammæ hæſerunt, ardorem, & dolorem percepit. Eadem doſi & iiſdem medicamentis, tunc adhuc juſſi, pergeret.

Vigeſimo ſexto die corripiebatur horripilatione, dein calore, & magna ſiti, ſequebaturque valida febris. Oculi rubuerunt, lingua fuit ſicca, urina flammea, & cutis totius corporis levi phlogoſi tendebatur, nec minimum adtactum tulit citra magnum dolorem & ardorem. Abſtinui illico ab uſu Cicutæ, & dedi copioſum rob ſambuci, nitrum, & decoctum hordei crudi. Alvus inde aliquoties mo-

mota eſt, neque vires ægri multum diminutæ ſunt, ſymptomata ſenſim omnia remiſerunt, & trigeſimo quinto die cutis habuit colorem fere naturalem, rediit appetitus, & pulſus fuit æqualis, lentus. Diæta molli tunc vires ægri reſtauravi, pro medicamento & potu ordinario dedi infuſum florum ſambuci, quod ſero lactis fiebat.

Quadrageſimo nono die cutis tota fuit fere naturalis; verum manſit ſemper magis ſenſibilis, quam alias eſſe ſolet. Vires tunc æger bonas habuit, optime appetiit, quiete dormivit, urina prodiit optime colorata, & alvus bene cocta.

Quum autem in cute variæ puſtulæ comparuerunt, quæ pruritum excitarunt, & ruptæ fuderunt ſerum acre, credidi, ad ſanguinem magis depurandum Cicuta adhucdum utendum eſſe. Feci igitur, æger mane & veſperi aſſumeret grana decem de extracto Cicutæ, & biberet copioſum ſerum lactis. Quorum uſu ſpatio quatuordecim dierum integre ſanatus fuit. Epidermis tamen manſit admodum tenuis, & rumpebatur a minimo adtritu. Verum hoc incommodum ſuſtulit balneum Badenſe, quo hicce homo per tres ſeptimanas utebatur.

Poſt hujus uſum optime ſanus, & habens cutim, & epidermidem penitus naturalem, me acceſſit, gratias acturus.

CASUS DECIMUS TERTIUS.

FOemina, 42. annorum, ſaniſſima alias, ſeptem abhinc annis (cauſam ignorat) cœpit fluore albo continuo laborare, & ab eo tempore nil ſanguinis menſtrui amplius comparuit. Materies ex utero prodiens ſub initium lenta, mucoſa, ſubalbida fuit, in hypogaſtrio autem advertebatur tenſio, & dolor punctorius, vagus. Præterea urina ſubinde teneſmo retenta, aut difficilis reddita eſt.

Uſu

Uſu balneorum, & variorum remediorum ſpatio novem menſium hic fluxus ſuppreſſus fuit. Verum manſit in hypogaſtrio tenſio, & dolor punctorius, & ſæpius obſervatus eſt urinæ teneſmus, & vagi calores frequenter caput turbarunt, ſupervenerunt leves leipothymiæ, & fere quotidie verſus veſperas ſpinam dorſi horror perrepſit.

His ſymptomatibus ſolo decocto althææ medebatur ægra. Per integrum fere quinquennium malum fuit ſatis mite, ægra habuit vires, & poterat ſuos labores peragere. Dein autem erodentes orti ſunt dolores, hypogaſtrium tenſum ex minimo adtactu valde doluit, & demum retenta eſt urina, & alvus. Enematibus emollientiſſimis, & ſimilibus fomentis tandem cœpit urina prodire acris, turbida, & alvus dura, nigra, globoſa. Levamen inde habuit ægra, recuperavit iterum ſuas vires, & potuit extra lectum eſſe. Externo adtactu deprehendebatur in medio hypogaſtrio tumor durus, in quo continuus percipiebatur dolor ardens, erodens, pungens. Atque ideo hæc fœmina balneo emollientiſſimo quotidie per binas horas inſedit, & octavo die, quo hoc balneo utebatur, prodiit ichor ſubfuſcus, acer, fœtidus, & dolores ardoreſque inde levabantur. Simili balneo adhuc per quatuordecim dies uſa eſt, & multo melius inde ſe habuit; etenim hypogaſtrium ſat rudem adtactum ſine dolore tulit, & ægra potuit ambulare abſque moleſtia. Verum fluxus ichoris acerrimi ſemper factus eſt copioſior, & eroſa eſt uteri vagina, & vulva. Hinc remedia externa internaque applicata fuerunt. Per aliquot dies ægra ſubinde ſibi levata videbatur, & fluxus fuit admodum mitis. Dein autem aucti ſunt iterum dolores, supervenit febris, retenta eſt urina; hinc enematibus & fomentis urinæ viæ iterum de-

debebant liberari, & inde ichoris fluxus copioſior fuit. Senſim ægra debilitata eſt, cœpit veſpertino tempore horripilationes conqueri, dein calores, & noctu copioſe ſudavit. Tentata quæcunque, nil juverunt; immo dolores ſemper fiebant magis vivaces, pertinaciores, & materies magis fœtuit, & fuit acerrima.

A Medicis relicta demum ad Noſocomium venit, tota emaciata, cachectica. Tentavi omnia remedia, quæ in ſimilibus caſibus profuiſſe alias vidi. Præterea decoctis demulcentibus, & diæta molli conabar involvere acrimoniam. Vires videbantur pauliſper augeri, & mens fieri alacrior; verum febris veſpertina, & ſudor nocturnus continuarunt. Neque imminuti ſunt dolores, neque fluxus mitior redditus. Hinc, quum adverti, me remediis uſitatis actum agere, tranſivi ad uſum Cicutæ. Dedi autem ſimul decoctum ſaturatum radicis althææ, & leni infuſo Cicutæ, quod lacte factum eſt, curabam ſæpius per diem vulvam, & uteri vaginam elui.

Intra paucos dies magna fiebat mutatio, remiſerunt dolores, febris veſpertina erat mitior, ſomnus magis tranquillus, ſudor minus copioſus, neque materies, utero effluens, adeo fœtuit. Decimo octavo die jam dedi nycthemeri ſpatio viginti quatuor grana de extracto Cicutæ.

Symptomata omnia fere quotidie in melius mutata ſunt; dolores tamen ſubinde adeo vivi fuerunt, ut opio debuerint ſopiri.

Trigeſimo die dolores erant enormes, urentes, acceſſit febris, ſitis, & multum imminutæ ſunt vires. Removi illico extractum Cicutæ, non tamen Cicutam propterea damnavi. Venam ægræ ſecui, & ſolum decoctum emollientiſſimum cum nitro & melle exhibui. Externe applicabatur ca-

ta-

taplaſma emolliens. Dum hæc febris acceſſit, ſiluit omnis fluxus uteri, urina reddebatur difficilior, non tamen penitus retenta eſt. Sanguis, e vena miſſus, fuit ſpiſſus, phlogiſticus.

Mala hæc ſymptomata abſque omni fere remiſſione in quartum diem durarunt, ægra ſæpius ſenſit horrores. Quarto die debilis admodum fuit ægra, pulſus ſæpius intermiſit, obſervabantur frequentes caloris coloriſque in facie mutationes. Demum verſus veſperas, prægreſſo magno horrore, & ſudore frigido & levi animi defectu, mucus prodiit ex utero, miſtus ſtriis ſanguineis, & advertebatur magnus fœtor.

Hinc omnes gangrænam lethalem adeſſe clamitarunt. Verum poſt mediam horam prodiit multum pus, & ægra ſe levatam ſenſit, & nox fuit quieta, & bono ſomno dein reficiebatur. Altero mane eam inveni alacrem, & pulſum habuit naturalem, puris fluxus mediocris continuavit. Solum iterum radicis althææ decoctum tunc ſine nitro exhibui, verum junxi ſimul pilulas ex olibano, maſtiche, ſarcocolla, & mucilagine gummi tragacanthæ confectas. Dolores circa uteri regionem pauci fuerunt, neque ulla amplius durities tactu obſervata fuit.

His ſolis medicamentis, & diæta molli ſpatio duodecim dierum puris fluxus integre curatus fuit, & auctæ ſunt vires. Quum tamen ceſſante puris fluxu per vices adhuc ichoris ſtillicidium animadvertebatur, & ægra ſubinde dolores pungentes, vagos in utero conqueſta eſt, pilulas balſamicas ſepoſui, & earum loco dedi extractum Cicutæ. Cujus efficacia dein intra tres ſeptimanas ægra integre ſana fuit. Etenim fuit toroſa, robuſta, agilis, nil conquerebatur, uteri omnis fluxus ſiluit,

uri-

urina prodiit ſine moleſtia, appetitus fuit bonus, ſomnus tranquillus, reficiens.

CASUS DECIMUS QUARTUS.

Fœmina, 48. annorum, a quindecim circiter annis fluorem album habuit, & quamvis remedia ab optimis artis magiſtris præſcripta, longiſſimo tempore aſſumſerit, malum tamen aut manſit in eodem ſtatu, aut in pejus mutatum fuit. Dum vidit, idem eſſe, ſive adhiberet medicamenta, ſive ea negligeret (immo ex uſu medicamentorum ſubinde debilitata eſt, & pejus habuit) mutavit conſilium, & morbum ſoli naturæ commiſit.

Per undecim annos fuit ſine remedio; dein vero fluxus menſtruus retentus fuit, qui antehac & debito tempore, & ſufficienti copia ſemper comparuit. Orti tunc ſunt acutiſſimi in utero dolores, & ſimul advertebatur continuus ardor; materies effluens, antea benigna, lenta, mucoſa, nunc tenuis fuit, & virideſcens, & fœtuit.

Multorum medicorum opem tunc ægra imploravit, adivit Chirurgos, conſuluit vetulas, aſt medicamenta potius moleſtiæ, quam levamini fuerunt. Miſera ſenſim in peſſimum ſtatum redacta fuit. Dolores & ardores aderant continui, & hi verſus veſperas aucti ſunt; præter ichorem putridiſſimum effluxit ſubinde ſanguis fœtidus, diſſolutus & prodierunt fruſta fibroſa, corrupta, ſubnigra; vagina uteri & vulva ſenſim exulceratæ & exeſæ ſunt, & ægra emaciata vix ſe erectam potuit ſuſtinere.

His in miſeriis eam ad Noſocomium ſuſcepimus. Rogavi Dominum *Haffner*, ut partes genitales, quantum poſſibile eſſet, digitis & oculis luſtraret. Invenit tunc vulvam exeſam, vaginam exulceratam, & os uteri erat ſat durum, dolens, & fortiori preſſione prodiit ſanies.

Con-

Conſului, ut bis quotidie injectiones in vaginam fierent ex leni infuſo Cicutæ cum pauco melle roſarum, & ſexta parte lactis. Præterea copioſum decoctum involvens, demulcens, emolliens, miſtum cum tertia parte lactis recentis datum eſt.

Spatio ſex dierum fœtor multum emendatus fuit, & ægra videbatur aliquantulum refici. Dedi tunc præter decoctum demulcens extractum Cicutæ, & injectiones in vaginam fuerunt continuatæ. Omnia ſymptomata ſenſim in melius mutata ſunt, ichoris loco tandem effluxit mucus ſubpurulentus, dein nil amplius comparuit. Et ſpatio undecim ſeptimanarum fœmina integram ſanitatem recuperavit.

Ultra drachmam dimidiam extracti Cicutæ non opus fuit dare per diem, quoniam hæc doſis ſufficienter omni ſymptomati ivit obviam. Ab injectionibus tunc ceſſatum eſt, dum incipiebat materies benigna comparere. Abluta tamen aliquoties per diem ſunt pudenda, ne & illud benignum intra plicas ſtagnans acrimoniam contraheret.

CASUS DECIMUS QUINTUS.

FOemina, 52. annorum, a longo tempore dolore continuo rodente in utero vexabatur. Fluore ſimul albo laboravit, qui ſenſim adeo malignus factus eſt, ut materies effluens non tantum partes genitales corroſerit, ſed & ipſa linteamina, quibus excipiebatur, brevi reddiderit friabilia. Fœtor præterea tantus fuit, ut & maritus eam fugerit, & omnes fœminæ, quibus alias familiariter utebatur, evitarint ejus conſortium. Poſtquam plurimam bonorum ſuorum partem fruſtra in ſui curationem conſumſit, meum tandem auxilium quæſivit. Juſſi, ut ſerum lactis biberet, & ablueret partes circa pudenda leni infuſo Cicutæ, & lacte, addito pauco melle roſarum. Quoniam au-

autem conquerebatur, noctes eſſe maxime inquietas ob enormes in utero ardores, præſcripſi pulverem ex drachma dimidia lapidum cancrorum & ex grano uno opii, ut quotidie, cubitum itura, ſimilem pulverem ſumeret. Somnus inde longior & tranquillior factus eſt, & augebatur appetitus; immo & vires majores videbantur, & mens alacrior. Cœteroquin autem nil mutatum fuit.

Exhibui tunc præter ſerum lactis extractum Cicutæ, & veſpertinos pulveres continuavi. Spatio quatuordecim dierum dolores adeo mitigati erant, ut paregorico veſpertino opus non amplius fuerit, materies utero prodiens non amplius ita fœtuit, nec adeo acris fuit. Urina autem retinebatur. Abſtinui tunc per aliquot dies ab extracto Cicutæ, & dedi miſturam ſequentem.

℞ Lap. canc. unc. j.
Vin. auſtriac. montan. lib. j.
m. f. *ſumat ægra quater per diem cochleare unum.*

Hæc miſtura egregios effectus præſtitit: etenim urina prodiit liberrime, & ex utero propellebatur multa materies acris, ichoroſa cum magno ægræ levamine; interim tamen dolores iterum aucti ſunt.

Hinc dein ad uſum Cicutæ denuo erat tranſeundum. Dedi quotidie grana viginti extracti Cicutæ & copioſum decoctum radicis althææ, vel ſerum lactis. Dolores hinc mitigabantur & vires auctæ ſunt, atque prodiit materies mucoſa, raro fœtida.

Nihilominus poſt tres circiter ſeptimanas circa urinæ vias iterum teneſmi obſervabantur. Unde extracti Cicutæ loco iterum dedi miſturam priorem ex vino & cancrorum lapidibus. Et hæc magnum denuo levamen adtulit.

Hac ratione cogebar ſæpius Cicutæ uſum inter-

rum-

rumpere, & fere omni decimo quarto die dedi miſturam, qua abſumpta, extractum Cicutæ iterum continuavi. Effectum eſt inde, ut miſerrima hæc ægra ſpatio ſex menſium integre fuerit ſanata. Et jam a novem menſibus optimam ſanitatem habet.

Hoc tempore bacchanali ventriculum ſolito plus oneravit, unde me acceſſit rogatura: darem ei medicamentum. Verum conſului, a cibis per unum alterumve diem abſtineret. Aderat tunc Dominus *Collin*, & oſtendi ei hanc fœminam ex periculoſiſſimo morbo optime curatam. Fœmina ipſa mali hiſtoriam me melius explicuit, nec ſufficienter potuit laudare pilulas, quæ ſibi ſalutem adtulerunt. Narravit: quod ab omnibus ob fœtorem, ex utero prodeuntem, contempta fuerit, quod proprius maritus, propriæ proles eam, quaſi peſte affectam, fugerint. Quod tabe fere conſumpta, nil niſi oſſa & pellem geſſerit; quod abhorruerit a cibis, & ſudore nocturno fere diffluxerit. Nunc autem dedit videnda toroſa brachia & ſuras optime repletas & firmas, dixitque, quod jam marito plurimum complaceret.

CASUS DECIMUS SEXTUS.

Virgo octodecim annorum, mammam utramque lapidis inſtar duram a triennio fere habuit. Pallida præterea fuit, flaccida, tota cachectica, neque unquam ei menſes adhuc fluxere, cordis palpitationem conquerebatur, & a paulo fortiori ingreſſu ſemper anhelavit, & fere ſuffocata eſt. Mamma utraque ſtriis lividis erat variegata, advertebaturque perfrequenter dolor acute punctorius, vagus. Glandulæ ſubaxillares & inguinales quoque erant tumidæ, induratæ.

Dedi illico ter quotidie tres pilulas, granorum duorum de extracto Cicutæ, & qualibet vice feci

deſuper hauriri infuſi meliſſæ & florum ſambuci vaſcula duo. Externe nil applicui. Quinto die nil adhuc erat mutatum. Exhibui igitur ter quotidie pilulas quatuor, & idem infuſum continuavi.

Octavo die ſtriæ lividæ in utraque mamma diſparuerunt, dolores autem vagi, pungentes erant longe frequentiores, vires auctæ ſunt. Decimo die jam dabantur quindecim pilulæ per diem. Duodecimo die prodiit ex utero materies copioſa, alba, glutinoſa, & omnes durities tunc molliores videbantur, & reſpiratio fuit levior, nec cordis palpitatio adeo frequens. Eadem pilularum doſi in vigeſimum diem continuavi, & erant tunc omnia meliora; tumores multo minores, mamma utraque mobilis & pro parte pendula. Color faciei, antea ex flavo viridis, nunc in ſubroſeum mutabatur; functiones omnes incipiebant reſtaurari. Quotidie ex utero copioſus mucus prodiit, qui ſubinde acer fuit, & in vagina ardorem excitavit, ſubinde autem adeo blande exſtillavit, ut ægra nil adverterit. Datæ jam ſunt octodecim pilulæ per diem.

Trigeſimo die mammæ ambæ jam erant fere naturales, & glandulæ ſubaxillares multo minores, nullum dolorem ægra conquerebatur, mens fuit longe hilarior. Fluxus autem uterinus nec amplius copioſus, nec frequens fuit. Pilularum doſis non amplius aucta eſt, & continuabatur infuſum florum ſambuci & herbæ meliſſæ.

Quinquageſimo die nil in mammis repertum eſt, ſub axillis erant adhuc quædam tubercula, piſis æqualia, fluxus muci ex utero penitus deſiit; viguit appetitus. Per tres adhuc ſeptimanas dedi mediocrem Cicutæ doſin, & infuſum ruthæ. Comparuit dein citra omnem dolorem fluxus menſtruus, prodiitque ſanguis ſaniſſimus per quinque dies, nec ad-

advertebatur cordis palpitatio, nec a fortiori ingreſſu reſpiratio inhibita fuit. Unde optima videbatur adeſſe ſanitas, atque ideo nil amplius medicamenti datum fuit.

CASUS DECIMUS SEPTIMUS.

HOmo, 30. ann. biennio abhinc febre validiſſima intermittente, quotidiana afficiebatur. Chirurgus hanc illico ſuppreſſit cortice peruviano. Gravis inde fiebat reſpiratio, delebatur appetitus; hypochondrium ſiniſtrum tenſum erat, nec citra dolorem adtactum tulit; lateri dextro æger non potuit incumbere. Demum ortus eſt tumor durus, qui fere totum abdominis cavum ſiniſtrum occupavit.

Præterea per totum corpus ſenſim comparuerunt furunculi fœdiſſimi, ſubcœrulei, qui profunde intra cutim & panniculum adipoſum penetrabant, quidam, ex affrictu rupti, ſanguinem putridum, nigrum fundebant, & brevi caro fungoſa ibi loci propululavit. His omnibus miſeriis adhuc ſupervenit febris tertiana. Medici, qui hujus ægri curam gerebant, ex hac tertiana ſalutem ſperarunt. Hinc remediis ſalinis ſolventibus & amaricantibus febris conatum facilitare intendebant. Verum hæc omnia nil juverunt, febris adeo vehemens fuit, ut æger vires plurimas amiſerit, immo ſenſim extrema intumuerunt, & merito timebatur hydrops. Delatus tandem eſt ad noſtrum Noſocomium.

Remediis leniter diureticis, ſapone veneto, rheo, conſervis antiſcorbuticis &c. tumorem quidem extremorum diſſipavi, rediitque appetitus; verum febris violentia ſemper augebatur, & paroxyſmi adeo ſunt protracti, ut fere quilibet per viginti quinque horas duraverit. Sub paroxyſmo ægrum ſemper tuſſis prehendit, quæ adeo valida

fuit, ut tandem ſanguis rutilus proruperit. Ceſſante tamen paroxyſmo nec aderat tuſſis, nec reſpiratio fuit difficilis. Tuſſis ſub paroxyſmo nullis remediis potuit mitigari, ardor inde ſummus in pectore ortus eſt. Acceſſit demum ſumma macies, & vires omnes conciderunt, ſudor nocturnus conſumptionem minitabatur. Quare febris neceſſario debebat diminui.

Junxi igitur conſervis antiſcorbuticis corticem peruvianum ſelectiſſimum, cujus uſu ſpatio quinque dierum, febris admodum mitis facta eſt; ſudor nocturnus fere deſiit, nec vires adeo debiles videbantur, & ægrum ſubinde tranquillus ſomnus occupavit, refecit; tuſſis fuit longe minus moleſta, & potuit opiatis & mucilaginoſis compeſci. Similibus itaque remediis per aliquot ſeptimanas continuavi, & ſubinde ea admiſcui, quæ ad tumorem diſſipandum & ad furunculos curandos conferrent. Verum tumor in abdomine ſiniſtro & furunculi per totum corpus ſemper manſerunt in eodem ſtatu, nec febris ſopita fuit. Quinimmo pedes livido tumore inflabantur, & copioſiores majoresque furunculi ibi comparuerunt.

Decocta plurima, quæ alias ad maſſam ſanguineam corrigendam optima fuerunt, hic nil mutarunt. His denique junxi leviora antivenerea, mercurialia. Et cum hæc æger facile tulerit, nec inde quidquam in melius & pejus fuiſſet perverſum, dedi ſenſim acriora, & ſub finem exhibui præter copioſiſſima decocta mercurium ſublimatum corroſivum, ſolutum in ſpiritu frumenti. Tulit & hunc æger citra ullum incommodum. Verum largus ejus uſus per integrum menſem nil profuit. Tentatis jam diverſiſſimis remediis præter Cicutam fere nil ſupererat, quod in hoc morbo fuiſſet indicatum.

De-

Dedi igitur ſtatim in principio mane decem grana & totidem veſperi, præter copioſum decoctum hordei crudi. Tertio die, quo æger Cicuta utebatur, febris paroxyſmum vix percepit. Cætera vero in eodem ſtatu permanſerunt. Septimo die æger habuit vires longe majores, febris penitus ſiluit; augebatur appetitus, flaccidus circa articulos & in facie tumor totus diſparuit. Dedi jam drachmam dimidiam quotidie extracti Cicutæ.

Duodecimo die cœpit prodire urina craſſa, ex nigro rubra, fœtida, & quidam ex furunculis exſiccabantur, quidam vero rupti fuderunt lividum liquorem. Tumor in cavo abdominis ſiniſtro videbatur tactu mollior, mobilior, æger tamen lateri dextro nondum potuit incumbere. Noctes fuerunt admodum quietæ. Dedi tunc purgans antiphlogiſticum.

Decimo quinto die dabantur jam mane & veſperi grana viginti extracti Cicutæ. Vigeſimo die pedes, antea lividi & tumidi, obtinuerunt colorem & molem naturalem, plurimi furunculi exſiccabantur. Hinc inde tamen iterum novi, verum admodum parvi & læte rubentes proruperunt. Urina continuavit eſſe craſſa, ex nigro rubicunda. Toti abdomini ſiniſtro impoſui tunc emplaſtrum de Cicuta. Vigeſimo quinto die æger aſſumpſit hauſtum antiphlogiſticum purgantem. Et data tunc quotidie eſt drachma integra extracti Cicutæ.

Trigeſimo primo die jam plurimi furunculi exſiccati ex cute ſeparabantur; verum omni in loco remanſit magna ſenſibilitas, & ex minimo affrictu cutis rupta eſt, & fudit acre ſerum. Urina tunc prodiit minus craſſa, ſubfuſca. Trigeſimo quinto die dedi purgans antiphlogiſticum.

Quadrageſimo die quinque tantum furunculi ad-

modum exigui, & fere aridi ſupererant. Tumor in abdomine fuit minor, mollior.

Quinquageſimo tertio die furunculi omnes diſparuerunt, & niſi tumor in abdomine fuiſſet, homo hicce optime ſanus potuiſſet dimitti. Datum tunc iterum eſt purgans antiphlogiſticum. Et quum dein vires integras habuit, feci, ut ad ſuum conſuetum laborem (erat enim faber lignarius) rediret. Juſſi præterea, ut quotidie pilulas triginta, granorum duorum, ſumeret, biberetque decoctum copioſum radicis bardanæ, & continuo applicaret emplaſtrum de Cicuta.

Poſt ſex ſeptimanas jam citra moleſtiam potuit in latere dextro dormire; tumor jam admodum parvus fuit. Decima ſeptimana tumor fere totus diſparuit. Finito tertio menſe homo integre ſanus fuit. Dedi tunc iterum hauſtum purgantem, & dein non amplius putavi neceſſe eſſe, ut quidquam aſſumeret.

CASUS DECIMUS OCTAVUS.

JUvenis 17. annor. ex Hungaria huc adveniens febre violentiſſima laborat; gerit præterea in hypochondrio ſiniſtro ingentem tumorem, durum, immobilem, & eſt ſimul ictericus, & toto corpore tumet. Per tres integras ſeptimanas varia adhibui remedia, verum nullum ægro levamen adtuli.

Confugi igitur ad extractum Cicutæ & præbui mane & veſperi grana octo, & ſaturatum infuſum foliorum trifolii fibrini. Poſt octiduum febris jam longe mitior fuit, vires augebantur; tumor per univerſum corpus erat mollis, minor, rugoſus, urina alias craſſa fuſca, nunc fuit citrina, hypochondrium dextrum, quod ex minimo adtactu doluit, jam potuit premi fortiter, appetitus increvit. Dedi tunc lene purgans ex rheo & ſale polychreſto. Altero a purgante die exhibui mane gra-

na

na decem extracti Cicutæ, & totidem veſperi, & infuſum trifolii fibrini continuatum eſt.

Decimo octavo die æger vix amplius febris acceſſum ſenſit, totum corpus & præſertim extrema jam plurimum detumuerunt, icterus fuit levis; appetitus bonus, urina fere naturalis; tumor in hypochondrio ſiniſtro mollior. Dedi tunc drachmam dimidiam quotidie de extracto Cicutæ, & ad hypochondrium ſiniſtrum applicui emplaſtrum de Cicuta.

Trigeſimo die juvenis fuit robuſtus, febris penitus ſiluit; leviſſima adhuc icteri veſtigia ſupererant; dolor ex articulis, & omnis tumor evanuit. Dedi iterum purgans ex rheo & ſale polychreſto. Dein, eodem infuſo & eadem extracti Cicutæ doſi adhuc continuaret, juſſi.

Quadrageſimo primo die nullum amplius icteri veſtigium erat videndum, vires bonæ fuerunt. Verum in tumore hypochondrii ſiniſtri magna in melius mutatio obſervata non fuit. Juſſi igitur, ut de extracto Cicutæ ſumeret, quotidie grana quadraginta, & mane ac veſperi probe fricaret hypochondrium ſiniſtrum anatica parte unguenti de althæa & florum calendulæ, addita pauca camphora, & ut in libero aere corpus bene exerceret. Hac ratione ſpatio duorum & dimidii menſium tumor in hypochondrio penitus diſparuit, & juvenis perfecte ſanus caſtra adivit. Omni decimo quarto die dedi lene purgans tempore curationis.

CASUS DECIMUS NONUS.

HOmo, 34. annor. glandulas colli ſcirrhoſas, & adeo magnas ab aliquot annis habuit, ut harum glandularum moles utraque ex parte colli caput humanum ſuperarit. Monſtroſum erat videre hunc hominem, quia tria difformia capita geſſit. Omnes hæ glandulæ, in unam maſſam con-

cretæ, firmiſſime cohærebant. Sub axillis erant quoque ingentes tumores, qui brachiorum motum valde dolentem & fere impoſſibilem reddiderunt. Ex anteriore thoracis parte maſſa ſcirrhoſa ſeſe a collo usque ad coſtarum limbos extendit. Ichoroſa hinc inde ulcera hos ſcirrhos arroſerunt. Aliis in plagis fœdiſſima fungoſa carcinomata nata ſunt. Præterea innumeri ſinus & fiſtulæ detegebantur.

Tuſſis immanis ægrum vexavit, ſudor nocturnus & vires & carnes conſumpſit, reſpiratio fuit anheloſa, appetitus deletus, pedes, brachia, facies, & totus reliquus corporis habitus tumore œdematoſo turguit. Veræ conſumptionis manifeſta ſigna aderant.

Varii Medici penetrantiſſimis tam vegetabilibus, quam mineralibus remediis hoc malum debellare conati fuerunt; verum eorum opera incaſſum fuit: immo æger inde pejus habuit. Feci igitur hominem totum fere conſumptum, anhelantem, tumidumque transferri ad meum Noſocomium.

Dominus *Haffner*, quamvis multos periculoſiſſime decumbentes ſola Cicuta ſæpius ſanari viderit, hoc tamen in caſu ſpem omnem depoſuit. Ego ipſe, ut verum fatear, hominem pro perdito habui; nam febris depaſcens, ſudor nocturnus, tuſſis continua & defatigans, vires penitus proſtratæ, tumor totius corporis, humorum cachexia, reſpiratio anxia, certam fere mortem præſagiebant. Interim tamen rogavi Dominum *Haffner*, ut externe fomentum de Cicuta applicaret, ut ſinus & fiſtulas leni Cicutæ infuſo, addito pauco roſarum melle, ſæpius per diem elueret. Ego interim præſcripſi medicamenta expectorantia, & quæ vires ſimul augerent. Solo fomento ulcera longe puriora facta ſunt, & tumores emolliebantur. Spatio duodecim dierum æger habuit vires

pau-

paulo majores, liberius reſpiravit, & noctes fuerunt magis quietæ. Hinc Cicutam interne quoque exhibui. Pro potu ordinario dedi decoctum hordei, cui quarta pars lactis admiſcebatur.

Uſu Cicutæ ſputa liberrime prodierunt, & ſpatio quatuordecim circiter dierum totus corporis habitus detumuit; urina copioſe fluxit; minuebatur febris veſpertina, & ſudor nocturnus; colli indurationes, ulcera, fiſtulæ, & ſinus longe in meliori ſtatu inveniebantur, & æger jam potuit extra lectum eſſe. Magnus & celer hujus remedii in hoc deſperato ſubjecto effectus nobis adtulit gaudium, & addidit animum, ut in applicatione tam internorum, quam externorum remediorum alacriter pergeremus.

Antequam menſis ſpatium, quo æger Cicutam aſſumpſit, præterlapſum fuiſſet, color faciei jam fuit naturalis; viguit appetitus, ſiluit febris veſpertina, neque ullus ſudor amplius obſervatus eſt; vires fuerunt ſatis bonæ, colli tumores longe minores, molliores, in ulceribus optimum erat pus.

Doctiſſimus Dominus *Collin* ſimul mecum hujus ægri curam geſſit; Dominus *Haffner* ſuis fomentis & injectionibus ſedulo per diem continuavit; noctu autem applicuit emplaſtrum de Cicuta.

Seſqui menſis ſpatio tumores colli jam fere dimidio minores fuerunt; æger potuit collum citra magnam moleſtiam in omnem partem flectere. Reſpiratio fuit libera, nec audiebatur tuſſis; æger & pinguis & robuſtus factus eſt. Jam tunc dedimus quotidie drachmam integram extracti Cicutæ. Sub initium tertii menſis æger quotidie drachmam unam cum dimidia de extracto Cicutæ abſumpſit. Hac doſi per tres menſes continuavimus, & hoc tempore omnes tumores ſunt diſſipati, & ulcera cicatrice obducta; & ſinus ac fiſtulæ coalue-

luerunt, rediitque collum totum ad ſtatum naturalem; homo fuit alacer, pinguis, fortis, nec ullum ab hac doſi unquam incommodum vidimus.

Igitur ope Cicutæ id effectum eſt, quod nemo antea ſperavit.

CASUS VIGESIMUS.

Virgo, 25. annorum, mammam dextram a decem annis habuit duram. Hicce tumor ſeſe ſenſim infra axillam extendit; acceſſit demum color lividus, intumuerunt venæ, pars affecta noctu diuque dolore excruciabatur, brachium tumuit, & fuit immobile.

Ego vocatus ad hanc ægram, ſtatim exhibui extractum Cicutæ, externe autem nil applicui. Spatio quinque dierum color lividus in læte rubrum mutatus fuit, & dolores erant multo mitiores.

Decimo tertio die mammæ color fuit fere naturalis, venæ adhuc erant turgidæ; durities autem multo mollior, mobilior; brachium quoque minus tumuit, & poterat aliquantulum moveri. Decimo ſexto die menſes proruperunt; tunc autem ægra obſervavit ſanguinem longe puriorem fluxiſſe, neque tantas ut antea moleſtias præceſſiſſe. Etenim dum menſes imminebant, ſemper vomitu moleſtiſſimo, dolore atrociſſimo colico, & ingratiſſima ad os ſacrum & ad inguina tenſione vexabatur; immo pectoris anxietas, cordis palpitationes, vertigines & dolentes urinæ teneſmi ægram alias ſemper plurimum debilitarunt; hac autem vice nil tale contigit. Fluente ſanguine menſtruo, venæ mammæ affectæ detumuerunt, mamma multo minor, mollior, mobiliorque fiebat, & diviſa eſt in plures moleculas. Brachium ſat libere moveri potuit, & totus in brachio tumor evanuit.

Vi-

Vigeſimo quarto die fluxus menſium ceſſavit, ægra bene habuit, nil doloris advertit, vires erant bonæ, & moleculæ in mamma affecta in craſſiores fibras diviſæ ſunt. Dedi tunc lene purgans. Trigeſimo ſexto die parvæ tantum moleculæ, & quædam fibroſæ indurationes in mamma ſupererant; ægra optime habuit; color faciei antea luridus & cachecticus, nunc roſeus fiebat, & totus corporis habitus longe robuſtior, firmior, & ad labores aptior.

Quadrageſimo tertio die prodierunt menſes citra omnem moleſtiam. Quinquageſimo die nil fere inſoliti amplius in mamma deprehenſum eſt, brachium potuit liberrime moveri, nullus amplius dolor obſervabatur. Dedi tunc lene purgans.

Octuageſimo die fœmina erat ſaniſſima, & inveniebatur mamma penitus naturalis. Dedi tunc iterum purgans, & poſtea putavi non amplius neceſſe eſſe, ut Cicuta adhuc daretur.

Mediocris extracti Cicutæ doſis in curanda hac fœmina ſuffecit. Primis quatuor ſeptimanis tantum dedi tres pilulas mane, & tres veſperi; reliquo autem tempore aſcendi ad quatuor, tandem ad quinque pro doſi. Pilula quælibet habuit grana duo. Externe nil applicatum fuit. Nec datum eſt quoddam decoctum, quod ſolutionem potuiſſet faciliorem reddere; verum qualibet vice juſculum carnis bubulæ, ſumptis pilulis, bibebatur.

Hemicraniæ dolentiſſimæ hæc ægra erat alias perfrequenter ſubjecta; ab eo autem tempore, quo Cicutam ſumpſit, nil advertit. Levis igitur Cicutæ doſis plurima mala integerrime abſtulit, fugavit.

CA-

CASUS VIGESIMUS PRIMUS.

VEtula, ſeptuaginta trium annorum, debiliſſima, emaciata, ulcus fœdiſſimum cancroſum habuit circa parotidem ſiniſtram. Hoc ulcus egit fiſtulas & ſinus, qui intra muſculos colli, & intra integumenta capitis profunde penetrarunt.

Dominus *Haffner* externe applicuit fomentum de Cicuta, & ſinus ac fiſtulas ejuſdem herbæ infuſo ſæpius per diem eluit. Interno uſu dedi Cicutam & multum lac.

Spatio viginti dierum omne cancroſum, fungoſum, corruptumve ex ulcere ſeparatum eſt; multi ſinus jam coaluerunt; ægra majores vires habuit. Sed tunc a lacte abhorruit; conceſſi igitur paucum vinum, carnem vitulinam, multum cremorem ex hordeo mundo, vel oryzam molliter coctam.

Omnia quotidie in melius mutata ſunt, & ſexta ſeptimana, qua ægra utebatur Cicuta, omnes fiſtulæ ſinusque inveniebantur clauſi, & ulcus erat firma cicatrice obductum. Externe tum nil amplius adpoſitum eſt, interne tamen adhuc mane & veſperi per quatuordecim dies dedi pilulas duas. Vetulam tunc ſanam & hilarem ex noſocomio dimiſimus.

CASUS VIGESIMUS SECUNDUS.

FOemina, 44. annorum, ſana alias jam trigeſimo ſecundo ſuæ ætatis anno cœpit menſibus carere. Præter tenſionem in inguine ſiniſtro nil incommodi ſenſit. Balneis diverſisque remediis uſa eſt incaſſum. Et poſt binos annos advertit in hypogaſtrio ſiniſtro duritiem, quæ adtactu nequaquam dolebat, verum poterat hinc inde volvi. Hæc intra breve ſpatium ita increvit, ut duos pugnos viriles magnitudine adæquaverit. Et dum

ægra

ægra lateri dextro incumbebat, excitavit dolorem, tenſionem & anxietates. Balneis iterum emollientiſſimis uſa eſt, & aſſumpſit medicamenta ab optimis in arte Medicis præſcripta, externe applicatum eſt emplaſtrum & unguentum. Subinde mollior videbatur tumor & minor, paulo poſt autem iterum lapidis inſtar durus erat, & tendebatur totum ventris ſiniſtri latus.

Dum ægra vidit nullum medicamentum prodeſſe, rem ſibi reliquit. Ventrem autem ſemper faſciis ligavit, ne tumor volubilis eam in ambulando decumbendoque impediret. Menſe Februario 1761. in peripneumoniam incidit, unde ad noſtrum noſocomium translata fuit. Remediis antiphlogiſticis, emollientibus & expectorantibus intra vigintiquinque dies peripneumonia ſputis optime ſoluta fuit, & ægra convaluit. Poſt hunc morbum cœpit in hypogaſtrio, ubi hicce tumor latuit, dolor oriri, qui per vices ſat violentus fuit, ſubinde autem fere evanuit.

Narravit hæc fœmina totam hiſtoriam paulo ſuperius deſcriptam. Dominus *Haffner* & ego tumorem hunc examinavimus, & concludebamus eſſe ſcirrhum ovarii ſiniſtri. Quum autem tot jam remediis, longo tempore, & uſu non interrupto aſſumptis, nil mutatum fuit, illico dedimus Cicutam & decoctum ſaturatum radicis althææ, externe autem nil appoſuimus.

Primis diebus ſtatim dolor in parte affecta ceſſavit, caput autem fiebat grave, idque quaſi torculari compreſſum ægræ videbatur. Dedi tunc lene purgans, unde caput multum levabatur. Dein iterum in uſu Cicutæ continuatum eſt. Fœmina ſenſim optime habuit; auctus eſt appetitus; increverunt vires; ſomnus fuit maxime tranquillus.

Decimo quinto die, quo Cicutam dedimus, jam tu-

tumor nobis mollior videbatur, & ex utero prodivit mucus albus, lentus, viſcidus, inodorus. Spatio unius menſis tumor jam dimidio minor fuit & mollis, continuavit autem ex utero prodire mucus. Obſervabatur tunc, quod mucus prodiens magnum ſubinde circa uterum & pudenda ardorem excitaverit.

Menſe ſecundo fere elapſo nil amplius tactu poterat diſtingui, fœmina nil conquerebatur, & potuit in omne latus decumbere. Muci fluxus ex utero fuit minus copioſus, & materies longe tenuior. Intra paucos dein dies penitus ceſſavit, & fœmina videbatur saniſſima. Nihilominus feci, adhuc continuaret per quatuordecim dies Cicutam, ne aliquid remaneret, quod fors recidivæ anſam præberet.

CASUS VIGESIMUS TERTIUS.

INfans, trium annorum, peſſima rachitide laborat, facie & toto corpore tumet, & eſt debilis. Tentatis multis remediis, quæ alias in hoc morbo ſalutaria ſunt, nil profui, unde infanti Cicutam dedi.

Incipiebam a grano uno mane, & uno veſperi. Quarto die jam quatuor grana per diem exhibui, infans cœpit melius appetere. Octavo die dedi ſex grana per diem, & infans videbatur robuſtior, pedibus ſeſe ſuſtinuit. Doſin tunc non amplius auxi, quoniam omnia quotidie meliora facta ſunt, & infans alias moroſus, piger, meticuloſus, ſpatio unius menſis erat agilis, jucundus, & optime comedit, & tumor articulorum ad minimum duor. tert. minor fuit. Color faciei cachecticus in naturalem & rubicantem tranſivit.

Tertio menſe fere finito, infans optime ſanus fuit, ſolus ambulavit, bene dormivit, fiebat pinguis, & poſt curationem omnia veſtimenta erant

ei

ei nimis anguſta & brevia. Hinc uſu Cicutæ infans multum increvit, nec unquam malum ſymptoma obſervatum eſt.

CASUS VIGESIMUS QUARTUS.

PUella, quatuor annorum, rachitica, a tribus menſibus utitur Cicuta, & jam fere curata eſt.

CASUS VIGESIMUS QUINTUS.

VIrgo, octodecim annorum, jam a quatriennio poſt meridiem ſemper vomuit omnia fere ingeſta, unde fiebat cachectica, & fere contabuit. Remedia ab aliis Medicis, & a me data, levamen quidem ſubinde attulerunt; verum poſt paucos dies idem malum revertebatur. Ægra dolorem & pondus in epigaſtrio conquerebatur, tactu percipiebatur quædam tenſio, nulla autem durities.

Tentavi tamen Cicutam, & ſpatio quatuordecim dierum vomitus fuit minus frequens, auctæ ſunt vires. Tertia ſeptimana jam vomitus penitus ceſſavit; verum oriebantur poſt meridiem anxietates, & noctes fiebant inquietæ. Dedi tunc hauſtum purgantem. Ægra magnum inde levamen habuit. Poſtea iterum continuavi Cicutam, & ſub finem menſis ſecundi aderat optima ſanitas, aderant vires optimæ. Menſes, qui alias pauci erant, inceperuntque ſemper cum multo dolore ad os ſacrum & in ventre, nunc copioſe & liberrime fluxerunt.

CASUS VIGESIMUS SEXTUS.

FOemina, 23. annorum, ingentem tumorem lymphaticum circa totum genu dextrum habuit. Nec fomenta uſitata, nec emplaſtra, nec unguenta, nec remedia interna profuerunt. Solo autem uſu Cicutæ, interno externoque, intra ſex ſeptimanas totus tumor diſpulſus eſt.

Bis

Bis hoc tempore datum eſt purgans. Cicuta in hac fœmina copioſiſſimam urinam promovit.

CASUS VIGESIMUS SEPTIMUS.

OPerarius, qui ab anni fere ſpatio cataractam in oculo ſiniſtro habuit, ſolo uſu Cicutæ & decocto radicis bardanæ ſpatio trium & dimidii menſium curatus eſt. Omni decimo quarto die datum fuit purgans. Per ſex ſeptimanas quotidie drachmam unam & dimidiam extracti Cicutæ aſſumpſit; ultimo autem menſe drachmas duas.

Uſu Cicutæ hicce homo non tantum viſum recuperavit integerrimum; verum & longe robuſtior factus eſt, & liberabatur ſimul a ſuis doloribus rheumaticis, quibus per totum corpus jam ab octo annis ad omnem temporis mutationem excruciabatur.

CASUS VIGESIMUS OCTAVUS.

VIrgo, 25. annorum, poſt morbum acutum ſubito privatur viſu, & afficitur vera amauroſi. Vidi ſæpiſſime mercurium ſublimatum in ſpiritu frumenti ſolutum præter decocta reſolventia ſimili in caſu profuiſſe. Hunc igitur huic ægræ præbui, ejuſque uſum ſatis largum per duos fere menſes continuavi; verum fructum inde nullum adverti.

Quoniam vero obſervavi ſæpius, Cicutam ibi penetrare, ubi ſublimatus non poteſt, hanc vocavi in uſum. Statim a ſcrupulo, ſeu viginti granis per diem incepi. Poſt tres ſeptimanas frequentes vertigines & ſcintillationes ægra conquerebatur, & ſibi videbatur quandoque lucem & colores diſtinguere. Verum lucida talia intervalla mox iterum evanuerunt, & caput inde factum eſt vertiginoſum. Dedi tunc purgans.

Verſus finem ſecundi menſis ægra jam obſcure potuit quædam videre, neque a ſcintillatione, ne-

que

que a vertigine adeo frequenter afficiebatur. Sub initium tertii menſis jam duas drachmas quotidie de extracto Cicutæ abſumpſit, & viſus fiebat multo melior. Hac doſi in quintum menſem ægra continuavit, & tunc potuit omnia videre, diſtinguere.

Quamvis larga doſi & longo tempore ſumpſerit Cicutam, nil unquam inde mali conqueſta eſt, immo augebatur appetitus; increverunt vires, & omnes actiones, alias languidæ, reſtaurabantur. Menſes debito tempore, & debita copia ſemper habuit.

CASUS VIGESIMUS NONUS.

VIR, quinquagenarius, a trigeſimo ſeptimo ætatis ſuæ anno podagra laboravit, tophi inde non tantum circa pedum articulationes, verum & in manibus & circa genua orti ſunt, & materies calcaria partes vicinas arroſit, pedum manuumque motus erat admodum difficilis, & genua penitus rigida, ad omnes aeris tempeſtatiſque mutationes diriſſimi dolores has partes occuparunt, & cogebatur tunc per plures dies æger lecto inhærere. Nec balnea, nec remedia interna externave, quibus æger hucuſque utebatur, profuere.

Dedi Cicutam & ſerum lactis, externe nil applicui. Spatio quinque ſeptimanarum & omnes tophi ſoluti ſunt, & rediit membris mobilitas, nec aeris mutatio magnos dolores amplius produxit. Feci tamen æger adhuc mediocri doſi Cicutam per aliquot ſeptimanas continuaret, & copioſum hauriret ſerum lactis.

Diſſipatis autem tophis & materia podagrica, conquerebatur per plures dies ingratam, & ad minimum motum valde dolentem ſenſibilitatem circa articulos & loca, quæ a materie cretacea & tophis alias obſidebantur. Juſſi igitur, quoniam

tempus vernale erat, ut balnea Rodaunenſia adiret. Rediit inde pinguis, totus quadratus, robuſtus, ſanus, & omnem aeris injuriam citra dolorem tulit.

CASUS TRIGESIMUS.

FOemina, ſexagenaria, a viginti aliquot annis peſſima podagra afficiebatur, quæ ſenſim per totum corpus diſperſa fuit, & occupavit omnes articulos excitavitque tophos & cretaceos tumores. Nunquam hæc ægra per integras quatuor ſeptimanas a dolore libera fuit, iſque fuit ſemper tantus, ut ægra neç pedem nec manum potuerit movere, nec cibos ori adferre, ſæpius præ nimia doloris acerbitate ſibi mortem optavit.

Dedi Cicutam & infuſum florum ſambuci, & quarta ſeptimana, qua his utebatur, non tantum potuit ambulare in cubili, ſed exivit extra domum, & alios inviſit. Brevi dein omnes tophi & tumores diſſipati ſunt integre; manus antea ob tumores cretaceos difformes, jam erant iterum tenerrimæ, molles, naturales, pulchræ. Vires auctæ ſunt, & omnes actiones reſtauratæ.

Nonus menſis jam fere finitus eſt, quo hæc fœmina ab omni dolore immunis & ſana vivit.

CASUS TRIGESIMUS PRIMUS.

VIr, quadragenarius, ab octo annis ſemper tempore verno & autumnali circa pedum articulos advertit tumorem durum, & adeo dolentem, ut orta eſſet febris, & æger debuerit lecto decumbere. Lecti tamen tepore & remediis diluentibus ſpatio quatuordecim dierum vel quandoque trium ſeptimanarum morbus totus iterum diſſipatus eſt, & vir ſanus potuit dein labores ſuos perficere.

Tempore verno 1760. quo dolores circa pedum articulos iterum debuiſſent oriri, advertebatur levis

vis tantum & obtuſa tenſio, æger ſibi ſuum morbum imminere credidit. Verum hæc tenſio altero die diſparuit ſubito, & tunc dolor acute punctorius pleuram ſiniſtram occupavit, finxitque morbum vere inflammatorium. Iteratæ venæ ſectiones & remedia in hiſce morbis uſitata febris quidem impetum diminuerunt, verum dolor manſit æque vivus. Sanguis e vena miſſus ſemper geſſit cruſtam craſſam, mucoſam, tenacem, variegatam. Epiſpaſtica, veſicantia, aliaque pedibus applicata, ut dolorem a thorace verſus loca conſueta revellerent, nil juverunt. Febris tandem penitus deſiit, licet dolor manſerit continuus & vehemens.

Quoniam autem conſideratis omnibus ſymptomatibus conſtabat morbum hunc adeo pertinacem a materie, quæ alias pedes invaſit, productum fuiſſe, & quoniam multiplici experientia didici in ſimilibus morbis ad diſſolvendam materiem ſeroſam, acrem, ſpiſſam, tenacem, Cicutam multum valere, eam tunc adhibui præter decoctum ſaturatum radicis althææ. Externe nec ad pedes, nec ad locum dolentem quidquam applicui.

Tertio die minuebatur dolor punctorius, & articuli pedum ſudarunt, & afficiebantur obtuſo dolore. Quinto die cœpit æger ſputa reddere, & dolor fuit longe mitior, circa pedum articulos autem nec dolor nec tumor advertebatur. Duodecimo die æger jam lectum deſeruit, & vix amplius ſenſit dolorem, ſputa glutinoſa continuarunt copioſe prodire.

Decimo tertio die nox fuit anxia, æger fuit debilis, & occupavit ingens dolor dilacerans totum ejus corpus, & omnia membra; tandem ſequebatur ſudor tenax, fœtidus, largus, & poſtero mane æger optime habuit, fuit agilis, appetiit, & vires erant bonæ. Infuſo florum ſambuci,

quod ſero lactis parabatur, & parva Cicutæ doſi, ut per tres adhuc ſeptimanas hicce vir uteretur, ſuaſi; rediit dein ad me ſaniſſimus, robuſtus, vegetus, & egit gratias.

CASUS TRIGESIMUS SECUNDUS.

FOemina, 23. annorum, a quatriennio in utraque mamma durum & pugno viri majorem tumorem geſſit, nec unquam his in partibus ſenſit dolorem. Ante decem menſes nupſit & gravida facta eſt. Quarto graviditatis menſe intumuerunt ambæ mammæ, dolor in iis magnus oriebatur, & color naturalis in profunde rubrum abiit. Omnes, qui has mammas viderunt, optimæ fœminæ cancrum peſſimum præſagiebant.

Tandem me acceſſit, horrui ab initio & nolui dare Cicutam, quoniam eam in gravidis nondum tentavi. Verum tamen, quum & innumeris experimentis novi, nullas inde in corpore turbas excitari, & infantes Cicutam impune ferre, incepi a leni doſi. Brevi magnus ſequebatur effectus, prodiit urina craſſa, albicans, mucoſa flocculenta.

Quarto die jam mammarum color fuit naturalis, tumor minor, mollior. Auxi dein Cicutæ doſin & ſpatio unius menſis jam drachmam dimidiam quotidie dedi, nec dein opus fuit, ut plus darem, nam quotidie magna in melius mutatio obſervabatur, & octavo graviditatis menſe mammæ ambæ fuerunt penitus naturales.

Sub uſu Cicutæ hæc fœmina longe ſanior fuit quam antea, liberata eſt a frequenti vomitu & a continua cephalalgia, quibus ante uſum Cicutæ multum vexabatur. Nullam in hac gravida fœmina turbationem obſervavi. Alvus prodiit quotidie naturalis, urina fluxit longe copioſior, flocculenta, mucoſa, tunc autem minus copioſa prodiit

diit, & habuit colorem penitus naturalem, dum mammarum tumores erant diſpulſi, licet adhuc per aliquot dies Cicutæ ſat fortis doſis fuiſſet data.

CASUS TRIGESIMUS TERTIUS.

VIrgo, 24. annorum, toto corpore, præſertim vero circa articulos, ſeroſo, ſubflavo tumore erat inflata. Integro quinquennio ea omnia adhibuit, quæ artis medicæ magiſtri conſuluerunt; nil tamen inde levaminis percepit, immo vires diminutæ ſunt, oriebatur ſicca tuſſicula, & membra omnia fiebant immobilia. Ego quoque diverſa remedia incaſſum in hac ægra tentavi.

Demum eam uſu Cicutæ & ſero lactis intra menſis ſpatium ſanavi. Statim in principio Cicuta excitavit magnum appetitum, dein promovit urinam admodum copioſam, ſubviridem, cum ſedimento craſſo, tenaci, glutinoſo. Tumor per totum habitum corporis jam duodecimo die abfuit; ille vero circa articulos fuit paulo pertinacior.

Hæc ægra purgante opus non habuit; etenim a Cicuta bis quotidie ſolvebatur alvus.

CASUS TRIGESIMUS QUARTUS.

VIR, quadraginta ſeptem annorum, a ſeſqui anno tumorem durum, ſcirrhoſum, pugno virili majorem in ſcroto geſſit. Teſticuli ambo erant immunes, ſani.

Tumor hicce a gonorrhæa, ſubito per injectionem adſtringentem ſuppreſſa, originem habuit. Remedia mercurialia fortiſſima, ipſa ſalivatio, decocta antivenerea, fomenta externa & emplaſtra nil prorſus juverunt. Hæc dum vidi, Cicutam dedi, & copioſum decoctum radicis bardanæ.

Quamvis autem jam vigeſimo die integram drachmam quotidie cœperit æger abſumere, nulla tamen in tumore mutatio adhuc obſervata fuit.

Trigeſimo die dedi drachmam unam cum dimi-

dia de extracto Cicutæ. Trigeſimo tertio die mollior erat tumor, & æger bene ſe habuit.

Trigeſimo ſexto die dedi purgans mercurio dulci miſtum. Quadrageſimo die æger jam aſſumſit drachmas duas de extracto Cicutæ quotidie, & tumor fuit minor. Hac doſi interponendo omni decimo quarto die lene purgans mercuriale in quintum menſem continuavi, & tunc erat tumor penitus diſſolutus, & homo integre ſanus.

CASUS TRIGESIMUS QUINTUS.

JUvenis, 19. annorum, lue venerea peſſime erat exulceratus per totum corpus, oſſa utriuſque tibiæ erant profunde carioſa. Remedia antivenerea cujuſcumque generis nocuerunt, & vires debilitatæ ſunt, & jam aderat ſumma macies.

Dum hicce æger meæ curæ traditus fuit, mihi omnes curandi methodos expoſuit: dubitavi, an fors recta doſi & debitis cautelis remedia antivenerea fuiſſent adminiſtrata. Varia igitur iterum tentavi; verum actum egi.

Dominus *Haffner*, optimus mei Noſocomii Chirurgus, & ego tunc concluſimus tentare Cicutam. Externe igitur ulcera & loca carioſa linteis carptis fomento Cicutæ madidis deligata fuerunt; interne datum eſt extractum Cicutæ & largum decoctum radicis bardanæ cum tertia parte lactis. Intra paucos dies magna in melius mutatio contigit, & vires increverunt.

Sub finem ſecundi menſis jam omne carioſum erat optime ſeparatum, & ulcera plura obducebantur firmiſſima cicatrice. Dolores, qui ægrum tota nocte atrociſſime divexarunt, jam ſiluere penitus. Finito tertio menſe, optima videbatur adeſſe ſanitas; nulli obſervabantur dolores; vires erant bonæ. Mediocris Cicutæ doſis ad curandum hunc per-

pertinaciſſimum venereum morbum ſuffecit. Maxima doſis intra 24. horas fuit drachma una.

CASUS TRIGESIMUS SEXTUS.

JUvenis, tredecim annorum, tinea capitis peſſima, & contra omnia remedia rebelli jam per quinque annos laboravit. Tandem dedi decoctum radicis lapathi acuti & extractum Cicutæ, & totum caput bis quotidie decocto Cicutæ, quod lacte fiebat, curavi lavari. Hac ratione intra ſex ſeptimanas integre ſanatus eſt.

Erat hicce juvenis antea pallidus, totus cachecticus, macilentus, & inani tuſſi, ac continuo in pectore ardore afficiebatur. Hæc autem ſymptomata uſu Cicutæ omnia evanuerunt.

CASUS TRIGESIMUS SEPTIMUS.

JUvenis, 16. annorum, ſartor, ſcabie fœdiſſima ante biennium afficiebatur. Dato unico purgante remedio, mox unguenta adhibebantur, quibus ſcabies retropulſa fuit. Nata eſt propterea anxia reſpiratio & tuſſis convulſiva. Tentata quæcumque parum profuerunt, & juvenis fere conſumptus febre lenta, tandem fertur ad meum Noſocomium.

Obſervavi ſæpiſſime Cicutam in ſcabie cutanea maxime pertinaci mira præſtitiſſe, experiri igitur quoque volui, quid in ſcabie retropulſa poſſit. Exhibui itaque ſaturatum decoctum radicis althææ & extractum Cicutæ, totumque corpus bis quotidie feci lavari lacte tepido, in cujus libris quatuor uncia dimidia ſaponis veneti ſoluta fuit.

Poſt octo circiter dies per univerſum corpus oriebatur pruritus admodum ingratus, & proruperunt puſtulæ rubicantes, acri humore repletæ. Reſpiratio tunc facilior fuit, & tuſſis minus frequens, & æger noctu jam tranquille dormivit, & cœpit ſputum glutinoſum prodire. Quamvis

totum corpus ſimilibus puſtulis fuerit obſitum, juſſi tamen bis quotidie lavaretur.

Circa decimum diem multæ tales puſtulæ iterum evanuerunt, aliæ autem ruptæ ſunt, & fuderunt ſerum acre, & naſcebatur cruſta fuſca, ſcabra, rediitque ſcabies talis, quali ante biennium æger laboravit.

Capitis pars capillata quoque exulcerata eſt: Tunc æger liberrime reſpiravit, ſputa copioſa rejecit; febris lenta penitus deſiit, & auctæ ſunt vires. Drachmam dimidiam extracti Cicutæ tunc per diem exhibui; & quoniam vidi hanc doſin ſufficere, nolui amplius eam augere. Corpus totum bis quotidie lacte & ſapone veneto lotum eſt.

Vigeſimo die æger ſat bene ſe habuit; verum ſputa prodibant minus copioſa, licet in pectore audiretur ſtrepitus materiæ mobilis. Hinc loco decocti radicis bardanæ tunc dedi infuſum ſtipitum dulco-amaræ. Hoc infuſo, & extracto Cicutæ & lotione externa, ſedulo continuata, non tantum pectus ab omni acri & glutinoſo liberatum fuit, ſed & ſcabies fœdiſſima, quæ ſub uſu Cicutæ renaſcebatur, intra binos fere menſes integre curata eſt, & juvenis optimam ſanitatem obtinuit.

Hi ſunt præcipui caſus, quos ex mea propria experientia adducere volui. Nimis longus, & forſan tœdioſus forem lectoribus, ſi plures adhuc caſus enarrarem.

Scrophuloſos, ſtrumoſoſque fere innumeros ſola Cicuta curavi.

Vidi fœminas toto corpore optime formatas, habentes faciem pulcherrima imagine pulchriorem, verum glandula thyroidea iis dura fuit, & ſolito longe major; hinc habebant vitium, quod in hominum oculis maximam venuſtatis lucem obſcuravit. Talibus plerumque Cicuta profuit, dum tu-

tumor ab obſtructione vel infarctione ortus erat.

Leviores in mammis, ſub axillis, in inguinibus, in vagina uteri, & ipſo utero ſcirrhos ſola Cicuta ſolutos hic non memoro.

Obſtructiones indurationeſque hypochondriorum, atque varios in diverſa abdominis regione tumores hoc unico remedio vix non ſemper diſſipavi.

Fœmina, ſexaginta aliquot annorum, a ſexdecim annis ultra viginti tumores duriſſimos, quorum quilibet magnitudine ovum anſerinum æquavit, per totum abdomen diſperſos habuit. Diverſa remedia nil juverunt, & malum ſenſim adeo increvit, ut urina fuerit ſuppreſſa, & ut catheter debuerit applicari ſæpius. Sumpta Cicuta, liberrime prodiit urina, auctus eſt appetitus, & redierunt vires. Immo quidam tumores emolliti ſunt, & exſtillavit multa materies purulenta ex utero. Si ægra abſtinet per aliquot dies a Cicuta, mox tenditur venter, retineturque urina, & mala oriuntur ſymptomata. Quo autem major materiei per uterum copia fluit, eo molliores & minores fiunt quidam tumores, quidam vero immutati perſtant. Ingens levamen hæc fœmina a Cicuta habet, & ſi continuet, fors integre curabitur. Nec timeo ſuppurationem, quæ lethalem tympanitidem adferret: quoniam materies ſoluta invenit exitum per uterum, neque ulla adſunt reſorptionis ſigna, quæ febrem depaſcentem minitarentur.

In cardialgiis chronicis optimo cum ſucceſſu perfrequenter dedi Cicutam, & ſiſtebatur brevi omnis ardor, dolor, omnis vomendi conatus; & homines languidi ac emaciati ſub uſu Cicutæ optimas recuperarunt vires, & pingueſcebant.

Ceſſarunt quoque inveteratæ cephalalgiæ, aut hemicraniæ annoſæ.

Dum

Dum obſervavi circa ſyſtema renale vel uterinum eſſe obſtructiones, aut ſeri acris & tenacis ſtagnationes, dedi Cicutam, & vidi fere ſemper menſes inde copioſiores fuiſſe, & prodiiſſe ſanguinem magis ſanum, ceſſaſſe diros illos dolores colicos, anxios vomendi conatus, vel & vomitus æruginoſos, diſſipatas eſſe tenſiones dolentes in inguinibus & ad os ſacrum, nec rediiſſe amplius capitis dolores, caligines aut vertigines.

Habui binas fœminas, quæ diriſſimis ſymptomatibus afficiebantur ſemper circa tempus menſtruum, & utebantur jam per plures annos marito, nunquam tamen potuerunt concipere. Sumpta Cicuta, non tantum ab his malis integre liberabantur, ſed & fiebant longe alacriores, & ambæ impregnatæ ſunt.

Quid jam amabilis fœmineus ſexus ultra a Cicuta petit?

Phthiſin ſcrophularem ſola Cicuta & lacte ſæpius curavi; eumdem ſucceſſum a Cicuta habui in chronicis & pertinaciſſimis anginis ulceroſis, puſtuloſis, ſcorbuticis, ſeroſis, aut ab acri quadam fluxione ortis.

In plurimis morbis deſperatis, in quibus vidi remedia optima, continuo uſu & longo tempore adhibita, nil profuiſſe, tentavi Cicutam, & hac ſæpenumero ſalutem adtuli.

Hydrops, ab induratione viſcerum abdominalium ortus, ſæpe ſoli Cicutæ ceſſit; ſæpe & alia remedia ſimul requirebantur, ſæpe tamen nequaquam poterat curari.

Annoſam arthritidem, inveteratos rheumatiſmos, ſpinam ventoſam, luem veneream, ſurditatem, melancholiam triſtiſſimam (a materie) ſcabiem, tineam capitis, ſerpiginem peſſimam, ulcera fœdiſſima, ſinus & fiſtulas maxime pertina-

naces ſola Cicuta plerumque feliciter debellavi, ſanavi.

Obtigerunt tamen & mihi caſus, in quibus Cicuta non profuit, uſu quamvis longo & larga doſi adhibita.

Virgo, 20. annorum, ob tumorem, pugno virili majorem, ex bucca ſiniſtra ortum, & cum maxilla inferiore firmiſſime concretum, ultra dimidium annum Cicutæ extractum magna doſi quotidie aſſumpſit, & inde nullum habuit levamen, unde pertæſa abſtinuit.

Alia virgo, 25. annorum, tumorem ingentem & nigricantem in latere colli dextro a multis annis habuit. Tentavi Cicutam, verum mox oriebatur febris, & ægra fiebat debilis. Alia tamen remedia contra hunc tumorem exhibita, & externe applicata nil quoque juverunt. Hinc Dominus *Collin* & ego diverſa ſub forma & minima doſi, & additis aliis medicamentis, Cicutam denuo in hoc ſubjecto voluimus experiri; verum priora mox iterum ſymptomata orta ſunt, & ægra ex uſu Cicutæ, quamvis maxime limitato, languit, & angebatur. Unde tumor ſibi erat relinquendus.

Fœmina, 42. annorum, in mamma dextra ſcirrhum admodum dolentem a ſex menſibus advertit, ab eo nimirum tempore, quo cœpit menſtruo fluxu carere. Chirurgus pro fomento externo ſuadet fœces vini in vino coctas. Intra biduum ſcirrhus fuit longe major, durior, cutis livuit. Dein rupta eſt epidermis, & acre, fœtidumque ſerum transſudavit. Per plures dein ſeptimanas varii Chirurgi & Medici varia tentarunt; verum morbus ſemper fiebat pejor; ægra conquerebatur ſiccam tuſſiculam, & ardorem in pectore, incipiebat noctu ſudare, emaciari. Tandem ego, in conſilium vocatus, ſuaſi Cicutam, decoctum hordei crudi,

&

& copioſum lac. Vires inde auctæ ſunt, ceſſavit ſudor nocturnus, rediitque appetitus, & mammæ color fiebat rutilus, & durities minor. Per binos fere menſes ſpes erat optima curandi hanc fœminam. Dein, neſcio quo caſu, ſubito orta eſt tuſſis, quæ adeo violenta fuit, ut ſanguis ſputo prodierit. Hinc debebam a Cicuta abſtinere, & ægra tandem phthiſi conſumpta eſt.

Alia fœmina, cancro aperto laborans in mamma dextra ex uſu Cicutæ melius habuit, & durities exulcerata erat ad minimum duor. tert. minor. Verum ſupervenit febris tertiana, quæ vires omnes proſtravit. Cicutam tunc illico removi, & larga manu dedi corticem peruvianum. Febris fugata eſt; redierunt vires, & ex uſu corticis peruviani omnia videbantur meliora. Hinc corticem per binas ſeptimanas adhuc continuavi. Acceſſit autem tunc aſthma glutinoſum, quo hæc ægra jam ante tres annos laboravit; ſputa nulla prodierunt; hinc ſuffocata obiit.

Vir ſeptuagenario major, prehenditur apoplexia, unde brachium ſiniſtrum & pes ejuſdem lateris paralyſi afficiebantur. Magna ſimul tuſſi hicce æger laboravit, & habuit in latere colli dextro tumorem, binis pugnis majorem, ſarcomatoſum. Dum Medici & Chirurgi plurima medicamenta ſine effectu per multos menſes adhibuerunt, relinquebant tandem fatis hunc miſerum. Et tunc ægrotantis uxor me rogavit, ut accederem. Vidi ægrum ſenectute & morbo fere conſumptum, difficulter reſpirantem, reddentemque ſputa pauca, difficilia, glutinoſa, tumor colli erat durus, lividus, purpureus, & in eo roſit continuus dolor. Malam ſtatim prognoſin uxori dedi, & nil promiſi, blando tamen ſermone triſtem ſenem erexi, præſcripſique remedia, quæ levamen eſſent al-

latura. Prodiit ſputum copioſum, & pectus fiebat magis liberum; vires paulisper augebantur. In tumore autem manſit dolor continuus, & augebatur ejus moles. Hinc ipſe æger inſtitit multis precibus, ut Cicutam contra hunc tumorem tentarem. Novi, Cicutam etiam debiliſſimis ſenibus nequaquam nocere; dedi igitur mane & veſperi grana duo; præterea autem continuavi remedia, quæ pectus a ſputo liberarent. Mirus advertebatur Cicutæ effectus; ſputa prodibant copioſa, & magis cocta, & ſpatio paucorum dierum in partibus paralyticis major motus, & ſenſibilitas advertebatur; in tumore dolor eſt multo imminutus, nec amplius fuit continuus, ſed tantum per vices rediit; vires autem auctæ non ſunt, & appetitus manſit deletus. Doſin Cicutæ non auxi. Menſe circiter elapſo tumor videbatur mollior, reliqua autem erant in priori ſtatu, & æger nil fere nutrimenti aſſumpſit. Nihilominus eum in quartum menſem conſervavi; dein vero omnes vires ex defectu nutrimenti conciderunt, & intra octo dies miſer extinguebatur.

Aliquoties dedi Cicutam in cataracta, & longo uſu & forti doſi tandem profui; pluries autem nullum inde in hoc morbo effectum obſervavi.

Circa uteri ulcera cancroſa quatuor habui fœminas, quas Cicuta optime ſanavi; plures alias habui, quibus Cicuta per aliquod tempus adtulit levamen, verum eas nequaquam reſtituit.

Aliis hoc morbo laborantibus Cicuta plane non profuit, & fuerant quædam, quæ hoc remedium non poterant ferre, conquerentes inde majores dolores, virium dejectionem, & fluxum ichoris magis fœtidum, acriorem, copioſiorem.

An propterea Cicuta proſcribenda? ſimilibus in caſibus non debet dari uſu continuato? Hæc oportuit

tuit candide & ſincere hicce loci adnotare, ne quis poſſet oggerere, me velle meris Cicutæ laudibus mundo litterato imponere.

CAPUT III.

Nunc quædam aliorum Medicorum obſervata referam, convenit.

ERuditiſſimus *Petrus* ab *Armis*, Medicus Tridentinus, in humaniſſima ſua epiſtola, quam menſe Auguſto 1760. ad me dedit, ſequentia habet:

„ Interim per me tibi gratias agit ingenioſiſ-
„ ſima puella, quam tuo ductu Cicuta tua a ſcir-
„ rho in mamma ſiniſtra feliciſſime curavi.

Celeberrimus *Joſephus Baader*, Medicinæ Profeſſor Friburgenſis circa Cicutam hæc ſcribit:
„ ope Cicutæ, quam jam officinalem hic feci, in-
„ tra ſeptem hebdomadas perfectum & apertum
„ carcinoma mammæ in fœmina ſanavi.

„ Scirrhi illi ſublinquales admodum dolentes in
„ alia fœmina, de qua jam alia occaſione men-
„ tionem feci, ita modo ſe habent, ut ex latere
„ ſiniſtro vix veſtigium amplius adſit, ex dextro
„ vero latere ſcirrhus multo minor ſit, parumque
„ jam doleat, licet per quatuordecim annos eum-
„ dem jam mulier ſenſerit.

„ Scirrhum alium in collo, quem juvenis jam
„ per decem & ultra annos ad omnia remedia re-
„ bellem geſſit, intra quinque menſes uſu extra-
„ cti & fomenti de Cicuta reſolvi.

Celeberrimus *Martinus van der Belen* Medicinæ Pro-

Profeſſor Primarius in Alma Univerſitate Lovanienſi &c. - - - - - - - - - - - - - -
„ quamvis autem eæ, quæ in tuo libro exponuntur, obſervationes certam fidem ſatis evincant, tibi non diſpliciturum autumo, ſi & ſucceſſum curæ, quam cum Cicuta inſtitui, breviter communicavero.

„ Quadraginta annorum virgo ante tres circiter annos, citra cauſam externam ſenſibilem, ſcirrho in mamma ſiniſtra corripitur, cui initio nihil oppoſuit: poſtea vero varia, quæ ab aniculis commendabantur, remedia applicuit, donec magis aucto tumore, & increſcente indies doloris vehementia menſe Majo 1760. chirurgum advocaverit, qui mali imperitus ad maturandum tumorem ter de die cataplaſma imponere juſſit, eo quidem effectu, ut jam omnia celerius in pejus ruerent.

„ Interim nullo capto conſilio ad aperturam tumoris nefando auſu proceſſit, ex quo malignitas aucta eſt, & ſanguinis profluvium aliquoties acceſſit.

„ Tandem menſe Julio accerſitus vidi, horrendo ſpectaculo carcinoma ingentis adeo voluminis latus ſiniſtrum occupare, ut a clavicula ad ultimam coſtam veram, & a ſterni margine uſque ultra coſtarum maximam curvaturam extenderetur, ſubjectis totum accretum.

„ Varicoſæ venæ in ſuperficie digitum fere latæ ſpectabantur, vaſaque arterioſa eum in modum dilatata erant, ut ſingulis pulſibus ſibi commiſſa ponderoſiſſima tumoris moles tota elevaretur.

„ Debilis cæterum & emaciata ægra febre continua hectica laborabat, catameniis tamen ſuo tempore, ut ſemper ante factum fuerat, rite fluentibus.

„ In

„ In hoc rerum ſtatu ſpem unicam in Cicuta „ poſui, quam ad tui præſcripti normam, ſenſim „ aucta doſi, ita præbui, ut ægra in dies xxiv. „ pillulas granorum duorum aſſumeret, impoſito „ ſimul cataplaſmate ex antiſepticis & Cicuta ad „ pondus omnium.

„ Quo factum eſt, ut poſt aliquot ſeptimanas „ tumoris tota maſſa gangrænoſa evaſerit, adeo, „ ut eam iterata ſectione auferre oportuerit, cu- „ te, quouſque affecta non fuerat, ſervata.

„ Subjecta ſana apparuerunt, jamque pure diſ- „ creta fuerant, in quo tamen odor, qualis a gan- „ grænoſo tabo ſpirare ſolet.

„ Itaque digeſtiva cum antiſepticis ſuperponen- „ da, pilulas ex Cicuta, minuta tamen doſi, con- „ tinuandas, ſimulque tres corticis peruviani dra- „ chmas ſingulo die præbendas juſſi.

„ Brevi omnia ſpem feliciter abſolvendæ cura- „ tionis fecerunt, tumque ſolis externis præſidiis „ ulcus eouſque coaluit, ut minima ſaltem aper- „ tura, dum hæc ſcribo ſuperſit, nullaque ſub to- „ to curationis tempore fungoſa propululaverit „ caro, adeo, ut de integerrima ſanatione ſecu- „ ra videatur, jamque priſtina officia reſumpſe- „ rit &c.

Summas celeberrimo ac eruditiſſimo huic Profeſſori gratias hic publice ago, quod caſum adeo pulchrum mihi communicare voluerit. Etenim ex tota hujus morbi hiſtoria nos omnes optime docemur, qua methodo artem noſtram exerceri oporteat. Nam patet inde: non uni ſemper remedio eſſe ſidendum, ſed debere quandoque alia ſimul tum externa, tum interna vocari in uſum, debere quandoque quædam demi, & alia addi, ut optatus eveniat effectus. Atque ideo ars jubet, Medicum eſſe rationalem. Quandoque inſtrumenta chirurgica in uſum vocanda ſunt. Do-

Doctiſſimus caſtrenſis Medicus Dominus Joannes *Kollman* mihi hæc retulit:

„ Cæterum non poſſum ſatis laudare virtutes
„ extracti Cicutæ. Habui inter meos ægros mi-
„ litem, qui in hypochondrio ſiniſtro ingentem
„ tumorem, admodum durum, gravantem, do-
„ lentemque a longo tempore geſſit. Demum in-
„ cepit ingeſta omnia vomitu reddere, ſenſitque
„ continuum & acutum dolorem, & emaciaba-
„ tur. Pulſum habuit febrilem, elevatum, & pro-
„ terea illico venam ſecari juſſi, externe applicui
„ cataplaſmata emollientiſſima, injeci enemata
„ oleoſa, & præſcripſi decocta reſolventia, nitro-
„ ſa, mellita, cum interpollatis paregoricis. Per
„ hæc ſaltem ulteriorem inflammationis progreſ-
„ ſum impedivi, febrem mitigavi, dolorem mi-
„ nui; tumor autem non minor, ſed potius ma-
„ jor duriorque factus eſt.

„ Dedi igitur ſerum lactis cum multo ſale po-
„ lychreſto, & melle, atque pilulas ex ſapone
„ veneto, & gummi ferulaceis. Sed diuturno uſu
„ his quoque nil effectum fuit.

„ Tandem deveni ad extractum Cicutæ, quo
„ ad drachmas duas forma miſturæ quotidie aſ-
„ ſumpto, ſenſim minuebatur tumor, & poſt men-
„ ſis ſpatium nec tantillum ſupererat, & æger
„ belliſſime habuit, recuperavit vires, & firmam
„ ſanitatem.

„ Omnes, qui mecum viderunt hunc ægrum,
„ feliciſſimum curæ eventum, atque celerem &
„ fere inexſpectatam Cicutæ efficaciam ſatis mi-
„ rari non potuerunt. Scirrhos inveteratos, & ad
„ omnia reliqua remedia rebelles, in diverſis cor-
„ poris partibus ſola Cicuta, uſu interno data,
„ ſæpiſſime reſolvi &c.

Clariſſimus *Crampagna*, Conſiliarius & Archia-

ter *Sereniſſimi Lotharingiæ Ducis CAROLI*, Bruxellis multa experimenta uſu Cicutæ inſtituit, & fere ſemper felicem vidit effectum. Iter tamen, quod Viennam erat faciendum, virum hunc doctiſſimum impedivit, quo minus potuerit ipſe omnium curationum exitum exſpectare. Unde, pro innata ſua humanitate, ſequentes caſus hic Viennæ mihi communicare eſt dignatus.

„ Fœmina, quadraginta quinque annorum, a „ longo tempore ſcirrho, qui ovum gallinaceum „ magnitudine æquabat, in mamma dextra labo- „ ravit. Remedia externa internaque ex conſiliis „ medicorum ac chirurgorum applicata, nec mi- „ nimum præſtiterunt effectum: tandem præſcri- „ pſi pilulas de Cicuta, & ſenſim dedi drachmam „ dimidiam quotidie, externe applicabatur cata- „ plaſma ex Cicuta, & lacte paratum. Spatio „ trium ſeptimanarum evanuerunt dolores, & ſcir- „ rhus in plures moleculas diviſus eſt. Hoc in ſta- „ tu reliqui ægram, quoniam Viennam debui pro- „ ficiſci. Propter idem iter non poteram integre „ finire caſum ſequentem.

„ Fœmina, 50. annorum, venit ad me petitu- „ ra conſilium contra cancrum apertum, quem „ in mamma dextra gerebat, & ſub axilla ejuſ- „ dem lateris hæſit ſcirrhus, nuci juglandi par. „ Præſcripſi ſtatim pilulas & fomentum de Cicu- „ ta, ſcirrho ſub axilla impoſui emplaſtrum de „ Cicuta, & ulcus cancroſum deligabatur linteis „ carptis, decocto Cicutæ madidis.

„ Poſt quindecim dies, dum ægram vidi, mira- „ bar ſummopere celerem & ingentem mutatio- „ nem, quam inveniebam. Etenim ægra jam be- „ ne appetiit, tranquille dormivit, nec ullum am- „ plius dolorem percepit, & ipſa fatebatur ſpon- „ te, quod ex uſu hujus remedii non tantum actio-

„ nes

„ nes omnes inſurgant, & corpus ſuum vigorem „ recuperet, ſed etiam, quod mens inde recreetur. „ Scirrhus ſub axilla erat, jam perfecte ſolutus, „ diſſipatus. In ulcere cancroſo optimum pus re- „ periebatur.

„ Uſu pilularum de extracto Cicutæ, emplaſtro „ de Cicuta, frictione, & iterata applicatione va- „ porum aceti ad locum affectum integre diſſipa- „ vi ſcirrhum admodum magnum, & rebellem, „ quem virgo, 13. ann., circa aurem ſiniſtram „ habuit.

„ Fœminæ, 30. ann., propter ſcirrhum in mam- „ ma conſului bis de die aceti vapores applica- „ ret, & dein imponeret emplaſtrum de Cicuta; „ pro uſu interno præſcripſi unciam unam extra- „ cti Cicutæ in pilulis, granorum duorum, ut „ ægra inde quotidie ſumeret quindecim. Abſum- „ tis his pilulis, putavi alia adhuc doſi forſan „ opus eſſe; verum fœmina egit gratias, mihi- „ que oſtendit, ſe uſu horum remediorum brevi „ temporis ſpatio eſſe integre ſanatam.

„ Fœmina, 46. ann., cancrum apertum in mam- „ ma habuit, cujus progreſſum applicatione pulve- „ ris corticis peruviani jam aliquo tempore impe- „ divi. Mamma præterea tota ſcirrhoſa fuit, & „ pectori firmiſſime adhæſit.

„ Clariſſimus *Manderlier* conſiliarius & Archia- „ ter, collega meus, hanc ægram quoque vidit. „ Dedimus ei ſtatim pilulas de Cicuta, quas do- „ minus *Manderlier* Viennæ accepit, ſuper tota „ mamma poſuimus cataplaſma ex Cicuta, & ul- „ cus fecimus deligari linteis carptis, forti Cicu- „ tæ infuſo madidis.

„ Poſt paucos dies videbamus optimam ſuppu- „ rationem, mammæ ſcirrhus fuit multo minor, „ & ægra vix amplius ſenſit dolores. Dum Bru-

„ xellis iter Viennam ſuſcepi, vidi hanc fœmi-
„ nam in ſtatu admodum bono, & omnia ten-
„ debant in ſanationem.

„ Et doctiſſimus Archiater *Manderlier* nunc pau-
„ cis abhinc diebus me litteris certiorem reddidit,
„ ulcus cancroſum optima cicatrice eſſe perfecte
„ conſolidatum, & mammæ tumorem ſcirrhoſum
„ & cancroſum integre diſſipatum.

„ Fœmina, 45. ann., me conſuluit ſupra tumo-
„ re ad coſtas ſpurias, qui pugnum virilem ma-
„ gnitudine ſuperavit. Magna cum attentione
„ hunc tumorem examinavi, & manifeſte obſer-
„ vavi: materiam in eo eſſe collectam. Præterea
„ una ex his coſtis ſpuriis erat valde craſſa, tu-
„ mida, elevata. Boni effectus, quos ex Cicu-
„ ta ſæpius vidi me quoque determinaverunt, ut
„ hoc remedium in hoc quoque caſu tentaverim
„ &c. Præſcripſi præterea lenes frictiones, & bis
„ quotidie aceti vapores applicui, dein tumorem
„ emplaſtro de Cicuta texi.

„ His vidi magna cum lætitia, id effectum eſ-
„ ſe, ut tumor diſparuerit, & coſta redierit ad ſta-
„ tum naturalem &c.

„ Homo, quem alias remediis antiſcorbuticis a
„ peſſimo ſcorbuto aliquoties curavi, nunc iterum
„ in eumdem morbum incidit. Remedia autem an-
„ tiſcorbutica nequaquam profuerunt, immo mor-
„ bus ſemper altiores egit radices, & erat de hu-
„ jus hominis vita timendum. Hoc in ſtatu adhi-
„ bebatur Cicutæ extractum, & æger ex peſſimo
„ morbo optime convaluit.

Dexterrimus Dominus *Cambon*, Conſiliarius & Primus Chirurgus *Sereniſſimæ Ducis Lotharingiæ* binos caſus mihi communicavit.

„ Homo, quinquagenarius, a ſex annis habuit
„ ulcus in interna & media cruris dextri parte.

„ Ad

„ Ad hoc ulcus curandum multi medici & chi-
„ rurgi plurima artis auxilia tentarunt; aſt æger
„ nil omnino levaminis ſenſit. Tandem menſe
„ Martio 1760. me acceſſit petiturus conſilium.
„ Agnovi ſtatim ulcus cancroſum eſſe.

„ Per tres menſes varia interna, & externa re-
„ media huic ægro præſcripſi, & ego impſemet
„ ulcus mundavi, deligavi. Verum omnis mea
„ opera, quamvis exactiſſima & magna cum at-
„ tentione ſedulo applicata, incaſſum fuit. Ulce-
„ ris labia manebant livida, calloſa, fungoſa, &
„ venæ in toto ambitu varicoſæ, & nulla omni-
„ no in melius mutatio obſervata eſt. Arte igitur
„ ulceris labia & totum fundum ſatis profunde
„ abſtuli, ut hac ratione fieret vulnus recens &
„ purum, quod ſola conſolidatione opus haberet.

„ Verum hæc operatio æque parum profuit, ac
„ omnia remedia huc uſque tentata; nam prius
„ malum, adhibita licet omni cautela, repullula-
„ vit. Hoc ulcus jam pro incurabili habui, & mi-
„ ſerum dimiſiſſem ſine ope, niſi tunc temporis mi-
„ hi innotuiſſet, eſſe experimenta quædam Vien-
„ næ edita, quæ demonſtrabant, Cicutam in ſi-
„ milibus caſibus mira præſtare.

„ Extractum igitur Cicutæ ſtatim exhibui, id-
„ que feliciſſimo cum ſucceſſu. Etenim poſt pau-
„ cos dies lætus vidi, magnas & velociſſimas in
„ melius mutationes. Nec ullum malum ſympto-
„ ma ſupervenit, & ulcus cancroſum, antea adeo
„ rebelle, ſpatio trium ſeptimanarum perfectiſſi-
„ me ſanatum eſt. Antequam hic homo Cicuta
„ eſſet uſus, conquerebatur ſemper ſalivam ſal-
„ ſam, acrem, erodentem; mox autem ſub uſu
„ Cicutæ hicce ſapor evanuit, & ſaliva erat in-
„ ſipida, naturalis.

„ Homo, triginta aliquot annorum, monſtruo-

„ ſum tumorem in collo habuit. Remedia tam
„ vegetabilia, quam mineralia penetrantiſſima nil
„ prorſus juverunt, quamvis longo tempore & uſu
„ largiſſimo fuerint adhibita. Solum extractum Ci-
„ cutæ magna doſi interne datum tandem hunc
„ pertinaciſſimum tumorem emollivit, diſſipavit.
„ Externe præter emplaſtrum de Cicuta nil ap-
„ poſitum eſt.

Clariſſimus *Kaiſin*, qui Leodii praxim medicam ſumma cum laude exercet, in doctiſſima ſua epiſtola, ita ad me ſcribit.

„ Ego tuam methodum exacte fui ſecutus; a
„ parva doſi ſemper incepi, crederem affirmative
„ reſpondendum eſſe ad tuam quintam quæſtio-
„ nem, quæ de remediis purgantibus (an ſub uſu
„ Cicutæ conveniant) agit. Etenim fere omni
„ ſeptimana dabam meis ægris purgans, & eis
„ conducebat.

„ Eadem phœnomena ſub uſu Cicutæ obſerva-
„ vi quæ deſcripſiſti: vidi cutis colorem lividum
„ abire in rubrum, rubrum in naturalem: dolo-
„ res ſub initium minuebantur, & tandem ſolo
„ Cicutæ uſu ceſſabant penitus. Sanies peſſima
„ convertebatur in pus bonum, durities ſcirrhoſæ
„ dividebantur in molleculas, & dein inſenſibi-
„ liter fundebantur, ſubinde vero benigna ſuppu-
„ ratione conſumptæ ſunt.

„ Vir, ſeptuaginta ſeptem annorum, a trigin-
„ ta annis habuit duritiem indolentem in ſcroto;
„ hæc ſenſim augebatur, & ſupervenit hydroce-
„ le. Ego advocabar, & inveniebam ſymptoma-
„ ta, quæ, conſiderata hujus viri ætate, mortem
„ minitabantur. Juſſi tunc advocaretur Dominus
„ *Faliſe*, Chirurgus expertiſſimus, & concluſimus
„ ſtatim dare Cicutam, & externe apponebamus
„ emplaſtrum de galbano. Spatio quindecim die-

„ rum

„ rum omnia in melius mutabantur: ægri facies „ alias plumbea, nunc habuit colorem naturalem, auctæ ſunt vires, & rediit appetitus, & „ tumor ſcirrhoſus incipiebat ſuppuratione ſolvi.

„ Nos nullam fecimus aperturam, donec ſponte integumenta fuerunt rupta. Pus multum profluxit, aquæ autem recluſæ manebant. Unde „ has punctione eduximus. Demum benigna ſuppuratione inſenſibiliter totus tumor conſumebatur, integumenta rupta concreverunt cum teſticulo recto.

„ Hicce vir, habita ratione ſuæ ætatis, perfecta nuc fruitur ſanitate. Erat autem a ſua juventute nephriticis doloribus multum divexatus; ego ei jam per tredecim annos remedia, „ his in caſibus uſitata, præſcripſi, & inde ſat „ commode vixit; verum ſemper prodiit urinæ „ loco merum pus, & mucus. Nunc autem poſt „ uſum Cicutæ urina prodit facile, & eſt penitus naturalis, ſubinde tantum paucum purulentum ſedimen advertitur.

„ Videns, quod remedium nunquam ſanitatem „ turbaret, & cogitans apud me, dari quamdam „ analogiam inter fiſtulas in aliis corporis partibus, & inter eas, quæ circa anum ſunt, ſtatui Cicutam in fiſtula ani tentare.

„ Vir, 50. annorum, qui jam a quadriennio „ hoc malo laborat, & cui jam dudum ſuaſi operationem, quam vero neglexit, nunc a tribus „ menſibus utitur Cicuta, & evaneſcunt dolores, „ & materiei fluxus multum minuitur.

Clariſſimus Medicus Bruxellenſis Joannes *van der Belen* &c. hæc habet:

- - - - nunc audi, ſi placeat, quod pluris eſt, quam omnia: in podagra plurimorum „ pulcherrimos vidi effectus. Externe applicui her-

„ bam Cicutæ lacti incoctam, interne dedi Cicu-
„ tæ extractum in quadam miſtura dilutum, do-
„ ſi ſatis larga.

„ Ope Cicutæ plurimos curavi ſcabioſos, ſed
„ cura ſemper admodum tarda fuit; idem quo-
„ que in rheumaticis mihi contigit.

„ Quoad cataractam incipientem in ambobus
„ oculis, unicam fœminam ruſticam habui, quam
„ feliciter curavi. Verum hoc opus hic labor fuit,
„ aſcendi uſque ad drachmas ſex extracti Cicutæ
„ ſingulis viginti quatuor horis, ea ſcilicet con-
„ ditione, ut larga manu ſuperbiberet infuſum
„ ſummitatum euphragiæ cum ſeminibus fœnicu-
„ li dulcis, & liquiritia. Hæc fœmina a vigeſi-
„ ma ſecunda Aprilis uſque ad tertiam Novem-
„ bris 1760. ſumſit extracti Cicutæ uncias ſexa-
„ ginta octo.

„ In phthiſi ſtupendam Cicutæ efficaciam fre-
„ quenter obſervavi; quoſdam jam penitus deſpe-
„ ratos extracto Cicutæ reſtitui.

„ Peſſimis cachecticis, in quorum ventriculis
„ nimia muci, & glutinis copia ſecernebatur, ex-
„ tractum Cicutæ, junctum cum elixiriis ſtoma-
„ chicis, ſæpiſſime profuit, ubi alia remedia, lon-
„ go tempore adhibita, nil prorſus effecerunt.

Hermannus *Gleiſner*, græcenſis Phyſicus cele-
berrimus: - - - - en hiſtoriam Can-
„ cri, a me Cicuta percurati:

„ Vir, quadraginta aliquot annorum, tempe-
„ ramenti cholerici, ab aliquo tempore glandulas
„ inguinales tumidas, & dein dolentes geſſit; has
„ barbitonſor audacter diſcidit, ex vulnere fluxit
„ merus ſanguis ſine pure, oriebatur ingens do-
„ lor, & applicatis variis corroſivis, multoque la-
„ pide infernali fœdum evaſit ulcus. Poſt inte-
„ grum fere annum, & applicatis omnis generis

„ me-

„ medicaminibus, æger miſerrimus lecto jam con-
„ tinuo affixus meam tandem opem invocavit.

„ Vidi, ulcus occupare inguen dextrum, & deor-
„ ſum verſus orificium ani, ſurſum verſus umbi-
„ licum exporrigi, aggredique jam ſcrotum & pe-
„ nem. Labia retorta, ichor cadaveroſus, dolor
„ ingens, frequens hæmorrhagia, & malum ſem-
„ per ulterius ſerpens, & ad omnia quæque re-
„ media hactenus rebelle, mihi cancrum accuſa-
„ bant. Conſului deſuper Dominum Buck, dexter-
„ rimum Chirurgum, obſtetricumque hic loci ma-
„ giſtrum, qui etiam ulcus primo intuitu carci-
„ nomaticum agnovit.

„ Dedi igitur Cicutam interne, externe, & vi-
„ ro adeo exhauſto exhibui hydrogalactam pro
„ potu ordinario. Primum erat, quod poſt aliquot
„ dies peſſimam nephytim abire, & tandem om-
„ nem locum ichoris vice pulcherrimo madere pu-
„ re obſervaverim. Demum ad marginem labio-
„ rum ulceris nova exorta ſunt ulcuſcula, ipſa la-
„ bia (quod aſpectu mirum erat) ſenſim & ſen-
„ ſim ſolvebantur, tota plaga ulceris magis &
„ magis emolliebatur, & quaſi fundebatur, uſque
„ dum conditionem ſani vulneris induxit. Spatio
„ quatuor menſium hoc ulcus perfecte ſanatum eſt.

Diligentiſſimus ac expertiſſimus Dominus *Koller*, Chirurgus, ſequentem mihi epiſtolam ex Bohemia ſcripſit:

„ Fœminæ, *36*. annor. anno circiter abhinc orie-
„ batur in labio oris inferiore tuberculum, lentis
„ magnitudine. Hoc tuberculum ſenſim augeba-
„ tur, & tandem, dum nucem avellanam adæ-
„ quavit, ſupprimebantur menſes, & cutis circa
„ tumorem fiſſa eſt, atque transſudavit continuo
„ humor acer. Varia externe applicata ſunt; ve-
„ rum res ſemper in pejorem ſtatum mutabatur.

„ Men-

„ Menſe Novembri 1760. ægra ad me adduce-
„ batur: re bene conſiderata, vidi ulcus peſſimum,
„ cancroſum; inveni muſculum orbicularem labii
„ inferioris uſque ad medietatem muſculi menta-
„ lis ſeu quadrati exulceratione cancroſa conſum-
„ ptum. Uterque angulus oris, præſertim vero
„ dexter jam erat ad pollicis latitudinem ſat pro-
„ funde exeſus, corroſus. Fœdum erat & nauſeo-
„ ſum, videre hoc turpiſſimum ulcus; ulceris au-
„ tem labia undequaque fuerunt calloſa, retorta.

„ De amputatione ſerio apud me cogitavi; ve-
„ rum collatis omnibus, vidi vulnus inde oritu-
„ rum ingens, quod ob neceſſarium muſculorum
„ adjacentium motum nequaquam poſſet obduci
„ cicatrice; aut ſi id cicatrice firmaretur, mane-
„ ret cavum fœdiſſimum, nunquam reparandum.
„ Omiſi igitur operationem, & extractum Cicutæ
„ ſequenti ratione adhibui.

„ Dedi ſtatim in principio quotidie triginta duo
„ grana extracti Cicutæ, diluti in miſtura. Et
„ quamvis obſervaverim, jam primis octo diebus
„ dolores multum diminutos fuiſſe, per integrum
„ tamen menſem eadem extracti doſi continuavi.
„ Externe applicui ad totum ulcus lintea carpta,
„ ſequenti remedio madida:

℞. Extracti Cicutæ dr. ij.
ſolve in aquæ calcis primæ infuſio-
nis lib. j.

„ Ulcus hac ratione toties deligavi, quoties ad-
„ verti, ſerum acre ex cancroſo ulcere profluens
„ jam penetrare lintea carpta. Sub initium neceſſe
„ erat, ut & noctu aliquoties deligatio renova-
„ retur. Hoc idem remedium externum a princi-
„ pio ad finem uſque curationis adhibui, ea tan-
„ tum differentia, quod ultimo menſe, dum vidi
„ carnes recreviſſe, ulcuſque eſſe conſolidationi

„ pro-

„ proximum, applicuerim id paulo levius ſequen-
„ ti modo:

℞. Extracti Cicutæ dr. j.
Aquæ calcis ſecundæ infuſionis lib. j.

„ Finito primo menſe jam omnia erant in ſta-
„ tu longe meliori, ſalivæ profluvium, quod an-
„ tea continuum & copioſum erat, jam vero de-
„ ſiit, ſaniei loco aderat optimum pus, omne cal-
„ loſum ſenſim emollitum, & diſſipatum eſt, &
„ ſaniſſimæ carnes undequaque recreverunt, ægra
„ optime dormivit, bene appetiit, & quod ma-
„ ximum, rediit fluxus menſtruus.

„ Extracti Cicutæ doſin tunc diminui, & loco
„ granorum triginta duorum, dedi tunc quotidie
„ grana viginti quatuor, & hac quantitate ite-
„ rum per integrum menſem continuavi. Tertio
„ & ultimo curationis menſe, quum omnia opti-
„ me procederent, dedi tantum quotidie grana
„ duodecim extracti Cicutæ, & hæc doſis ad per-
„ fectam curationem ſuffecit.

„ Tempore curationis ægram quinquies purga-
„ vi remedio ſequenti:

℞. Pulv. rad. jalap. dr. ſs.
Cremor. tart. gr. x.
m. f. pulv. pro doſi.

„ Ab hoc remedio alvus ſemper quinquies aut
„ ſexies mota fuit. Fœmina pauperrima erat;
„ hinc facile patet, qualem diætam potuerit ob-
„ ſervare; ea nimirum aſſumpſit, quæ ab aliis
„ ſponte ex miſericordia offerebantur. Quemad-
„ modum autem ante uſum Cicutæ ob enormes
„ continuoſque dolores, & ob ingentem ſalivæ
„ deperditionem, tota cachectica, emaciata, &
„ fere conſumpta fuit; ita e contrario poſt cura-
„ tionem fuit pinguis, quadrata, firma, robuſta.
„ Et quod plurimum debemus admirari: omnes

„ par-

„ partes ulcere cancroſo eroſæ & conſumptæ, inte-
„ gerrime recreverunt. Cicatrices circa utrumque
„ oris angulum adeo pulchræ, & naturales ſunt,
„ ut fere nihil obſervetur. Labium oris inferius
„ debitam altitudinem recuperavit, & ad ſuperius
„ poteſt bene admoveri; paulo tantum anguſtius
„ eſt, quam in ſtatu naturali eſſe deberet.

Curatio hæc certe pulcherrima eſt, & chirurgus magnam meretur laudem; etenim optimi chirurgi, & medici vices prudentiſſime implevit. Experientia, judicium & induſtria in arte medica & chirurgica plurimum valent.

Dominus Sebaſtianus *Kaim*, chirurgus, mihi communicavit caſum puellæ quatuordecim annorum, quæ ulcus cancroſum in latere ſiniſtro habuit.

„ Hoc ulcus ab aure uſque ad medietatem men-
„ ti ſe ſe extendit, & duos pollices ſerpſit infra
„ mentum, verſus ſuperiora ultra os jugale aſcen-
„ dit. Horrendum erat, videre hoc ulcus, ete-
„ nim omnia erant putridiſſima ſanie corroſa, &
„ ad oſſa uſque exeſa. Decocta diverſiſſima, fo-
„ menta, & emplaſtra, ipſa remedia mercurialia
„ & antimoniata nil profuerunt, & malum ſem-
„ per in latum & profundum repſit. Data autem
„ Cicuta, & applicato ex eadem herba fomento
„ externo perfecta curatio ſequebatur.

Eruditiſſimus Georgius *Haſenohrl*, phyſicus ſolertiſſimus in noſocomio Hiſpanico militari - - -

„ Frequentem nactus occaſionem experimenta
„ faciendi in ægris, quorum curam gerebam in
„ noſocomio, id obſervavi, duros annoſoſque col-
„ li tumores ope Cicutæ fuſos, liquatoſque fuiſſe.
„ Inter alios erat miles, qui collum totum ob
„ ingentes, & ad omnia remedia rebelles ſcirrhos

„ ri-

„ rigidum habuit, ſola tamen Cicuta integre cu-
„ ratus ex noſocomio diſceſſit.

„ Cancrum occultum in mamma ſiniſtra, a cau-
„ ſa externa ortum, duritie & mole inſignem diu-
„ turno Cicutæ uſu penitus curavi.

„ Cancro aperto circa angulum oris ſiniſtrum
„ undique jamjam proſerpenti intra ſex ſeptima-
„ nas uſu Cicutæ frænum injeci, & trimeſtri ſpa-
„ tio malum eodem remedio funditus exſtirpavi.

„ In ſpina ventoſa ſemel iterumque Cicutam
„ profuiſſe, vidi.

„ In ulceribus cacoethicis, in ſcabie fœdiſſima,
„ inveterata, & maxime rebelli idem medicamen-
„ tum integro cum ſucceſſu pluries adhibui.

Joſephus *Quarin*, perſpicaciſſimus apud fratres miſericordiæ Phyſicus & Cæſ. Reg. ſanitatis Conſiliarius &c. - - -

„ Multos ſola Cicuta curavi integerrime, qui
„ annoſa arthritide, aut rheumatiſmo laborarunt,
„ quique plurima remedia hucuſque incaſſum ten-
„ tarunt.

„ In tumoribus arthriticis pulcherrime prodeſt
„ decoctum Cicutæ, ſi pars affecta ei immergatur.

„ Pertinaciſſimos parotidum, glandularum col-
„ li, ſubaxillariumque &c. ſcirrhos ſolo extracto
„ Cicutæ facile, & cito ſæpius diſſipavi.

„ Dedi autem plerumque his ægris ſtatim in
„ principio largam doſin, alvus quandoque inde
„ cum euphoria movebatur; externe in aliquibus
„ appoſui emplaſtrum de Cicuta.

„ Inter alios vir, 32. annorum, ſurdus, ingen-
„ tes ſcirrhoſas & fere lapideas parotides habuit,
„ & glandulæ colli erant quoque ſcirrhoſæ, &
„ adeo magnæ, & penetrantes verſus interiora,
„ ut reſpirationem fecerint laborioſam. Hunc ſo-
„ lo extracto Cicutæ, & fomento ex eadem her-

„ ba

„ ba parato, optime reſtitui. Etenim omnes tu-
„ mores diſparuerunt, & rediit auditus, & reſpi-
„ ratio erat ſanorum ſimilis, & homo antea ema-
„ ciatus ſub uſu Cicutæ recuperavit carnes, &
„ vires.

„ In tuſſi pertinaci cum levi pulmonum ulcere
„ pulchrum effectum mihi edidit Cicuta.

„ In binis progreſſum cataractæ impedivi ope
„ Cicutæ, ſed cataractam inde diminui, non vidi.

Leopoldus *Auenbrugger*, Medicus vigilantiſſimus in noſocomio nationum Hiſpanico - - -

„ Scrophuloſos valde multos extracto Cicutæ
„ percuravi, neque horum hiſtorias longius ex-
„ plicandas putavi, quia remedii præſtantia in
„ hoc genere mali aliunde a tuis aliorumque ex-
„ perimentis iterum iterumque confirmata fuit.
„ Unius tamen ſcrophuloſi hiſtoria mihi notatu
„ digniſſima videtur.

„ Militi, cui ſubmaxillares glandulæ omnes du-
„ ro tumore vehementer turgebant, obtuli extra-
„ ctum de Cicuta, eadem qua propoſuiſti metho-
„ do. Levamen notabile inde conſecutus eſt æger;
„ atque ideo idem remedium repetii. Sanitatis ſuæ
„ citius recuperandæ cauſa ſecum reputavit æger:
„ quod ſi pilulas in majori numero frequentius ca-
„ peret, citius ad ſanitatem rediturus eſſet.

„ Inſcius ego ſuæ intentionis feci ex uncia di-
„ midia prædicti extracti formari pilulas grano-
„ rum duorum, ut per plures dies ſufficerent. Sed
„ en! has pilulas ſpatio unius diei bona fortuna
„ devoravit, eo effectu, ut ſine ullo incommodo
„ vel dolore ultra quinquageſies per triduum de-
„ jiceret, totuſque tumor intra hoc tempus diſpa-
„ ruerit ſic, ut præter admodum parva veſtigia
„ induratarum glandularum nil fuerit relictum.

„ To-

„ Toroſus & juvenis iſte æger vigeſimum quin-
„ tum annum nondum ſuperavit.

„ In cancroſis, cacoethicis, gangrænoſis ulceri-
„ bus ſæpius extractum Cicutæ optimo cum effe-
„ ctu exhibui. Et vidi hujus remedii uſu partes
„ gangrænoſas longe citius ſeparari a ſanis, quam
„ uſu corticis peruviani.

„ Fœminam gravidam, quæ aperto in mamma
„ cancro laboravit, ope Cicutæ optime ſanavi, &
„ peperit infantem ſanum. Mamma tamen ob exi-
„ guam ſuam molem, & ob fœdam cicatricem
„ ad lactandum infantem inepta eſt. Verum ex
„ ſana mamma infans ſanus, & robuſtus egregie
„ ſugit.

Doctiſſimus Joſeph. Henricus *Collin*, meus in noſocomio Pazmariano Collega, præter alia experimenta, quæ circa varia vegetabilia, hucusque minus uſitata, optimo & miro cum effectu in caſibus difficillimis inſtituit, quæque in proximo anno medico litteratis ſincere & candide communicabit circa Cicutam hæc habet:

„ Scirrhos ingentes, annoſos, dolentes, circa
„ parotides, ſub axilla, in collo, in mammis &c.
„ ſolo Cicutæ uſu interno, externoque ſolvi, diſ-
„ ſipavi.

„ Ulcera ſanioſa, ſerpentia, cancroſa, & ad
„ omnia remedia rebellia, inde optime ſanata,
„ & fiſtulas, profunde penetrantes, clauſas ſæ-
„ pius vidi.

„ Magnos ad genua tumores, quos alii medi-
„ ci, & chirurgi pro incurabilibus declararunt,
„ ego & Dominus *Haffner*, expertiſſimus in no-
„ ſtro noſocomio chirurgus, ſola Cicuta pluries
„ integre diſpulimus. Et rediit hujus articuli op-
„ tima mobilitas, & uſus pedis, imo pedes antea
„ emaciati diſpulſo hoc tumore iterum toroſi fie-
„ bant,

„ bant. Materiem fluctuantem dum in his tumo-
„ ribus latere obſervavimus, cultello excitus pa-
„ rabatur. Sinus, & fiſtulas, & cavitates, quan-
„ doque in his tumoribus latitantes, ſaturato Ci-
„ cutæ infuſo ſæpius perdiem eluimus, & exter-
„ ne cataplaſma ex Cicuta paratum, continuo ca-
„ lidum, applicuimus. Datum præterea ſubinde
„ eſt purgans. Hac ratione deſperatiſſimos ægros
„ integerrime ſanavimus.

„ Oſſa tamen ſi circa has articulationes corru-
„ pta, & integre corroſa fuerunt, in ſtatum na-
„ turalem redigere non potuimus; hinc quibusdam
„ diſpulſo tumore articuli mobilitas non rediit,
„ licet circa reliqua ſymptomata optimum ſenſe-
„ rint levamen, & vires recuperaverint.

„ Plurimi horum ægrorum erant cachectici, &
„ cœperunt contabeſcere, his autem malis ſola Ci-
„ cuta brevi quoque medebatur. Famoſi quidam
„ ex noſtris chirurgis tumores lymphaticos nolunt
„ aperire, dicentes ægros citius tumore aperto mo-
„ ri. Hinc tales tumores pelle leporina tegunt,
„ & ægros ſine ſolatio relinquunt fatis. Verum
„ quidem eſt, apertis his tumoribus magnam lym-
„ phæ copiam effluere, & perpetuo hujus lym-
„ phæ ſtillicidio poſſe tales ægros conſumi. Nul-
„ lo hucusque remedio hi chirurgi noverunt ta-
„ le ſtillicidium compeſcere, & factum vulnus
„ curare.

„ Ego autem & Dominus *Haffner* ad vulnus
„ arte factum lintea carpta infuſo Cicutæ madi-
„ da applicuimus, & interne dedi Cicutam, &
„ lac recens, atque hac methodo omnes reſtitui-
„ mus.

„ Inter alios caſus maxime dignus eſt unus de
„ puella octo circiter annorum, quæ a tribus an-
„ nis ingentem tumorem lymphaticum ad femur
„ dex-

„ dextrum geſſit. Hicce tumor ſemper increvit, „ puella incidit in febrem hecticam, & jam erat „ tota emaciata, languida, & morti proxima.

„ Medici hanc jam deſeruerunt, & chirurgi an- „ noſi, & ex multa praxi periti, hujus tumoris „ aperturam ſummopere prohibuerunt. Nihilomi- „ nus Doctiſſimus Dominus *Haffner* & ego ex „ multis feliciſſimisque caſibus audaciores, anceps „ tentavimus remedium.

„ Dominus *Haffner* me præſente pertudit tumo- „ rem, & effluxerunt octo libræ ſeri ſatis acris. „ Sinus & fiſtulas profunde penetrantes undequa- „ que invenimus; unde caſus adhuc erat diffici- „ lior. Data tamen Cicuta, factisque aliquoties „ per diem injectionibus ex infuſo Cicutæ, & ap- „ plicatis linteis carptis eodem infuſo madidis, in- „ tra paucas ſeptimanas hanc puellam perfecte „ curavimus.

„ Ex hoc caſu patet ignorantia chirurgorum „ aut medicorum poſſe quandoque vitæ dies abre- „ viari, vera autem ſcientia medica eosdem poſ- „ ſe prolongari. Si tumorem non aperuiſſemus, „ ſi remedia convenientia non fuiſſent applica- „ ta, hæc puella certo certius intra paucos dies „ obiiſſet.

„ Multos ſcabioſos, arthriticos, & rheumaticos, „ ubi jam alia quæcunque remedia nil juverunt, „ ſola cicuta interne, externeque adhibita felicis- „ ſime ſanavi, & membris rigidis, ac immobili- „ bus hac ratione rediit mobilitas.

„ Fœmina, penitus emaciata habuit mammam „ ſiniſtram mole ingentem & ſcirrhoſam, & plu- „ ra cancroſa, fungoſa ulcera hanc mammam ſat „ profunde exederunt, profluxit ſanies copioſa „ acerrima, cadaveroſa, & dolores rodentes ac „ lacinantes, dies noctesque inquietas, & anxias

„ reddiderunt. Symptomata omnia adeo mala, vi-
„ resque adeo parvæ erant, ut vix ulla curatio-
„ nis ſpes ſuperfuerit. Nihilominus dato extracto
„ Cicutæ, & externe applicato cataplaſmate ægra
„ non tantum a ſcirrhoſa mole, ſed & a cancro
„ aperto integerrime liberata eſt. Ipſæ glandulæ
„ ſubaxillares ejusdem lateris erant quoque ſcir-
„ rhoſæ dolentes. Hæc ægra curationis tempore
„ multum lac, aqua pura, vel decocto quodam
„ emollienti dilutum, bibit.

„ Celeberrimus Anatomiæ Profeſſor, Laurentius
„ *Gaſſer*, Clariſſimus *Sereniſſimi Ducis* Lotharingiæ
„ Archiater *Crampagna*, exactiſſimus ac dexterri-
„ mus chirurgus *Cambon*, Dominus *Leber* &c. hanc
„ ægram periculoſe decumbentem, dein curatam
„ viderunt.

„ Lætabar vehementer, dum hi viri in arte ma-
„ xime inſignes me meumque noſocomium ſua
„ præſentia aliquoties honorarunt, & teſtabantur
„ ſemper ſe admodum contentos, dum caſus nu-
„ meroſos miroſque, & curas feliciter proceden-
„ tes conſpexerunt.

Diligens, perſpicax, & ad omnem operationem aptiſſimus chirurgus Dominus Ferdinandus *Leber* multam impendit operam ad experimenta uſu Cicutæ facienda, & ſequentia ad me retulit.

„ Fœmina, 35. ann., ex contuſione habuit mam-
„ mam dextram admodum tumidam, duram. Uſa
„ eſt variis remediis ſine effectu, & acceſſit de-
„ mum ingens dolor, & papilla, corrupta, deci-
„ dit. Præterea hæc fœmina gravida fuit. Me
„ dum acceſſit, dedi pilulas de Cicuta, & externe
„ applicui emplaſtrum diapomphol., & dolores in-
„ de brevi ſedabantur. Poſt quatuor ſeptimanas
„ mamma fuit melior; verum ægra conquereba-
„ tur vertigines, pectoris appreſſiones, & inſo-

„ mnia;

„ mnia; hæc autem ſymptomata ex plethora pro-
„ veniebant, hinc unica venæ ſectione ſopiebantur. Nona ſeptimana, qua pilulas aſſumpſit, peperit infantem ſanum. Toto puerperio aſſumpſit pilulas, & externe applicatum eſt emplaſtrum diapomph., infans ſemper ſanus erat, & ex mamma ſana lac ſugebat, & mamma affecta, finito tertio menſe fuit multo minor, & exulceratio circa papillam tendebat in ſanationem.

„ Quarto menſe copioſus ſanguis ex papilla profluxit; ſiſtebatur autem applicato fungo agarico quercino. Omnia fiebant ſemper meliora. Quinto menſe applicui externe fomentum ex æquali parte Cicutæ & florum ſambuci. Octavo menſe fœmina erat integre curata.

„ Vir, 61. ann., temperamenti ſcorbutici, tumorem habuit in bucca dextra ex contuſione; hunc diſſipavi remediis antiſcorbuticis, & uſu pilularum de Cicuta.

„ Vetula, 75. ann., a terrore ſenſit in mamma ſiniſtra dolorem, & paulo poſt mamma intumuit. Applicuit ſupra totam mammam butyrum recens, unde & tumor, & dolores aucti ſunt. Variis dein uſa remediis nullum levamen percepit.

„ Dum me acceſſit, dedi illico octo pilulas de Cicuta per diem, & appoſui externe emplaſtrum de Cicuta. Spatio unius menſis dolores ceſſarunt, & tumor fuit minor. Continuato dein pilularum uſu, & aucta ſenſim doſi ſexto menſe mamma tota in ſtatu naturali fuit.

„ Puellæ, 11. ann., per totum collum ſcrophuloſæ, ultra medium annum dedi quotidie quindecim pilulas de Cicuta ſine ullo effectu, emanſit tunc, & adiit alios chirurgos, & me-

„ dicos. Dum vero neque ab his quidquam in „ melius mutatum fuit, rediit denuo ad me. Juſ- „ ſi iterum, ut pilulas de Cicuta aſſumeret, &; bi- „ beret deſuper infuſum florum ſambuci, & ver- „ baſci. Et dein ſpatio quatuor menſium cura- „ ta eſt.

„ Puella, quæ per plures annos cancrum ad „ naſi apicem habuit, pilulis de Cicuta integre „ curata fuit. Id autem in hoc caſu notandum, „ quod hæc puella ſub initium, dum pilulæ ex „ Cicuta dabantur, frequenter vomuerit, atque „ diarrhæa fuerit correpta. Poſtea vero ſat lar- „ gam harum pilularum doſin ſine ullo incom- „ modo tulit.

„ Fœmina, 60. ann., cataracta laborans in utro- „ que oculo, data Cicuta intra quinque menſes „ perfecte vidit.

„ Vir, 40. ann., amauroſi poſt morbum acutum „ afficiebatur, plurima adhibita remedia nihil ju- „ verunt. Dedi dein Cicutæ pilulas, & poſt tres „ menſes cœpit lucem diſtinguere, & pauliſper „ videre. Decimo menſe jam iter trium horarum „ ſolus ſine duce confecit, interim omnia diſtin- „ cte videre nondum potuit. Decimo ſexto menſe „ ex ſolo uſu Cicutæ integrum viſum habuit.

„ Fœmina, 40. annor., per binos annos habuit „ cancrum apertum ad palpebram dextram infe- „ riorem. Dedi pilulas de Cicuta, per diem ap- „ plicui externe fomentum de Cicuta. Quarto „ menſe erat integre curata.

„ Vir, 44. annor., a quatuor annis jam peſſima „ gonorrhæa laboravit, & vires omnes amiſit, „ noctes habuit inquietas, inſomnes ob febrem de- „ paſcentem, quæ omni veſpera vehemens fuit. „ Omnia jam remedia, maxime alias efficacia, „ in hoc ægro ſine levamine tentata ſunt, imo

„ quæ

„ quæ pro ſpecificis in hoc morbo alias haben-
„ tur, lentam tabem adtuliſſent uſu diuturno.
„ Dedi igitur extractum Cicutæ, & infuſum flo-
„ rum ſambuci cum lacte. Intra paucos dies ma-
„ lum emendatum fuit, auctæ ſunt vires, incre-
„ vit appetitus, noctes fiebant tranquillæ. Sexto
„ menſe ex his ſolis miſerrimus æger integre con-
„ valuit, fuit robuſtus, pinguis.

„ Fœmina, 30. annor., poſt ſubitum in puer-
„ perio terrorem ſenſit illico in mamma dextra
„ dolorem vehementem, dein mamma rubuit, &
„ valde dura facta eſt. Pluribus uſa remediis ſem-
„ per pejus habuit. Dum me acceſſit, vidi mam-
„ mam totam ſcirrhoſam, & paulo infra papil-
„ lam inveni locum mollem, in quo materiem
„ purulentam ex fluctuatione judicavi latere. Ap-
„ plicui tunc fomentum ex anatica parte herbæ
„ Cicutæ, florum ſambuci, & verbaſci. Poſt pau-
„ cos dies rumpebatur pars mollis, & effluxit
„ copioſum pus. Reliqua tamen mamma man-
„ ſit valde dura, & dolens. Nihilominus eo-
„ dem fomento ſedulo applicato, & datis pilulis
„ de Cicuta, mamma perfecte emollita, & ſa-
„ nata fuit.

„ Hæc fœmina jam a tribus annis habuit quo-
„ que tumorem in hypochondrio ſiniſtro, quem
„ ſingulo menſe, dum catamenia inſtabant, tan-
„ tus dolor occupavit, ut ægra debiliſſima debue-
„ rit per aliquot dies lecto inhærere. Verum ex
„ pilularum uſu, per ſex menſes continuato, ab
„ hoc tumore, & dolore liberabatur; nunc men-
„ ſtrua fluunt ſine omni moleſtia, & ſanitas vi-
„ detur optima.

„ Virum, 32. annor., penitus emaciatum, de-
„ bilem, cachecticum &c. a teſticulis tumidis &
„ ſcirrhoſis, atque a gonorrhæa inveterata, datis

„ pilulis de Cicuta, ſpatio quinque menſium cu-
„ ravi, perfecte reſtitui.

„ Fœmina, 34. ann., poſt terrorem habuit „ mammam in omni parte induratam, dolen- „ tem, moles duritiei ſemper increvit, & aucti „ ſunt dolores. Data Cicuta mox melius ſe ha- „ buit, & intra binos & dimidium menſes fuit „ penitus ſanata.

„ Virgo, 17. annor., cancrum apertum, non „ admodum magnum, in mamma ſiniſtra habuit, „ & pedes ambo fœdiſſimis ulceribus erant exeſi. „ Mammam ſola Cicuta ſpatio trium menſium „ curavi, verum ad ulcera pedum conſolidanda „ quinque menſibus erat opus. Dedi fere omni „ tertia ſeptimana purgans.

„ Fœmina, 24. annor., cancrum exulceratum „ in mamma ſiniſtra a binis annis geſſit, & uſa „ eſt plurimis remediis ſine effectu. Datis autem „ pilulis de Cicuta, & applicato fomento, ex ea- „ dem herba, ſpatio ſeptem menſium curabatur „ integre.

„ Fœmina, quadragenaria, a pluribus annis ha- „ buit mammam ſiniſtram duram, tumidam, cir- „ ca papillam erant plures ſcirrhi rotundi, valde „ dolentes. Emplaſtra, fomenta, unguenta exter- „ ne diu applicuit, & a variis medicis varia reme- „ dia aſſumpſit ſine levamine. Dedi dein ei Cicutam, „ & ſpatio novem ſeptimanarum reſtituebatur.

„ Viro, qui in ambobus oculis cataractam ha- „ buit jam per integrum annum, dedi ſenſim ſpi- „ ritus frumenti cum mercurio ſublimato libras „ duas & dimidiam; exiguus inde ſequebatur ef- „ fectus, & æger jam renuit hoc remedium. Unde „ tranſivi ad uſum Cicutæ, & quarto menſe dum ea „ utitur, ſolus ambulat, & colores diſtinguit.

„ Vir, 44. annor., ex arthritide prægreſſa ha-

„ buit

„ buit mammam ſiniſtram tumidam, duram, & „ valde dolentem. Varia ſine effectu applicuit. „ Aſſumpſit dein Cicutam, & ſpatio ſesqui men„ ſis integre convaluit.

„ Virgo, 17. annor., ex retro preſſa ſcabie cœ„ pit dolorem circa articulum femoris dextri con„ queri, dein claudicavit. Variis remediis, & „ balneo Badenſi uſa, nullum habuit levamen, „ & fiebat tota cachectica, macilenta. Adhibui „ Cicutam, & mox mutatus eſt totus corporis „ habitus, jam minus dolet, nec multum amplius „ claudicat. Hinc ſpero non absque ratione eam „ brevi integre ſanam futuram.

„ Vir, 48. annor., cancrum ſerpentem in pal„ pebra inferiori oculi ſiniſtri a longo tempore „ habuit. Applicui externe infuſum Cicutæ, & „ interne dedi pilulas de Cicuta, & cancer per„ fecte curatus fuit.

„ Vetula, 70. annor., jam ultra annum ſenſit „ continuum dolorem, & tumorem in hypochon„ drio ſiniſtro. Dedi ei Cicutam, & ſpatio medii „ anni evanuit tumor, & dolor.

„ Puero, 11. annor., peſſime cachectico dedi „ quotidie grana octo extracti Cicutæ, & eum „ brevi curavi.

„ Multos adhuc in cura habeo, qui cancro, „ ſcirrhis, cataractis, amauroſi, ulceribus peſſi„ mis, cachexia &c. laborant, & ſpem habeo „ optimam eos reſtituendi; quoniam jam omnia „ mutantur in melius. Alios tamen habui, quos „ Cicuta, longo licet uſu adhibita, nequaquam „ juvit.

„ Tres fœminæ, cancro mammæ laborantes, „ nec ex uſu Cicutæ, nec ex aliis remediis mul„ tum levamen perceperunt, & ſenſim mortuæ

„ ſunt. Una ex his ex nimis frequenti hæmor-
„ rhagia occubuit, aliæ autem duæ contabuerunt.

Dominus Alexander *Ergelberg*, qui olim per plures annos in Abbatia Clauſtro - Neoburgenſi prope Viennam ſumma cum laude praxin medicam feliciſſime exercuit, & nunc Conſtantiæ Phyſicus ac medicus practicus eſt celeberrimus, ſequentia de Cicuta obſervata mihi retulit.

„ Vir, 60. annor., a ſua juventute hucusque va-
„ riis morbis venereis afficiebatur, tandem totus
„ exhauſtus fere contabuit, urina penitus puru-
„ lenta, fœtida jam per plures annos inter diros
„ teneſmos ac dolores, prodiit. Remedia ſimili-
„ bus in caſibus alias utilia jam potius nocue-
„ runt. Igitur Cicutam præbui a parva doſi ſen-
„ ſim aſcendendo. Bini nunc ſunt menſes, & jam
„ vires augentur, redit appetitus, ſomnus eſt tran-
„ quillus, & urina penitus naturalis, abſunt do-
„ lores, & teneſmi.

„ Fœmina, 40. aliquot annorum, hæmorrhagiis
„ uterinis alias erat valde ſubjecta. Tandem cœ-
„ pit ex utero prodire materies fœtida, ichoroſa
„ cum ingenti & continuo dolore urente, ero-
„ dente. Materies hæc utero prodiens haud raro
„ erat permiſta ſtriis ſanguineis. Tentavi pluri-
„ ma remedia, quædam effectum videbantur præ-
„ ſtare, & materies fiebat minus maligna; verum
„ dolores manſerunt æque violenti, neque vires
„ auctæ ſunt, nec increvit appetitus, & tandem
„ cœpit iterum materies peſſime fœtere. Hinc
„ tentavi extractum Cicutæ. Sub initium mate-
„ ries longe fœtidior, & copioſior reddebatur, do-
„ lores autem intra paucos dies imminuti ſunt.
„ Continuato per aliquot ſeptimanas Cicutæ uſu
„ dolores ceſſarunt penitus, ægra quiete dormi-

„ vit,

„ vit, appetiit, & demum optimas recuperavit
„ vires, & materies ex utero effluens tenuis fie-
„ bat, inodora, limpida. Nunc jam paucæ tan-
„ tum guttæ ſine ulla moleſtia prodeunt, & fœ-
„ mina videtur ſana; nil enim conqueritur, ha-
„ bet bonas vires, appetit, digerit, dormit, urina
„ libere fluit, alvus deponitur bene coƈta ſine do-
„ lore, & teneſmo.

„ Juvenem habui, qui ſæpius per ſeptimanam
„ atrociſſima epilepſia afficiebatur, medicamenta,
„ in hocce morbo alias decantata, fere nihil ef-
„ fecerunt. Unde dedi per integrum menſem ex-
„ traƈtum Cicutæ doſi ſatis forti, & brevi paro-
„ xyſmorum violentia minuebatur; tandem nul-
„ lus amplius epilepſiæ impetus obſervatus eſt.
„ Nunc per plures menſes jam ſanus fuit, longe
„ fortior eſt, agilior, & mens ipſa, quæ antea
„ erat ſuppreſſa, & hebes, jam maxime ſerena,
„ & ad omnia habilis videtur.

„ Juvenem, 24. annor., qui a pluribus annis
„ ſcirrhos admodum magnos per totum collum
„ habuit, & partes vicinas adeo tenſas, ut ca-
„ put nequaquam potuerit circumvertere, empla-
„ ſtro & extraƈto Cicutæ integerrime curavi.

„ Chirurgi, & multi medici varia tum exter-
„ na, quam interna remedia in hoc juvene incaſ-
„ ſum tentarunt.

„ Virginem, 20. annor., quæ ingentes ſcirrhos
„ circa aures, infra maxillam, & in toto collo
„ geſſit, eadem ratione brevi reſtitui.

„ Dominus Silveſter ò *Hebir*, Celeberrimus Pra-
„ genſis medicus, me de caſu ſequenti conſuluit.

„ Matrona, vigeſimum primum annum agens,
„ ſcirrhum ab aliquot annis in mamma dextra ad-
„ vertit; & quum nec dolorem, nec ullum in-
„ commodum hicce tumor produxit, nullum ap-

„ plicuit remedium. Novem abhinc menſibus ini-
„ vit matrimonium, varia confecit itinera, con-
„ cepit. Mamma tunc cœpit intumeſcere, fiebat
„ durior, acceſſit dolor, naturalis mutabatur co-
„ lor, intumuerunt venæ, noctes factæ ſunt inſo-
„ mnes. Remedia externe applicata mammam ſem-
„ per pejorem fecerunt.

„ Multi medici, & chirurgi, qui hanc ægram
„ viderunt, de ejus vita actum eſſe, prædicebant,
„ vetueruntque omnem remedii applicationem;
„ probe gnari his cancrum adhuc occultum ape-
„ riri, & tandem adferri mortem.

Hoc in ſtatu ægra offerebatur celeberrimo ò *Hebir*. Quoniam autem gravida fuit, noluit quoque ſine conſilio Cicutam tentare. Hinc hac ſuper re mihi ſcripſit. Vidi ego in pluribus gravidis Cicutam optimo cum effectu, & ſine omni noxa exhiberi; unde ſuaſi, ut celeberrimus vir in hoc quoque caſu eam tentaret. Dignabatur meum ſequi conſilium, & poſtea ſequentem epiſtolam ad me dedit.

„ Dignitas rei poſtularet quidem, ut accuratius
„ abſolveretur hiſtoria morbi illius, de quo te-
„ cum egi in litteris die 27. Julii ultimo elapſi ad
„ te datis. At mihi omnis occaſio minutioris in-
„ ſtituendæ indaginis abrepta eſt per numerum
„ aliorum periclitantium, qui ſe ſe curæ meæ ſu-
„ bjecerunt, & ob diſtantiam loci, qua ab urbe
„ ſeparabatur Illuſt. illa Perſona. Hinc non ægre
„ feres, ſi votis tuis juſto minus correſpondere
„ valens, rem integram rarioribus obſervationi-
„ bus expedivero.

„ Percepta mente tua, mihi ante tres menſes
„ tranſmiſſa, conſilium mutavi, & ad normam
„ poſitam curam acceſſi: exhibendo pilulas duas,
„ granorum binorum, de Cicuta mane & veſ-

„ pe-

„ peri. Dumque ſine ſenſibili effectu hanc admi„ niſtrandi methodum protrahi viderim, duplica„ ri doſin juſſi, continuarique. Quod per plures „ hebdomadas factum eſt; at caſſo hucuſque mo„ limine; imo in deterius jam & præcipiti paſſu „ ruebant cuncta: tumor, durities increverunt, „ acceſſere dolores enormes, color lividus, vel „ plus in nigredinem tendens; verbo: quidquid „ cancrum occultum manifeſte deſignaret, illud „ omne hic aderat.

„ In ancipiti hoc ſtadio nil conſultius fieri poſ„ ſe putabam, quam ut augerentur doſes. Qua„ re effeci, ut qualibet die abſumerentur extra„ cti Cicutæ grana viginti quatuor; ut ſedulo ad„ moverentur parti affectæ fomenta cum eadem „ Cicuta parata. Hæc omnia quotidie repeteban„ tur per menſem & ultra.

„ Redeunti denuo mihi, quinta jam fere exple„ ta ſeptimana, en hæc fuit, quæ ſeſe obtulit „ pulchra rerum facies. Mammæ ingens moles qua„ druplo minor conſpicitur, quam dum digitis con„ trecto in plurima diviſam tubercula invenio. „ Color ater in album & naturalem converſus „ eſt; de dolore vix conqueritur; quodque in hac „ praxi dignum forte notatu eſt: hæmorrhoi„ dalem fluxum copioſum commode ſuſtinuit ſine „ ullo virium lapſu.

„ Palam ergo de incomparabili Cicutæ effectu con„ victus nil prorſus vel addidi, vel detraxi; at „ eodem tramite inſiſtendo curam ultra feliciter „ perficiendam pronuncio. &c.

„ Illuſt. hæc matrona jam ſeſe accingit ad iter „ Viennam faciendum; ubi viva voce hæc cun„ cta confirmata ſenties.

Ex itinere, & curruum ſuccuſſu mamma iterum paulo pejor fuit. Unde ægra quam primum

Viennam venit, me fecit advocari. Inveni mammam duobus pugnis fere æqualem, duram, hinc inde purpuream, non tamen valde dolentem. Venæ autem fuerunt varicoſæ, interim ægra habuit vires bonas. Suaſi, ut fomentum ex Cicuta continuo applicaretur, ut ægra in lecto quieſceret, & aſſumeret quotidie grana viginti quatuor extracti Cicutiæ. Hæc omnia lubentiſſimo animo ad amuſſim fiebant, & mamma inter paucos dies habuit colorem naturalem, fuit mollior, mobilior, minor. Graviditatis ſigna erant optima, & in toto naturæ opere nil mutatum inveniebatur. Mamma fere quotidie in meliori ſtatu deprehenſa eſt.

Tertia ſeptimana, qua hæc ægra Viennæ fuit, finiebatur graviditatis terminus, inſtabat partus, & prodiit filia ſana, pinguis, pulchra.

Omnium animi erant curioſi, & cupidi videndi, an non tenellæ infanti diuturnus Cicutæ uſus nocuiſſet. Verum bona prædixi, bona omnia inveniebantur.

Sub partu tamen mamma paulo rudius tractata cœpit iterum dolere, & poſtero die rubuit, intumuitque in molem ingentem; tandem purpurea fuit, dein livuit, & elevabatur in tubera, tranſſudavit ſerum acre, erodens, & merito timebatur, cutim tenerrimam eſſe rumpendam, orituumque cancrum peſſimum, apertum. Dolor magnus ſeſe ex mamma per humerum, & totum brachium dextrum extendit.

Primis duobus puerperii diebus ægra nec externe, nec interne Cicutam applicuit. Lochia optime fluxerunt.

Tertio die urgentibus nimium malis in mamma ſymptomatibus cataplaſma ex Cicuta appoſitum fuit. Dolores inde brevi mitigabantur, & livi-

vidus color eo ſtatim die diſſipatus eſt; durities tamen & mammæ moles ingens manſerunt, neque mutata ſunt tubera, quæ rupturam minitabantur. Noctu denique cataplaſma ex Cicuta ſedulo continuatum fuit.

Quarto die manſit in eodem ſtatu, dolores fuerunt vehementiores.

Quinto die mane & veſperi ægra jam iterum pilulas quinque, granorum duorum, aſſumſit. Dolores multum minuebantur, & quædam tubera ſubſederunt, & illud acre, quod per cutim tranſſudavit, & roſit, vix amplius advertebatur.

Sexto die omnia iterum paulo meliora fuerunt.

Septimo die jam grana viginti quatuor de extracto aſſumpſit, & cataplaſma de Cicuta, quamvis odorem ingratum ſparſerit, ægra tamen (viſo bono effectu) ſumma cum patientia applicuit, tulit. Omnia puerperii negotia optime proceſſerunt, infans quoque ſaniſſima fuit.

Omni quarto quintove die doſin pilularum auximus.

Spatio trium ſeptimanarum uſu cataplaſmatis, & extracti Cicutæ mamma ad magnitudinem pugni virilis redigebatur. Color fuit naturalis, ceſſavit omnis dolor, ægra habuit vires, & potuit brachium ſat libere movere.

Incipiente quarta ſeptimana jam dabatur quotidie drachma integra extracti Cicutæ, & ægra, quamvis tenella & valde ſenſibilis, nullam inde moleſtiam advertit, & bene ſe habuit.

Hac ratione optime finiebatur puerperium, & finito puerperio in mamma ſuperfuit durities, adhuc ſcirrhoſa, magnitudine nucis juglandis, hæc autem erat mobilis, & in omnem partem volubilis. Reliquum quod circa hanc moleculam adhuc

huc præternaturale remanſit, nequaquam durum, ſed paſtaceum fuit.

Hæc matrona optime ſe habuit, vires bonas recuperavit, appetiit, bene dormivit. Senſim aſſumſit quatuor ſcrupulos extracti Cicutæ quotidie, & cataplaſma ex Cicuta tota nocte, & tempore matutino ſedulo applicatum fuit, poſt meridiem autem negligebatur, quoniam hæc matrona in liberum aerem motionis gratia ſe contulit, & in conſortio hominum fuit, qui odorem ingratum ferre non poterant. Et amavi id, ut ſenſim viderem, quomodo mamma ſe haberet ſine cataplaſmate. Vidi autem inde nil mali oriri.

Decima ſeptimana mammæ moles fuit admodum exigua, illud autem tuberculum ſcirrhoſum fere immutatum perſtitit. Nihilominus tamen & hoc ſenſim inæquale & fibroſum fiebat, quod ſpem dedit, fore, ut ſucceſſu temporis, & uſu Cicutæ integre ſolvatur. Separatæ tales glanduloſæ portiones ſcirrhoſæ admodum lente quandoque diſſipantur; pertinaci tamen uſu funduntur, & evaneſcunt, & quum mobilia ſint, ſi præter omnem ſpem remediis non obedirent, arte poſſent enucleari, dum neceſſitas exigeret.

Hæc Matrona menſtruum fluxum jam poſt puerperium debita copia, & citra omnem moleſtiam iterum habuit, ſana fuit, & brachio lateris affecti, quod alias debile, & ad longiorem motum ineptum erat, uti optime potuit; exiit in liberum aerem, varios exercuit motus, & nil mali inde in mamma ſenſit.

Maritus vi ſui officii tunc cogebatur iter ſat longinquum ſuſcipere tempore adhuc frigido, aſpero. Optavit, ut uxor (quæ omni amore, & veneratione eſt digniſſima) ſecum eſſet. Amici omnes & omnes noti, præſertim autem mulierculæ (quot

enim

enim tales, tot medicaſtræ) hoc iter optimæ huic matronæ diſſuaſerunt. Ego autem conſideratis omnibus putavi iter non poſſe nocere; hinc neglectis objectionibus (talibus enim, ſi medicus obaudit, martyr & mancipium eſt) ſuaſi maritum comitaretur. Perficiebatur iter feliciſſime, advenerunt ad locum conſtitutum ambo, fruentes ſanitate perfecta. Mammæ nil mali, nil boni contigit, manſerunt omnia eodem in ſtatu. Nunc uſum Cicutæ tum externum, tum internum continuat; hinc nullus dubito, fore: ut id, quod ſupereſt, integre quoque ſolvatur.

Durante puerperio curam hujus Matronæ geſſit clariſſimus, ac Magnificus Archiater *Keſtler*. Primum autem periculum, primas & maximas cancri minas pertinaci Cicutæ uſu ſuperavit celeberrimus medicus Pragenſis Silveſter *o Hehir*; huic igitur maximæ laudes, & grates debentur. Etenim certo certius hoc malo mater & infans fuiſſent interemptæ, ſi vagorum hominum, & medicaſtrorum conſiliis, quæ innumera fere fuerunt, aures, & mentem dediſſent. Infans jam ſeptimum agens menſem adhuc ſaniſſima eſt.

An igitur inde non patet, Cicutam eſſe remedium innocentiſſimum, neque nocere gravidis, neque tenerrimis embyronibus.

CAPUT IV.

COROLLARIA.

Corol. 1.) *Cicuta non ſolvit ſanguinem in putridum liquamen.*

plu-

Pluribus, qui larga doſi & longo tempore uſi ſunt Cicuta venam ſecui, & inveni ſemper ſanguinem, qui habebat bonum colorem, & optimam conſiſtentiam.

Magnificus Archiater *Keſtler* Illuſtriſſimæ cuidam comiti, quæ per plures graviditatis menſes Cicutam aſſumſit, paucis ante partum diebus ſanguinem e vena miſit, & vidimus tunc ambo ſanguinem ſanorum ſimillimum.

Idem obſervavit celeberrimus Harlemenſis practicus Joannes van *VVoenſel* in matrona, cui per plures menſes Cicutam dedit.

Dum hæc ſcribo, ſanguinem iterum miſi alii comiti, quæ Cicuta a binis menſibus utitur, & video eundem optime ligatum, & longe ſaniorem, quam fuit ante uſum Cicutæ; tunc enim ſemper ſanguis erat tenaci, mucoſa, & variegata cruſta tectus, fibroſus.

Provoco unum quemque medicum vel chirurgum ad experientiam, qui ex recto uſu Cicutæ alium quam bonum ſanguinem obſervaverit.

Corol. 2.) *Cicuta non adfert conſumtionem.*

Ex meis aliorumque medicorum experimentis (ſi ea placet adtente conſiderare) clare patet, ægros cicuta utentes recuperaſſe vires integras, & totum corporis habitum factum eſſe optimum, toroſum. Uſu Cicutæ ſæpiſſime ſiſtuntur nocturni ſudores, augetur appetitus, adjuvatur digeſtio, reſtaurantur corporis functiones; cur igitur inde ſequatur conſumtio?

Clariſſimus ſanitatis conſiliarius Leopoldus *Erndl* doluit ſæpiſſime, tot pueros puellasque in ſuo noſocomio phthiſi ſcrophulari conſumi, interire. Varia remedia per plures annos ſumma cum induſtria adhibuit, rebelli tamen huic morbo limites ponere nequaquam potuit. Unde tentavit Ci-

cu-

cutam larga doſi, & mox omnia mutabantur in melius, pueri; alias ſtupidi, meticuloſi, cachectici, emaciati, fiebant alacres, fortes, pingues, & glandularum ſcirrhi ſenſim fundebantur.

Doctiſſimus hicce vir me ſæpius ad ſuum noſocomium humaniſſime invitavit, & mihi magno cum gaudio oſtendit, quam egregios & miros effectus *in* pueris & puellabus atque etiam in tenerrimis infantibus præſtet Cicuta.

Pluribus, experimenti gratia, Cicutam jam in ſecundum, tertium, & quartum annum præbui; ſani ſunt, vegeti, robuſti, agiles, & ad omnia apti.

Cur hi non contabeſcunt?

Corol. 3.) Cicuta viſum non hebetat.

Etenim contrarium ſemper in meis ægris vidi effectum. Quoniam multi inter eos fuerunt, qui oculos habebant turbidos, continuo fluentes, aut urentes ex perpetuo acrium lachrymarum affluxu, atque propterea perſpicillo utebantur; verum ſumta per aliquot tempus Cicuta, hæc oculorum vitia emendata ſunt, & plures potuerunt perſpicillo carere.

Corol. 4.) Cicuta non demit generandi potentiam.

Habui militem, quem largo uſu Cicutæ intra bimeſtre ſpatium a glandulis ſubmaxillaribus tumidis & ſcirrhoſis, atque ab ingenti colli ſtruma liberavi. Integerrime curatus, & ſanus ex noſocomio diſceſſit; poſt quatuordecim dies autem iterum rediit ad me laborans peſſima gonorrhæa venerea, quam ſe altero die, quo ex noſocomio abiit, contraxiſſe fatebatur. Hunc eundem militem dato omni octiduo purgante hydragogo, dato decocto bardanæ, & uſu Cicutæ, ſpatio quinque ſeptimanarum ab hac gonorrhæa, ſat rebelli, ſanavi.

Alios

Alios viros, qui magna copia, & longo tempore Cicutæ extractum aſſumpſerunt, hoc ſuper articulo ſcrupuloſe ſæpius examinavi, rogavique, mihi verum dicerent. Aſt fatebantur omnes ſe in naturæ vigore nil mutatum ſentire, imo quidam contendebant ſibi naturæ opus reſtauratum fuiſſe.

Vir ſexaginta ſex annorum, paralyticus, Cicutam jam in ſextum menſem aſſumſit, & quidem tanta copia, ut jam per novem ſeptimanas quotidie drachmam unam cum dimidia deglutiat. Inter alios bonos effectus, quos inde habet, mihi ſponte narravit: naturam jam per duodecim annos integre dormiviſſe, evanuiſſe; nunc autem ex uſu Cicutæ eam evigilare, erigi, & eodem modo agere, atque dum fuit vir triginta annorum.

Uxores dein, quorum mariti Cicuta utebantur, hac ſuper re ſerio, & medice rogavi; verum & hæ omni ex parte contentæ erant, & ſua mihi conſcientia confirmabant, ſe nequaquam mariti naturam debiliorem experiri.

Eram hoc in articulo admodum religioſus. Verum ne aliis tantum crederem, id in me ipſo (qui homo ſum) experiri volui; ſumſi propterea Cicutæ extractum per tres ſeptimanas notabili ſatis doſi. Neque quidquam in me mutatum deprehendi, niſi quod urina paulo copioſius fluxiſſet, & appetitus longe major exſtiterit, quodque fuerim agilior, jucundior; & manſi homo integer.

An Cicuta tuto datur in ſcirrhis abdominalibus?

Multi non abs ratione timuerunt, poſſe excitari ſuppurationem, quæ lethalem tympanitidem adferret. Dico autem ex numeroſiſſima experientia: me multos ope Cicutæ ſcirrhos in ventre diſſipaſ-

ſipaſſe, me curaſſe pluries hydropem, a ſcirrhoſis abdominis viſceribus ortum, nunquam autem ſuppurationem ſuperveniſſe, neque inde natam eſſe tympanitidem.

In fœminis quidem ſæpius vidi, uſu Cicutæ ex utero profluxiſſe materiem puriformem, & ſcirrhos hac ratione eſſe ſolutos; judicavi tunc: materiem ſolutam ductu naturæ innocuam viam affectaſſe, & quæſiviſſe naturalem exitum.

Doctiſſimus Dominus *Collin* mecum frequenter idem adhibuit remedium in ventris indurationibus, neque bono inde effectu caruit, mali autem prorſus nihil obſervavit. Cum tamen in aliis corporis partibus uſu Cicutæ quandoque ſuppuratio oriatur, ratio dictat: poſſe id & in ventre contingere; verum hæc bonum medicum non debent deterrere.

M O N I T A.

ENarravi plurimos caſus, in quibus cicuta convenit, neque tamen contendo, ſoli Cicutæ ſemper confidendum eſſe. Alia ſubinde remedia debent jungi Cicutæ.

Medicus ſuas indicationes judicioſe ſequatur, neceſſe eſt.

Chirurgus externe mutet, addat; demat, quæ ratio, experientiis fundata, jubet.

Multi male meam ex primo de Cicuta libello opinionem intellexerunt; etenim putabant: me dare remedium, quod ſolum ſufficiens in omnibus caſibus, & univerſale crederem. Verum nequaquam id volo. Sed adfirmo ſolummodo: Cicutam præſtare talia, quæ alia remedia, maxime heroica, nequeunt.

Cancrum curat; id, multiplici experientia convictus, vidi. Nec tamen aſſero omnem inde cancrum curari. Nec aſſero ſoli tantum Cicutæ opus

totum

totum eſſe ſemper committendum. Ex centum ægris, quas alii medici dereliquerunt, & habuerunt pro deſperatis, ſi unam ego ſervo, & curo, mihi ſufficit; aſt numerus curatarum eſt longe major.

Mercurius curat luem veneream; verum an is ſemper convenit? an is ſemper curat? quot non milleni hoc morbo exſtinguuntur.

Cortex peruvianus fugat febrem intermittentem, & tamen dantur febricitantes, quos non juvat; quot non ſunt, quibus nocuit?

An propterea talia remedia negligenda, & pro nocivis, aut inutilibus habenda ſunt?

Idem de aliis remediis ſpecificis dictis judicabunt periti medici.

Si qui ſunt, qui ex idioſyncraſia, aut propter complicata ſymptomata Cicutam ferre non poſſunt, hi abſtineant.

Si ſymptomata, morbo juncta, aliud expoſcant remedium, cur illud non ſimul exhibeatur cum Cicuta?

Purgans ſæpius requiritur.

Subinde neceſſe eſt, venam ſecare.

In plethoricis hæmorrhagiæ non illico ſunt ſiſtendæ; hæ enim ſimilibus ægris longe melius conducunt, quam venæ ſectiones.

In debilibus autem cito, & optime ſiſtuntur fungo agarico quercino.

Agaricus autem tantum eo in loco debet applicari, ubi ſanguis prodit; etenim extenſus ſupra totum ulcus aut vulnus nocet, & ſæpe lethalis eſt.

Quandoque antiphlogiſtica, & refrigerantia præter Cicutam indicantur.

Hoc ſæpius in arthritide, & rheumatiſmo contingit.

Externe quandoque emollientia, quandoque digeſtiva, quandoque adſtringentia requiruntur.

Quandoque ferro materiei debet exitus pandi, quod in ſpina ventoſa toties obſervavi, ut nimirum carioſum, & corruptum a ſano poſſet ſeparari; quandoque cancer fungoſus debet cultro tolli.

Ne autem in ſimilibus caſibus recidiva contingat, uſus internus externuſque Cicutæ prohibet, & ſufficit.

Quandoque autem calloſa cancri labia, aut ipſi cancri fungoſi ſolo remedio ſequenti conſumuntur.

℞. Pulv. herb. Cicut. dr. ij ſs. mel. roſar. unc. iij.

Hoc remedium ſupra lintea carpta extenditur, & loco affecto toties recenter applicatur, quoties medicus aut chirurgus neceſſarium judicat.

Aſſiduus & judicioſus medicus, bonus & expertus chirurgus, ſi mutuam in deſperatis morbis curam impendunt, ſæpenumero præſtant miracula. Si autem hi diſſentiant, aut morbum tractare non noverint, æger patiatur, aut moriatur, oportet.

Si fœminæ ſtatim in principio mala ſua detegant, & ſi medici debito tempore cicutam applicent, certus ſum: nos intra aliquos annos raro viſuros mammarum cancrum.

Cicuta nequaquam ſtrictum exigit vitæ regimen. Admittit ea omnia, quæ ægri ventriculus facile digerit, & quæ in bonum nutrimentum tranſeunt.

Neque interdicitur vinum, neque vetantur acida, prudenti & moderata copia aſſumta.

Et quivis medicus ipſe novit, quid ægro ſuo conveniat, quid noceat.

Lex univerſalis non datur.

F I N I S.

C A T A L O G O

Di alcuni libri di Medicina che ſi vendono da
Benedetto Milocco.

STorck (*Antonii*) Annus medicus, quo ſiſtuntur Obſervationes circa morbos acutos & chronicos, adjiciunturque eorum curationes, & quædam anatomicæ Cadaverum ſectiones. 8. Venetiis 1671.

----- Libellus, quo demonſtratur Cicutam &c. 8. Venetiis 1761.

----- Idem 8. Viennæ 1760.

De Haen (*Antonii*) Ratio medendi in Noſocomio practico vieneinſi &c. 8. Tom. IV. Viennæ 1760.

Hofmanni (*Friderici*) Opera omnia medica cum Supplementis &c. 4. Tom. XIX. Neapoli 1760.

Cocchi (*Antonii*) Græcorum chirurgici libri, *Sorani* de Fracturarum ſignis, *Oribaſii* de fractis & luxatis &c. Græce-latine fol. Florentiæ 1754.

------ Diſcorſo primo ſopra Aſclepiade 4. Firenze 1758.

Lo ſteſſo periodicamente per ogni Giovedì di ciaſcuna ſettimana ſtampa un Foglio parte tradotto dal franceſe, e parte originale italiano col ſeguente titolo.

Gazzetta medica d' oltremonti, a cui ſi aggiungono varie notizie appartenenti alla Medicina d' Italia.

Il primo foglio s'è pubblicato il Giovedì 6. Maggio 1762.

Il prezzo per li Signori Aſſociati è di L. 22. all' anno anticipate.